Mattheüs 24 en 25

door: Gerard Oudijn

www.gezondewoorden.nl

1. Mattheüs 24 en 25: inleiding (1)

Mattheüs 24 en 25 zijn bekende hoofdstukken, waarin we een toespraak vinden van Jezus, die hij houdt in de besloten kring van Zijn discipelen. Sommige vertalingen hebben boven hoofdstuk 24 gezet: *Rede over de laatste dingen* (NBG/Telos). In de Engelstalige wereld is dit gedeelte vooral bekend onder de naam: *The second sermon on the mount (>de tweede bergrede)*.

Koninkrijk
Deze laatste benaming koppelt dit betoog van Jezus aan Zijn eerdere *Bergrede*, die we vinden in Mattheüs 5 en 6. Beiden spreken over de komst en vestiging van het *Koninkrijk* (Matth.5:3, 6:10, 24:14, 25:1,34). Dat Jezus deze toespraken houdt op een *berg*, is dan ook illustratief, want een berg staat model voor de *Koning* (Opb.17:9-10), of het *Koninkrijk*. Een berg is *een hoge plaats* en het is een voorstelling van hoe het Koninkrijk *van de hemelen* vanuit *de hemel* zal worden gevestigd *op aarde* (Dan.2:44-45).

verborgen
In het feit dat de Heer Zich *terugtrekt* met Zijn discipelen en deze uiteenzetting in de besloten kring van Zijn volgelingen houdt, zien we uitgebeeld dat het Koninkrijk voor Israël niet openbaar zou worden, maar *verborgen*. De Heer verlaat de stad Jeruzalem en maakt Zijn plannen slechts bekend aan een select gezelschap, *op een berg, in de hoogte*. Een schitterend type van de positie van Christus nu en degenen die bij Hem horen (Kol.3:1-3). Deze dingen worden niet alleen *gezegd* in het Mattheüs evangelie, maar ook *geïllustreerd*, zoals hier.

uit het huis, naar de zee
Maar ook eerder in Mattheüs 13 zien we dit, bijvoorbeeld als Jezus *uit het huis* gaat en gaat zitten bij *de zee* (:1). Hij stapt in een schip en spreekt de menigte *op het land* toe *vanaf de zee* (:2). Hij doet dit door gelijkenissen, die *de geheimen van het Koninkrijk van de hemelen* worden genoemd (:11). De gelijkenissen spreken over de periode waarin het Koninkrijk verborgen zou zijn en de Heer zegt dat niet alleen in woorden, maar ook in *Zijn handelen*, illustreert Hij dit.

Christus onder de natiën
Hij zou *het huis van Israël* verlaten en zich wenden tot de *natiën*, waarvan *de zee* een uitbeelding is (Opb.17:15). In deze huidige tijd staat *Israël* terzijde en is *Christus onder de natiën*. Het woord van God wordt dan ook vanuit *de natiën (>de zee)* gesproken tot *het Joodse volk (>het land).*
Deze periode was bij de Hebreeuwse profeten *verborgen* (Ef.3:9; Kol.1:26) en is een omkering van zaken, die eerder voorzegd waren, want *de Hebreeuwse profeten* profeteerden dat het Koninkrijk zou *beginnen bij Israël* en *via Israël* gevestigd zou worden *over de hele aarde* (Dan.2:35; 7:18,27).
Het is natuurlijk niet zo dat God deze beloften niet vervult. Dit zal in de toekomst alsnog gebeuren, na de tot dan toe geheime periode van *onderbreking* in Gods handelen met Israël. In de huidige tijd verzamelt God Zich een volk uit alle natiën (Hand.15:14): de ecclesia, het lichaam van Christus (Ef.1:22-23, 3:6).

2. Mattheüs 24 en 25: inleiding (2)

We zagen al dat verschillende vertalingen de toespraak van Jezus in Mattheüs 24 en 25 benoemen als *de rede over de laatste dingen.* De NBV-vertaling heeft boven Mattheüs 24 staan: *de komst van de Mensenzoon*. Daar gaat het natuurlijk ook over, want in Mattheüs 24:30 wordt beschreven hoe de Zoon van de mens verschijnt op de wolken van de hemel. Wij zouden dit Zijn *wederkomst* noemen.

einde van de wereld?
En over Zijn wederkomst zijn nogal wat misverstanden. Niet in de laatste plaats ingegeven door sommige bijbelvertalingen. Zo zet de Herziene Statenvertaling boven het gedeelte: *de tekenen van het einde van de wereld.*
De reden voor Jezus' toespraak is dat de discipelen Jezus de tempel laten zien, waarop de Heer zegt dat deze verwoest zal worden (Matth.24:1-2). De discipelen stellen dan drie vragen: *wanneer zullen deze dingen zijn? Wat is het teken van Uw (weder)komst (>parousia)?* En: *wat is het teken van de voleinding van de aeon?* (Matth.24:3).

tijdperk
De (Herziene) Statenvertaling, NBG en NBV vertalen dit laatste met: *einde van de wereld*, maar dat is fout. *In deze wereld* zal immers het Koninkrijk van de Messias gevestigd gaan worden en dat is waar Mattheüs 24 over spreekt. Het spreekt niet over het einde *van de wereld.*
We zullen er nog uitgebreider op terugkomen, maar het Griekse woord *aeon,* dat hier vertaald is met *wereld,* betekent *een tijdperk*. De Telos vertaling geeft het dan ook weer met *einde van de eeuw.*
De bijbel noemt het tijdperk waarin we nu leven *de boze aeon (>eeuw)* en deze *aeon* zal worden opgevolgd door *de toekomende aeon* (Marc.10:30; Luk18:30). En dan is het logisch. Niet de wereld wordt beëindigd, maar het huidige *tijdperk* wordt voltooid en opgevolgd door een nieuw tijdperk.

Wat niet onvermeld mag blijven, is dat de vertalers van de gangbare vertalingen, zoals de Statenvertaling en NBG vertaling, het woord *aeon*, veruit de meeste keren hebben vertaald met *eeuwigheid*, maar dat konden ze hier niet doen, want dan zou er staan: *het einde van de eeuwigheid.* Het is erg belangrijk om dit begrip juist te verstaan. Als we afgaan op de vertalingen, worden we immers misleid.

duizend jaar
Dit nieuwe tijdperk, het tijdperk van de toekomende aeon, is de periode waarin Satan gebonden is, een aeon die duizend jaar zal duren (Opb.20:2). Mattheüs 24 beschrijft de *overgang* van deze huidige boze aeon, waarin de god van deze aeon, Satan (2 Kor.4:4), regeert, naar de toekomende aeon. Een tijdperk van duizend jaar waarin Satan gebonden zal zijn en de Messias zal regeren vanaf de troon van David in Jeruzalem over de hele aarde (Matth.19:28; 25:31; Luk.1:32).

Mattheüs 25
Verder is het goed om bij deze inleidende woorden te vermelden dat we het einde van Jezus' rede pas vinden in Mattheüs 26:1, waar staat: *En het gebeurde, wanneer Jezus al deze woorden tot een einde brengt…*
Mattheüs 25, dat aanvangt met enkele gelijkenissen is óók onderdeel van deze toespraak en zou moeten worden gelezen in de context van Mattheüs 24.
Zo is *de gelijkenis van de wijze en dwaze maagden* geen verhaal dat zomaar uit de samenhang geplukt kan worden en op ons kan worden toegepast, maar staat er uitdrukkelijk bij: *alsdan (>in die tijd)* zal het Koninkrijk van de hemelen vergeleken worden met tien maagden (Matth.25:1).

Israël terzijde
In de komende hoofdstukken wil ik Mattheüs 24 en 25 bespreken. Dat het Joodse volk terzijde zou

worden gesteld, vinden we vermeld in Mattheüs 23. Daar zullen we dan ook de bespreking aanvangen, omdat het de aanleiding is tot deze toespraak van Jezus.

3. Mattheüs 23:36-38 Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten doodt

In Mattheüs 23 houdt Jezus een vlammende rede tot de Schriftgeleerden en Farizeeën. Zeven keer spreekt de Heer een *wee* uit over de leidslieden van het volk (Matth.23:13,15,16,23,25,27 en 29). Jezus noemt hen onder andere *adderengebroed* en *witgepleisterde graven* (:27), van buiten mooi, maar van binnen doods.

oordeel
Net als later Stefanus in zijn toespraak tot het Sanhedrin zou doen (Hand.7:51-52), zegt Jezus dat zij altijd de door God gestuurde profeten en andere gezondenen, hebben vervolgd en gedood. Op het moment dat Jezus deze toespraak houdt, zou Hij zelf binnen enkele dagen gekruisigd worden. De Heer kondigt een oordeel aan over het volk.

> *Mattheüs 23 (naar ISA)*
> [36] Amen! Ik zeg tegen jullie: Al deze dingen zullen komen over dit geslacht.

dit geslacht
Dit *geslacht* of *deze generatie,* is dubbelzinnig, want *dit geslacht* spreekt van *het Joodse volk*, maar ook van de periode van *veertig jaar* (>een geslacht, Hebr.3:9-10) die zou verstrijken, totdat de stad Jeruzalem en de tempel verwoest zouden worden door de Romeinen (70 AD). Het oordeel dat de Heer uitspreekt, zou komen *over dit volk* en dat zou voltrokken worden door de Romeinen in 70 AD, *veertig jaar* later.

> [37] Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten doodt, en degenen, die tot haar afgevaardigd zijn, stenigt, hoe vaak wil Ik jouw kinderen bijeen vergaderen, zoals een hen haar kuikentjes onder haar vleugels bijeen vergadert; en jullie willen niet.

bescherming
De vergelijking *zoals een hen haar kuikens bijeen vergadert*, spreekt van zorg en bescherming. Het is een vergelijking die we in de Hebreeuwse bijbel verschillende keren vinden (Ps.17:8; 36:7; 57:1; 91:4). God strekt Zijn hand uit tot Zijn volk, maar zij willen niet en keren zich van Hem af.

> [38] Zie, jullie huis wordt aan jullie overgelaten, woest.

het huis
Het huis betreft hier in smalle zin *de tempel,* iets breder: *Jeruzalem*, en nog ruimer: de hele natie *Israël*. De Heer zou het volk *overlaten*, in de zin van *loslaten.* Hij trekt Zijn handen van het volk af en zou voor hen *het aangezicht verbergen* (Deut.31:17,18; 32;20).
Het huis van Israël zou *woest worden gelaten.* Elders wordt dit woord *woest* vertaald met *woestijn* of *wildernis* (Matth.3:1; Hebr.3:8) en het heeft ook te maken met *eenzaam* (Gal.4:27).
Ook hier refereert de Heer aan de Hebreeuwse geschriften (Ps.69:26).

Israël werd geoordeeld, vanwege hun ongeloof. Jeruzalem en de tempel werden verwoest en in de as gelegd door de Romeinen in 70 AD. Vele Joden kwamen om en de overlevenden werden verkocht als slaven. Het land werd tot een woestenij en Israël verdween in de verstrooiing (diaspora).

4. Mattheüs 23:39 jullie zullen Mij niet meer zien

In het vorige hoofdstuk keken we naar Mattheüs 23 dat de inleiding en aanleiding is voor de volgende hoofdstukken. In een vurige toespraak brengt de Heer de geveinsdheid van de Schriftgeleerden en Farizeeën aan het licht en Hij kondigt een oordeel aan over Israël en de stad Jeruzalem. God zou Zich terugtrekken van Israël, het Joodse volk zou haar bijzondere positie als uitverkoren volk verliezen en God zou Zich een volk verzamelen uit alle natiën zonder onderscheid.

Ezechiël
Deze gebeurtenissen vinden we al voorzegd bij de Hebreeuwse profeten. Zo wordt in Ezechiël 11 een oordeel aangekondigd over het volk en gezegd dat *het zwaard over hen gebracht zou* worden (:8), *zij in de handen van vreemden overgegeven zouden worden* (:9), dat zij *door het zwaard zouden vallen* (:10) en *onder de natiën verstrooid zouden worden* (:16).

beloften
Maar meteen klinkt in dit gedeelte ook de belofte. God zou hen weer *bijeen vergaderen uit de landen waarheen zij verstrooid zijn en hen het land weer geven* (:17). God zou een nieuw verbond met hen sluiten en zij zouden weer *Gods volk* zijn (:19-20). *Over deze overgang en de tijd dat God de draad weer gaat oppakken in Zijn handelen met Israël, spreken de hoofdstukken Mattheüs 24 en 25.*

De periode hiertussen was geheim bij de Hebreeuwse profeten. Het is de apostel Paulus die *deze verborgenheid* of *dit geheim* mocht bekendmaken (Rom.11:25, 16:25; Ef.3:3). En nu wij het kennen, omdat Paulus het onthult, vinden we het verborgen in bijvoorbeeld symboliek en rituelen van het oude testament, ook in Ezechiël 11.

> *Ezechiël 11 (naar ISA)*
> [23] En de heerlijkheid van JAHWEH gaat op vanuit het midden van de stad en het staat boven de berg die ten oosten van de stad is.

de heerlijkheid des Heeren
De heerlijkheid van JAHWEH (>de heerlijkheid des Heeren), die zich manifesteerde in *een wolk* nam eens bezit van de tempel (1 Kon.8:11) en zal dat in de toekomst weer doen (Ez.44:4), als uitbeelding dat de Heer in die tempel woont. In Ezechiël 11 zien we hoe de heerlijkheid van JAHWEH demonstratief de tempel en stad Jeruzalem *verlaat* en zich plaatst op de Olijfberg, de berg die ten oosten van Jeruzalem is (vergelijk Zach.14:4). De heerlijkheid van JAHWEH bevindt zich niet meer in Jeruzalem, maar daarbuiten.

verborgen
Hier wordt een illustratie gegeven van hoe de Heer zijn handen zou aftrekken van Israël. Het volk Israël wordt voor een periode terzijde gesteld en het Koninkrijk wordt verborgen. De Olijfberg staat voor dit verborgen Koninkrijk. Bijzonder is dan ook wat Jezus zegt in het volgende vers van Mattheüs 23.

> *Mattheüs 23 (naar ISA)*
> [39] Want Ik zeg tegen jullie, jullie zullen Mij, vanaf dit moment, niet meer zien, totdat jullie zeggen: Gezegend "de Komende" in de naam van de Heer!

de wederkomst op de Olijfberg
Dit zijn de laatste woorden die Jezus in publiek sprak. Zij zouden Hem niet meer zien, totdat het volk zou zeggen: Gezegend "de Komende" in de naam van de Heer! Het moment waarop zij dit zullen zeggen, is bij Zijn wederkomst, wanneer zij de naam van JAHWEH zullen aanroepen (Zach.13:9) en de

locatie waar dit zal zijn, is *de Olijfberg!* (Zach.14:4)
Dat is *óók* plek waar de Heer werd opgenomen bij Zijn *hemelvaart* (Hand.1:10,12). *De Olijfberg* is de plek waar Hij aan het oog onttrokken werd en werd *verborgen* (Hand.1:9) en waarop Hij zal terugkeren en zal verschijnen aan Zijn volk om Zijn Koninkrijk te *openbaren.*
De Olijfberg markeert de periode tussen deze gebeurtenissen en is een uitbeelding van *het verborgen Koninkrijk.*

onttrokken aan het oog
Deze Olijfberg is dan ook de plek in Mattheüs 24 waar Jezus Zich afzondert van de Joden en aan een select gezelschap vertelt over dingen met betrekking tot de toekomst. Voor Israël blijft dit verborgen. Spoedig zou de Heer onttrokken worden aan het oog (Hand.1:9), Zich zetten aan Gods rechterhand in de hemel en voor hen worden verborgen. Zij zouden Hem niet meer zien, *totdat* Hij weer zou verschijnen en Zijn voeten zou zetten op de Olijfberg (Zach.14:4).

5. Mattheüs 23:39 totdat jullie zeggen: gezegend de Komende!

Als de Heer in Mattheüs 23 het volk Israël een oordeel aanzegt, verklaart Hij dat ze Hem niet meer zouden zien, tot het moment van Zijn verschijning. Vele malen vinden we in de Hebreeuwse geschriften uitgedrukt in woord en in beeld dat God voor hen *het aangezicht zou verbergen* (Deut.31:17,18; Ez.11:23).

> *Mattheüs 23 (naar ISA)*
> [39] … jullie zullen Mij, vanaf dit moment, niet meer zien, totdat jullie zeggen: Gezegend "de Komende" in de naam van de Heer!

Psalm 118
Ook de woorden *Gezegend "de Komende" in de naam van de Heer!* zijn een citaat uit het oude testament, uit Psalm 118. En eveneens spreekt dit gedeelte van Israëls verwerping van de Messias, dat Israël terzijde zou worden gesteld en het werk dat God doet in de huidige tussentijd.

> *Psalm 118 (naar ISA)*
> [22] De steen die de bouwers verwierpen, is de hoeksteen geworden.

In Hand.4:10-11 verklaart Petrus dat de opgewekte Christus deze Hoeksteen is en dat zij, de leidslieden van het Joodse volk, de bouwlieden zijn. Israël verwierp de Messias en de Steen, die zij verworpen hebben, maakt God tot de Hoeksteen van een nieuw bouwwerk: de ecclesia (Ef.2:20-22).

> [23] Dit is van JAHWEH geschiedt en het is wonderlijk in onze ogen.

wonderlijk
De Heer zou wonderlijk met *dit volk* handelen: wonderlijk en wonderbaarlijk (Jes.29:14). Hij heeft hen een geest van diepe slaap gegeven, heeft hun ogen gesloten en de Schrift voor hen verzegeld (Jes.29:10-12). Het werk dat de Heer nu doet, waarin de verworpen Steen, de Hoeksteen is geworden van een nieuw bouwwerk, is wonderlijk in Israëls ogen. Het is een *wonder,* zij begrijpen het niet. Denk ook aan het Engelse *to wonder*, dat *zich afvragen* betekent. Ze weten niet hoe dit kan.

> [24] Dit is de dag die JAHWEH gemaakt heeft; laten wij uitbundig jubelen, en laten wij ons daarover verheugen.
> [25] Och, JAHWEH, geef toch redding! Och, JAHWEH, geef toch voorspoed!

dit is de dag
De dag is de dag dat de verworpen Steen tot Hoeksteen van het nieuwe bouwwerk, de ecclesia, is geworden, maar natuurlijk ook de dag in de toekomst dat Israël tot erkenning zal komen van haar Messias. Dan zullen zij zeggen: *Och, JAHWEH, geef toch redding! Och, JAHWEH, geef toch voorspoed!* Het Joodse volk zal zich in een uiterst benauwde situatie bevinden aan het einde van de grote verdrukking als zij deze woorden uitspreken. Zij zullen de naam van JAHWEH aanroepen en Hem bidden om redding. Daarover later meer, omdat dit onderdeel is van Jezus' toespraak in Mattheüs 24.

> [26] Gezegend de Komende in de naam van JAHWEH...

de Komende
Wanneer het volk in haar uiterste nood de naam van JAHWEH aanroept, zal Christus Jezus als beeld van God, neerdalen vanuit de hemel en Zijn voeten zetten op de Olijfberg.
De Komende is een aanduiding van de Messias. Ook Paulus gebruikt deze term, als hij erop wijst dat *Adam een type is van de Komende* (Rom.5:14). De verwachte Messias, de komende Koning, zal aanwezig zijn en zal Zijn Koninkrijk vestigen over deze aarde.

6. Mattheüs 24:1-3 drie vragen van de discipelen

We zagen al dat het optreden van de Heer na deze toespraak tot de Schriftgeleerden en Farizeeën in Mattheüs 23 sterk symbolisch van aard is. Hij heeft de leidslieden van het Joodse volk zojuist gezegd dat zij Hem niet meer zouden zien. De Heer *trekt Zich* daarop *terug* en gaat *uit* de tempel, naar de Olijfberg. In vers 3 lezen we dat de discipelen tot Hem kwamen *in afzondering*. Dit is een uitbeelding van onze tijd waarin het Joodse volk terzijde staat en de Heer een select gezelschap rond Zich verzamelt, aan wie Hij het geheim van Zijn wil bekendmaakt (Ef.1:9; 1 Sam.22:1-2).

eerste perikoop
De toespraak van de Heer tot Zijn discipelen in Mattheüs 24, die nu volgt, is te splitsen in een aantal onderdelen. Het eerste deel van vers 1 t/m 14 betreft een algemene beschrijving tot aan de voleinding van de aeon. De nadruk ligt hierbij op de eindfase van deze aeon.

Het tweede deel betreft vers 15 t/m 30 en geeft een beschrijving van het begin van de grote verdrukking voor Israël, die start met het oprichten van een afgodsbeeld in de heilige plaats, en loopt tot aan het herstel van Israël.

> *Mattheüs 24 (naar ISA)*
> [1] En uitgaande ging Jezus weg van de tempel. En zijn leerlingen kwamen naar Hem toe, om Hem de gebouwen van de tempel te laten zien.

46 jaar
De discipelen van Jezus komen tot Hem en wijzen Hem op de gebouwen van de tempel. We weten uit Joh.2:20 dat er maar liefst 46 jaar aan deze tempel was gebouwd. Het is koning Herodes van Judea die verantwoordelijk was voor dit bouwproject. Volgens de geschiedschrijvers was deze tempel één van de bouwkundige hoogstandjes van het Romeinse Rijk.

> [2] En Jezus zei tegen hen: Zien jullie al deze dingen niet? Amen! Ik zeg tegen jullie, er zal hier absoluut geen steen op steen gelaten worden, die niet weggebroken zal worden.

geen steen op de andere
Wat Jezus hier tot Zijn discipelen zegt, is vervuld in het jaar 70 AD. Toen werd door de Romeinse keizer Titus de stad Jeruzalem en de tempel verwoest en in de as gelegd. Als deze woorden van de Heer letterlijk vervuld zijn (en waarom zouden we daar aan twijfelen?), dan is wat nu de Klaagmuur wordt genoemd, *geen* overblijfsel van deze tempel.

toekomstige tempel
De tempel is bijna tweeduizend jaar geleden verwoest. In de toekomst zal er weer een tempel gebouwd worden en ook die zal verwoest worden. De vragen die de discipelen stellen in het volgende vers, hebben betrekking op de toekomst en de verwoesting van de tempel krijgt hiermee een dubbele vervulling.

> [3] En Hij zit op de Olijfberg, en de leerlingen kwamen tot Hem, in afzondering, en zij zeggen: Zeg ons, wanneer zullen deze dingen zijn, en wat is het teken van jouw aanwezigheid, en van de voleinding van de aeon?

de Olijfberg
De Olijfberg staat symbool voor de wederkomst van de Heer (Zach.14:4) en het is dan ook op deze plek dat de Heer de toespraak houdt waarin Zijn terugkeer centraal staat. De discipelen stellen *drie* vragen en de Heer beantwoordt deze vragen in het navolgende.

De eerste vraag is: *wanneer* zullen deze dingen zijn, *wanneer* zullen Jeruzalem en de tempel verwoest worden? Deze vraag beantwoordt Jezus zonder daarbij natuurlijk het jaartal te noemen, maar Hij vertelt *welke gebeurtenissen* er rond de verwoesting van stad en tempel zullen plaatsvinden. We kunnen nu weten dat als we deze dingen zien gebeuren, wanneer het zal zijn, omdat we de volgorde en samenhang van de gebeurtenissen kennen.
Zo spreekt de Heer in vers 15 over het moment dat er een gruwel (>afgodsbeeld) *van verwoesting* wordt geplaatst in de heilige plaats. Dit moment leidt de grote verdrukking in, die zal uitmonden in de verwoesting van Jeruzalem.

parousia
De tweede vraag is: wat is het teken van jouw *aanwezigheid*? Het woord dat vertaald is met *aanwezigheid* wordt in de Statenvertaling en NBG-vertaling vertaald met *(toe)komst*.
De studiebijbel geeft bij het woord *parousia* als commentaar dat het een term is die *de officiële komst van een koning* aanduidt. Het spreekt over een komen met gezag en macht (vergelijk Matth.24:30). Het gaat over de *(weder)komst* van de Heer, maar niet slechts over het moment van Zijn *aankomst*, maar ook over Zijn *aanwezigheid* erna. Zoals dat ook voor Zijn “eerste komst” geldt, ook daartoe rekenen we vanaf Zijn geboorte tot aan Zijn hemelvaart.

einde van de wereld?
De derde en laatste vraag roept de meeste problemen op, omdat vrijwel alle gangbare vertalingen hier hebben: *het einde van de wereld.* Maar dat staat er niet. Het betreft het einde van de *aeon*. Elders wordt dit woord vertaald met *eeuw,* in de zin van *een tijdperk*.
Ik kan geen voorbeeld bedenken van een woord dat slechter vertaald is en inconsequenter dan dit Griekse woord *aion.* En juist bij dit begrip heeft het grote gevolgen. *Aion* wordt vertaald met *eeuw*, maar ook met *eeuwigheid.* Een *tijdperk* en een *tijdloos* begrip dus en dat is tegenstrijdig en onmogelijk. Een noodlottige fout, omdat bijvoorbeeld een tijdelijk oordeel van God nu wordt gelezen als een eindeloos oordeel, waarmee het evangelie geen evangelie (>goed bericht) meer is. Maar ook de weergave van *aion* met *wereld* is een foute vertaling. Voor het begrip *wereld* is er een ander Grieks woord: *kosmos*.

tijdperk
Een *aeon* is een tijdperk en wij leven momenteel in *de boze aeon* (Gal.1:4). Dit tijdperk wordt beheerst door Satan*, de god van deze aeon* (2 Kor.4:4). In *de toekomende aeon* (Marc.10:30; Luk.18:30), zal Satan duizend jaar gebonden zijn en de volkeren niet meer tot dwaling kunnen brengen (Opb.20:2-3). Daarom noemt men dit tijdperk van de duizend jaar ook wel: het duizendjarig *vrederijk*. Mattheüs 24 beschrijft de overgang van deze boze aeon naar de toekomende aeon.

7. Mattheüs 24:4-5 misleiding en misleiders

In de eerste verzen van Mattheüs 24 vinden we de aanleiding tot de toespraak van Jezus over "de laatste dingen". Jezus zegt tegen Zijn discipelen dat de tempel verwoest zal worden en zij vragen Hem wanneer dat zal zijn en tevens waaraan zij kunnen zien wanneer Hij officieel als Koning aanwezig zal zijn, zij vragen naar Zijn *parousia*. Dat zal een heel nieuw tijdperk inluiden, de toekomende aeon, waarvan de profeten spreken: het Koninkrijk van de Messias. En vandaar ook hun derde vraag: wat is het teken van de voleinding van de(ze) aeon? Het eerste wat Jezus zegt, is:

> *Mattheüs 24 (naar ISA)*
> [4] En Jezus antwoordde, en Hij zei tegen hen: Kijk uit, dat niemand jullie zal doen dwalen.

verleiding
Deze aeon is een boos tijdperk, omdat de god van deze aeon het denken verblind (2 Kor.4:4). Satan is "de vader van de leugen" (Joh.8:44) en dat maakt dat de leugen in deze aeon eerder regel is dan uitzondering: "de leugen regeert". De Heer waarschuwt Zijn discipelen voor misleiding. Ook Paulus waarschuwt in zijn brieven voor bedrog en dat zou volgens hem *aan het einde van deze boze aeon*, waar ook Mattheüs 24 van spreekt, alleen maar toenemen (2 Thess.2:10; 1 Tim.4:1-3; 2 Tim.3:1-5).

> [5] Want velen zullen onder mijn naam komen, en zeggen: Ik ben de Christus…

Letterlijk staat hier: *velen zullen komen op mijn naam.* Zou dit betekenen dat degenen die doen dwalen, mensen zijn die zeggen dat zij Jezus erkennen en hem zelfs prediken? Ook Paulus waarschuwt voor hen die zich voordoen als afgevaardigden van God, maar in werkelijkheid dat niet zijn.

> *2 Korinthe 11 (naar ISA)*
> [13] Want zulke mannen zijn pseudo-apostelen, bedrieglijke werkers, die zichzelf voordoen als apostelen van Christus.
> [14] Geen wonder ook! Want Satan zelf doet zichzelf voor als een boodschapper van het licht.
> [15] Het is dus niets bijzonders, als ook zijn bedienden zichzelf voordoen, als dienaren van de rechtvaardigheid (...)

boodschappers van licht
Ook Satan doet zichzelf voor als een *boodschapper (>engel, Grieks: aggelos)* van licht. Satan bedient zich van het woord van God, maar verdraait dat subtiel, zodat hij zich *voordoet* als *een boodschapper van licht*. Denk aan de slang in de hof, die Eva vroeg: is het niet dat God gezegd heeft…? (Gen.3:1). Of bij de verzoeking in de woestijn, waarbij Satan wijst op wat er geschreven staat (Matth.4:6).

Wij zouden extra opmerkzaam zijn bij hen die zich voordoen als boodschappers van licht en dienaren van de rechtvaardigheid. De woorden van Jezus en Paulus zijn aanwijzingen dat de dienaren van Satan zich bevinden in de religieuze wereld, in het christendom. Aangezien zij *boodschappers* zijn, gaat het om hen die zeggen Gods woord te brengen: voorgangers, predikanten, enz.

Mattheüs 24 (naar ISA)
[5] … en zeggen: Ik ben de Christus, en zij zullen velen doen dwalen.

ik ben de Christus
In de loop van de geschiedenis zijn er diverse figuren geweest, die zich uitgaven voor Christus (>Messias = Gezalfde). Meestal was dit kleinschalig, zoals in bepaalde sekten. Maar de uitspraak van Jezus gaat hier specifiek over de tijd die nog moet komen, zo blijkt uit vers 23 en 24. In de tijd van de grote verdrukking (:21) zullen er valse Christussen en valse profeten opstaan, die grote tekenen en wonderen doen (:23-24). De misleiding zal enorm zijn. Eén figuur, die nog zal komen en die wij kennen uit de Schrift, springt eruit. Die vinden we bij de opening van *het eerste zegel* in Openbaring 6.

Openbaring 6 (naar ISA)
[1] En ik zag: wanneer het Lammetje één van de zeven zegels opent (…)
[2] En ik zag, en zie: een wit paard, en die erop zit, heeft een boog, en aan hem werd een lauwerkrans gegeven, en hij ging uit, overwinnende, en opdat hij zal overwinnen.

Ruiter op een wit paard
Later in het boek Openbaring vinden we *een Ruiter op een wit paard* beschreven, die wordt genoemd: *Trouw en Waarachtig,* en ook: *het Woord van God* (Opb.19:11-13). Hier betreft het onmiskenbaar *Christus Jezus*. Maar in Openbaring 6 lezen we dat de vrede die *deze ruiter* op het witte paard brengt, *weggenomen wordt* en een vreselijke slachting en verdrukking brengt (:3). Dit wordt beschreven in het tweede tot het zesde zegel, een uitbeelding van de grote verdrukking.

Deze ruiter op het witte paard, is wat Jezus in vers 24 *een valse (>pseudo) Christus* noemt. Iemand die zich voordoet als Messias, maar dit niet is. Ook Paulus refereert aan deze periode van valse vrede, die wordt opgevolgd door de grote verdrukking, als hij zegt: *En wanneer zij zullen zeggen: vrede en zekerheid, dan onverwachts, overkomt hen een totaal verderf* (1 Thess.5:3).

8. Mattheüs 24:6 nog niet het einde

De uiteenzetting in de eerste alinea van Mattheüs 24 (vers 1 t/m 14) is een algemene beschrijving van de gebeurtenissen tot aan het einde van de aeon. Het vervolg is een stuk gedetailleerder en spreekt over de relatief korte periode van Israëls grote verdrukking tot aan de bekering van Israël (vers 15 t/m 30). In het eerste gedeelte vinden we opmerkelijke overeenkomsten met *Openbaring 6*, de opening van *zeven zegels.*

Mattheüs 24 (naar ISA)
[6] En jullie zullen horen van oorlogen en van geruchten van oorlogen (…)

overeenkomst
In het vorige vers zagen we een parallel met de opening van het eerste zegel in Openbaring 6, omdat in beide gedeelten wordt gesproken over iemand die zich voordoet als Messias en vredestichter en daardoor velen misleidt. Hier vinden we een overeenkomst met *het tweede zegel*. Het eerste zegel bracht vrede, maar deze vrede is van betrekkelijk korte duur en wordt weggenomen. Er komt *oorlog*.

Openbaring 6 (naar ISA)
[3] En wanneer Hij het tweede zegel opent, hoor ik het tweede dier zeggen: Kom!

> [4] En een ander paard, vuurrood, ging uit, en aan hem, die erop zit, werd gegeven de vrede van het land weg te nemen, en dat zij elkaar zullen afslachten, en aan hem werd een groot zwaard gegeven.

In het vervolg zullen we zien dat ook de opening van de overige zegels in Openbaring 6 parallel loopt met de beschrijving van de gebeurtenissen in Mattheüs 24.

> [6] …Zie toe, wees niet gealarmeerd, want het moet gebeuren, maar het einde is het nog niet.

termijn onbekend
Deze "oorlogen en geruchten van oorlogen" betreffen nog niet het einde van de aeon (:3). Van de grote verdrukking wordt op meerdere plaatsen en op verschillende wijzen gezegd hoe lang deze duurt. Van *de dag van toorn*, die daarna aanvangt (Opb.6:17), is dit niet bekend. Wanneer dus precies het einde van de aeon zal zijn, is onbekend en over dat thema gaat een groot deel van deze hoofdstukken. Onder andere de gelijkenissen in Mattheüs 25. Daar zullen we dan ook nog op terugkomen.

het moet gebeuren
De periode van de grote verdrukking die nog zal komen en de tijd erna die "de dag van toorn" (Opb.6:17) wordt genoemd, is een verschrikkelijke tijd. Maar het *moet* gebeuren. We mogen daarbij in gedachten houden dat Gods oordelen weliswaar heftig zijn, maar altijd relatief kort en dat ze als doel hebben dat het goede eruit voortkomt. Aan het einde van de grote verdrukking zal Israël bekeerd zijn en hersteld worden. Aan het einde van de dag van toorn zullen alle volkeren onderschikt zijn aan God en Zijn Zoon, en zal het Koninkrijk gevestigd zijn over deze hele aarde en de toekomende aeon aanbreken.

9. Mattheüs 24:7 oorlogen, hongersnoden en pestilentiën

In vers 6 zegt Jezus dat de dingen die daar beschreven worden, moeten gebeuren, maar dat dit nog niet *het einde* betreft. Hij refereert hier aan de vraag van de discipelen uit vers 3: *wat is het teken van de voleinding van de aeon?* De grote verdrukking over Israël betreft nog niet het einde van de aeon, want dan pas is *de grote dag van Zijn toorn* gekomen, waarbij er oordelen over de andere volken komen (Opb.6:17).

> *Mattheüs 24 (naar ISA)*
> [7] Want natie zal opgewekt worden tegen natie, en koninkrijk tegen koninkrijk, en er zullen nu hier, dan daar, hongersnoden en aardbevingen zijn.

Mattheüs 24:1-14 is een algemene beschrijving *tot aan de voleinding van de aeon*. Binnen deze periode valt de tijd van *de grote verdrukking*, die 1260 dagen duurt (Opb.11:3; 12:6). Deze grote verdrukking is een verdrukking voor *Israël*.
Maar in dit vers wordt gesproken over *oorlogen* (meervoud) en dat natie opgewekt wordt tegen natie en koninkrijk tegen koninkrijk. Dit spreekt dan ook over de hele periode tot aan het einde van de aeon.

passief
Bijzonder om te vermelden, is dat *zal opgewekt worden,* hier in een passieve vorm staat. De natiën en koninkrijken zullen ongetwijfeld het idee hebben dat zij zelf degenen zijn die opstaan tegen andere natiën en koninkrijken, maar het is *God* die de *regie* heeft. Zoals we dat ook vinden in Zach.12:2-3; 14:2; Micha 4:11-12).

De *hongersnoden* die hier genoemd worden, vinden we bij *het derde zegel*.

> *Openbaring 6 (naar ISA)*
> [5] En wanneer Hij het derde zegel opent, hoor ik het derde dier zeggen: Kom! En ik zag, en zie: een zwart paard, en die erop zit, heeft een weegschaal in zijn hand.
> [6] En ik hoor, als een stem (…): Een dagmaat graan voor een denarius, en drie dagmaten gerst voor een denarius (…)

schaarste en inflatie
Een *denarius* betreft een dagloon (Matth.20:2), dus hier is sprake van enorm hoge prijzen. Er is schaarste op het gebied van voedsel. Het handschrift van de *Textus Receptus* heeft een iets andere lezing, hieronder weergeven met wat tussen vierkante haken staat. Vergelijk ook het parallelgedeelte Lukas 21:11, waar het woord ook voorkomt en het onomstreden is dat het er staat.

> [7] Want natie zal opgewekt worden tegen natie, en koninkrijk tegen koninkrijk, en er zullen nu hier, dan daar, hongersnoden [en pestilentiën] en aardbevingen zijn.

Ook deze *pestilentiën* komen we tegen in Openbaring 6, bij *het vierde zegel*.

> [7] En wanneer Hij het vierde zegel opent, hoor ik de stem van het vierde dier zeggen: Kom!
> [8] En ik zag, en zie: een groen paard, en die daarop zit, zijn naam is "de dood", en het dodenrijk volgde hem. En aan hen werd autoriteit gegeven over het vierde deel van het land, om te doden: met de sabel, en met honger, en met *de doodspest (>pestilentiën)* , en door de wilde dieren van de aarde.

genadetijd
Wij leven in een tijd die *de huishouding van de genade van God* wordt genoemd (Ef.3:2) en waarin genade “het heersende begrip” is. Soms is het voor ons moeilijk voor te stellen dat God hardhandig gaat ingrijpen in de gang van zaken op aarde. En als we over deze dingen spreken of schrijven, kan het moeilijk zijn om de juiste toon aan te slaan en de juiste accenten te leggen. We zouden niets afdoen van de oordelen en gerichten van God. Maar we mogen die altijd in het juiste perspectief zien van zijn alles en allen omvattende liefde. Het volgende vers werpt daar licht op en geeft ons inzicht vanuit Gods oogpunt met betrekking tot deze oordelen. Daarover meer in het volgende hoofdstuk.

10. Mattheüs 24:8-14 het evangelie van het Koninkrijk

Het eerste deel van Mattheüs 24 kunnen we zo naast Openbaring 6 leggen, het loopt evenwijdig aan elkaar. We vinden dezelfde dingen, maar op een andere manier beschreven.
Als we lezen over Gods oordelen moeten we altijd in gedachten houden dat dit een middel is voor God en geen doel. Hij gebruikt oordelen en gerichten om Zijn doel te bereiken.

> *Mattheüs 24 (naar ISA)*
> [8] Maar al deze dingen zijn het begin van de barensweeën.

nieuw leven
Deze gebeurtenissen worden vergeleken met barensweeën. Het betreft hier immers rampen die het einde van de aeon kenmerken en *de geboorte* van een hele nieuwe aeon inluiden. Deze verschrikkingen worden vergeleken met de *weeën* die nodig zijn om *verlossing* tot stand te brengen en *nieuw leven* te openbaren.

De grote verdrukking over Israël is een begin van deze weeën, want daarna begint *de dag van wraak (=rechtverschaffing)* waarin alle volkeren onderworpen zullen worden (Jes.61:1-2; Jer.46:10).

> [9] Dan zullen zij jullie overleveren aan verdrukking, en zij zullen jullie doden, en jullie zullen door al de natiën gehaat worden vanwege mijn naam.

Deze verdrukking wordt in het volgende gedeelte, dat specifiek de tijd van de verdrukking voor Israël beschrijft, *de grote verdrukking* genoemd (Matth.24:21). In deze verdrukking zullen velen omkomen *vanwege het getuigenis en hun geloof in het woord van God.* Dit vinden we beschreven bij *het vijfde zegel.*

> *Openbaring 6 (naar ISA)*
> [9] En wanneer Hij het vijfde zegel opent, zag ik onder het altaar de zielen van hen, die *afgeslacht zijn om het woord van God, en om het getuigenis dat zij hadden.*
> [10] En zij roepen met luide stem, en zij zeggen: Tot wanneer, o heilige en waarachtige Heerser, oordeelt u niet en verschaft u geen recht aan ons bloed, aan hen die op de aarde wonen?
> [11] En aan een ieder van hen werd een wit gewaad gegeven, en het werd tot hen uitgesproken, dat zij *nog een korte tijd zouden rusten, totdat ook het getal van hun medeslaven en hun broeders compleet gemaakt zal worden, die gedood zullen worden, zoals ook zij.*

elkaar overleveren en haten
De tijd van het einde van deze aeon en de grote verdrukking zal een tijd zijn van misleiding, onzekerheid en liefdeloosheid. Zelfs zo erg dat *zij elkaar* zullen overleveren en haten. Blijkbaar gaat het hier om volksgenoten die elkaar overleveren, of zelfs over nog nauwere betrekkingen, zoals familie.

> *Mattheüs 24 (naar ISA)*
> [10] En dan zullen velen verstrikt worden, en zij zullen elkaar overleveren, en zij zullen elkaar haten.
> [11] En vele valse profeten zullen opgewekt worden, en zij zullen velen doen dwalen.
> [12] En omdat de wetteloosheid vermeerderd zal worden, zal de liefde van velen afgekoeld worden.

burgeroorlog
Mattheüs 24:10 beschrijft een burgeroorlog in het land Israël. Zoals we dit ook terugvinden in het parallelgedeelte in Openbaring 6: En een ander paard, vuurrood, ging uit, en aan hem, die erop zit, werd gegeven de vrede van het land weg te nemen, *en dat zij elkaar zullen afslachten* (...)

de valse profeet en mens van de wetteloosheid
Opmerkelijk is dat in deze verzen in de context van de eindtijd gesproken wordt over *valse profeten (>pseudo profeten)* en dat de *wetteloosheid* vermeerderd zal worden. Eerder werd er al gesproken over hen die zich *valselijk* voor Christus uitgeven (:5).
Twee figuren die een hoofdrol zullen spelen in de eindtijd, zijn *het beest uit de zee* (Opb.13:1) en *het beest uit het land* (Opb.13:11). Elders worden zij genoemd: *de valse profeet* (Opb.19:20) en *de mens van de wetteloosheid* (2 Thess.2:3,8).
Deze twee “beesten” zullen tijdens de grote verdrukking het volk Israël meeslepen in afgoderij (Opb.13:4,8,12,14,15; 2 Thess.2:4; Dan.11:36). Dit zal een verschrikkelijke tijd zijn voor het volk en met name ook voor dat deel dat trouw is aan de Torah (>de wet), want de wetteloosheid zal vermeerderd worden. En daar waar men afstand neemt van het woord, wordt de liefde afgekoeld.

> [13] Maar wie verduurt tot het einde, die zal gered worden.

verduren
De meeste vertalingen hebben hier: wie *volhard* tot het einde, maar het woord dat hier gebruikt wordt, heeft met *ondergaan* of *verduren* te maken en heeft een passievere betekenis. Deze verschrikkingen ondergaan kan men niet in eigen kracht, maar God geeft degenen die op Hem vertrouwen, kracht om te kunnen doorstaan (1 Kor.10:13).

einde van de aeon
Het einde betreft ook hier: *het einde van de aeon* (:3) en *gered worden* houdt in dat men in leven blijft tot het einde van de aeon en de toekomende aeon binnengaat. Elders wordt dit *aeonisch (>eeuwig) leven* genoemd (Matth.25:46; Marc.10:30; Luk.18:30). Ongelovigen, zij die niet verduren, zullen geen deel hebben aan de toekomende aeon(en) (Matth.25:46; Joh.3:36).

> [14] En dit evangelie van het koninkrijk zal in de gehele bewoonde wereld geproclameerd worden, tot getuigenis voor al de natiën, en dan zal het einde komen.

dit evangelie
Dit evangelie, is het goede bericht uit het voorgaande vers, dat wie verduren zal tot het einde, gered zal worden. De toekomende aeon is het tijdperk waarin Satan is gebonden voor duizend jaar (Opb.20:2-30) en waarin het Koninkrijk over de hele wereld is gevestigd en de volkeren niet meer verleid zullen worden. Dit evangelie zal in de hele wereld worden verkondigd. Hoe en door wie? Dat zullen we zien in een volgend hoofdstuk.

11. Mattheüs 24:14 wie proclameren het evangelie van het Koninkrijk?

Het evangelie van het Koninkrijk zal in de hele wereld worden verkondigd. En iedereen zal het horen want het is tot getuigenis voor alle natiën. God selecteert hiervoor een groep van 144.00 Israëlieten uit alle 12 stammen van Israël. Dit vinden we beschreven bij de opening van *het zesde zegel*.

> *Openbaring 7 (naar ISA)*
> [1] En daarna zag ik vier boodschappers, die op de vier hoeken van de aarde staan (…)
> [2] En ik zag een andere boodschapper, (…) en hij roept met een luide stem tot de vier boodschappers, aan wie het werd gegeven het land en de zee te beschadigen,
> [3] en hij zegt: Breng geen schade toe aan het land en aan de zee, en ook niet aan de bomen, totdat wij de slaven van onze God aan hun voorhoofd zullen verzegelen.
> [4] En ik hoor het getal van hen, die verzegeld zijn: honderdvierenveertigduizend, die verzegeld zijn, uit elke stam van de zonen van Israël.

de 144.000
Deze 144.000 Israëlieten worden uitgekozen uit een gelovig Israël en de wereld ingestuurd om *het evangelie van het Koninkrijk* te proclameren. In deze turbulente periode, die *de dag van toorn* (Opb.6:17) of *de dag van wraak* (Jes.61:1-2; Jer.46:10) wordt genoemd, komen Gods oordelen over de natiën. In Openbaring worden deze gerichten voorgesteld door *zeven* bazuinen (Opb.8:6 -9:21; Opb.11:15-11:19). Voordat deze oordelen schade zullen aanbrengen, worden de 144.000 verzegeld en zijn zij beschermd tegen deze gerichten.

In Mattheüs 24:14 wordt slechts genoemd *dat* het evangelie van het Koninkrijk in de gehele bewoonde wereld geproclameerd zal worden, maar niet door *wie*. Later, in Mattheüs 24:31 wordt dit uitgebreider besproken en zullen we nog terugkomen op de 144.000.

het zesde zegel
De opmerkelijke lezer zal in de gaten hebben dat in deze uiteenzetting *het zesde zegel* is overgeslagen. Bij het zesde zegel vindt er een aardbeving plaats en grote tekenen aan de hemel. Nu is er in Mattheüs 24:7 ook sprake van *aardbevingen* (meervoud), maar ik ben van menig dat het niet de aardbeving van Opb.6:12 betreft, want die wordt heel specifiek genoemd: *een grote aardbeving.*

> *Openbaring 6 (naar ISA)*
> [12] En ik zag, wanneer Hij het zesde zegel opent: en er werd *een grote aardbeving*, en de zon werd zwart als een haren zak, en de gehele maan werd als bloed.
> [13] En de sterren van de hemel vallen op de aarde, zoals een vijgenboom haar onrijpe vijgen afwerpt, wanneer zij door een harde wind geschud wordt.

Toch vinden we de tekenen van *het zesde zegel* ook genoemd in Mattheüs 24, maar pas later, in vers 29.

> *Mattheüs 24 (naar ISA)*
> [29] En onmiddellijk na de verdrukking van die dagen, zal de zon verduisterd worden, en de maan zal haar lichtschijnsel niet geven, en de sterren zullen van de hemel vallen, en de machten van de hemelen zullen geschud worden.

Dit is een belangrijk vers, omdat we hier weer een tijdsaanduiding vinden: *onmiddellijk na de verdrukking van die dagen*. Zo weten we dat *het zesde zegel het einde markeert van de grote verdrukking.* Daarover natuurlijk later meer.
Wat nu volgt vanaf Mattheüs 24:15, is de tweede perikoop, waarbij de Heer in Zijn toespraak gedetailleerder ingaat op de periode van de aanvang van de grote verdrukking tot aan het herstel van Israël (vers 15-30).

12. Mattheüs 24:15 de aanvang van de grote verdrukking

De passage die nu volgt is in de meeste bijbels een nieuwe perikoop en dat is niet voor niets. Het vorige gedeelte eindigde de Heer met de gebeurtenissen *tot aan het einde van de aeon* (:14). Nu gaat Hij uitgebreider in op *de ontwikkelingen rond de grote verdrukking en het daarop volgende herstel van Israël.*

> *Mattheüs 24 (naar ISA)*
> [15] Wanneer jullie dan de gruwel van de verwoesting zien, waarover de profeet Daniël spreekt, staande in de heilige plaats (wie het leest, laat hij het verstaan!)…

gruwel
Een *gruwel* is dat wat God verafschuwt en is in de Hebreeuwse bijbel de aanduiding voor *afgoden* (Deut.29:17; Ez.7:20). De Heer noemt Daniël een *profeet* en dat is opmerkelijk, omdat in de Hebreeuwse bijbel Daniël niet wordt gerekend tot de profeten, maar het boek in de Tenach behoort tot de Geschriften. Jezus verwijst naar Daniël als Hij spreekt over een afgod die geplaatst zal worden in de heilige plaats (Dan.11:31; 12:11).

gedurig offer
Uit deze Schriftplaatsen uit Daniël, maar ook uit andere teksten, kunnen we concluderen dat er weer *een heilige plaats* zal zijn, waar na een onderbreking van bijna 2000 jaar, *de offerdienst* zal worden hervat. Daniël spreekt in dit verband over *het gedurig offer.* De verzen waar het *gedurig offer* wordt genoemd, spreken tevens van *de gruwel van verwoesting* die zal worden opgericht.

Daniël 11 (naar ISA)
[31] En zijn gewapende machten zullen staan en zij zullen het heiligdom, het bolwerk ontwijden, en het gedurig offer wegnemen, en de gruwel oprichten, die verwoesting brengt.

Daniël 12 (naar ISA)
[11] En vanaf de tijd dat het gedurig offer wordt weggenomen en het oprichten van een gruwel, die verwoesting brengt, is het duizend tweehonderd en negentig dagen.

vrede en zekerheid
Aan de periode van de grote verdrukking gaat een tijd van *vrede en zekerheid* vooraf. En naar alle waarschijnlijkheid zal het hervatten van de dagelijkse offerdienst onderdeel zijn van deze vrede en zekerheid. Of er een nieuwe tempel wordt gebouwd op de heilige plaats is niet met zekerheid te zeggen, maar wel is zeker dat er een gebouw zal zijn waar het dagelijks offer plaatsvindt en dat dienstdoet als *tempel* (2 Thess.2:4)

We zagen eerder al dat deze periode van vrede in Openbaring 6 wordt voorgesteld door een ruiter op een wit paard, die overwint zonder strijd te voeren. Hij brengt een vrede, maar deze vrede is geen echte vrede, want door de volgende ruiter op een rood paard, wordt de vrede weggenomen. Dat is de start van de grote verdrukking voor Israël. Het wegnemen van de vrede valt samen met het oprichten van een gruwel in de heilige plaats (Matth.24:15,21). Ook Paulus spreekt van dit moment:

1 Thessalonicenzen 5 (naar ISA)
[3] En wanneer zij zullen zeggen: vrede en zekerheid, dan onverwachts, overkomt hen een totaal verderf, net zoals een barenswee over een zwangere vrouw, en zij zullen absoluut niet ontsnappen.

wegrukking
Paulus schrijft dit in verband met *de tijden en gelegenheden* (5:1) van *de wegrukking* (4:13-18). Wanneer men zal zeggen: *vrede en zekerheid*, dan zal *hen* een plotseling verderf overkomen. Deze schijnvrede zal namelijk worden verbroken en er zal grote verdrukking komen.
Voor ons als leden van de ecclesia, het lichaam van Christus, is de situatie een heel andere. Wij zullen niet in slaap gesust worden door de claim van vrede en zekerheid, want wij weten dat het een valse vrede is. Als men dat roept, weten wij dat het tijdstip van de wegrukking nabij is. Vóór de 1260 dagen van de grote verdrukking zal de ecclesia worden weggerukt (1 Thess.5:1-4, 9; Opb.12:5-6).

geen steen op de andere gelaten
De Heer verwijst in Matth.24:15 specifiek naar een tijd waarin men kan *zien* dat er een afgodsbeeld staat *in de heilige plaats*. In vers 1 was *de tempel* al het gespreksonderwerp, omdat de discipelen de Heer wezen op dit prachtige bouwwerk. Hij zegt dan: *er zal hier absoluut geen steen op steen gelaten worden, die niet weggebroken zal worden* (:2).

verwoesting
Eerder zagen we al dat de tempel waarover het in vers 1 gaat, in het jaar 70 AD is verwoest door de Romeinen. De uitspraak over de verwoesting van de tempel krijgt een dubbele vervulling, omdat de Heer spreekt over deze verwoesting in samenhang met nu nog toekomstige gebeurtenissen.
De nu nog toekomstige tempel zal ook worden verwoest en de komst van de gruwel in de heilige plaats is daar de voorbode van en heet daarom: de gruwel van de *verwoesting*. Het is de aanvang van wat verderop in Mattheüs 24 *de grote verdrukking* wordt genoemd (:21).

Paulus wijst in de 2e Thessalonicenzen brief ook op het moment waarop de tempel ontheiligd zal worden door een afgod:

2 Thessalonicenzen 2 (naar ISA)
[3] Laat niemand jullie misleiden, op geen enkele wijze, want eerst moet de afstandneming komen en de mens van de wetteloosheid onthuld worden, de zoon van de vernietiging,
[4] de tegenstrever, die zich verheft tegen alles wat een god of voorwerp van eerbiedige verering genoemd wordt, zodat hij in de tempel van God gaat zitten, om te demonstreren, dat hij god is.

deceptie
Het gedurig offer zal worden weggenomen en daarvoor in de plaats zal er een afgodsbeeld in de tempel geplaatst worden. Eerst zal men vanwege het hervatten van de offerdienst geestdriftig uitroepen: vrede en zekerheid! Maar spoedig daarna zal de ontgoocheling groot zijn, als de mens van de wetteloosheid de tempel ontheiligt met een afgodsbeeld.

Ook in het boek Openbaring, waarin we vele verwijzingen naar Daniël vinden, wordt gesproken over deze mens van de wetteloosheid. Hier heet hij: *het beest uit de zee* en vinden we beschreven hoe er een beeld van hem gemaakt wordt, dat aanbeden dient te worden. Het volk zal verleid worden tot grote afgoderij en gedwongen worden het beeld te aanbidden. Wie dat niet doet, zal gedood worden (Opb.13:14-15).

13. Mattheüs 24:16-20 de vlucht naar de woestijn

In het vorige hoofdstuk zagen we dat er voor het Joodse volk een tijd zal aanbreken, die op het eerste gezicht geweldig lijkt. De fel begeerde offerdienst, die nu al bijna 2000 jaar stil ligt, zal hervat worden. We kunnen ons de euforie die dit teweeg gaat brengen gemakkelijk voorstellen. Waarschijnlijk zal men hierdoor zelfs denken dat de Messiaanse tijd is aangebroken. De ruiter op het witte paard uit Openbaring 6:2 lijkt immers als twee druppels water op die andere Ruiter op het witte paard uit Openbaring 19:11, die onmiskenbaar een voorstelling is van de Messias.

korte tijd
Maar het zal eindigen in een anticlimax. De mens van de wetteloosheid zal de offerdienst staken en de tempel ontwijden door zichzelf te laten aanbidden, dat hij god is (2 Thess.2:4). Wanneer deze gruwel plaatsvindt en er een afgodsbeeld in de tempel staat, is het tijd om zo snel mogelijk het land te verlaten.

Mattheüs 24 (naar ISA)
[16] …laten dán degenen, die in Judea zijn, vluchten naar de bergen.

korte tijd
Het plaatsen van de gruwel in de heilige plaats luidt de periode van grote verdrukking in voor Israël. Op het moment dat men dát ziet, is er blijkbaar nog maar een hele korte tijd om te *vluchten*, het land uit. Het gaat hier over degenen die in *Judea* zijn*, het Joodse* land. De grote verdrukking is een verdrukking voor Israël. Ook deze vlucht vinden we beschreven in Openbaring. Daar wordt Israël voorgesteld als *een vrouw*.

Openbaring 12 (naar ISA)
[6] En de vrouw vluchtte naar de woestijn, waar zij een plaats heeft, die door God gereed gemaakt is, opdat zij haar daar voeden, twaalfhonderd zestig dagen.

een gereserveerde plaats
Het Joodse volk krijgt de kans om te vluchten naar de woestijn. Daar is voor haar van Godswege een plaats bereidt, waar zij verzorgd wordt tijdens de 1260 dagen van de grote verdrukking. Maar de tijd dat men kan vluchten zal zeer kort zijn. Blijkbaar is die mogelijkheid er daarna niet meer en zal op enige wijze het land "op slot" gaan.

Mattheüs 24 (naar ISA)
17 Wie op het dak is, laat hij niet afdalen om vanuit zijn woonhuis iets op te pakken!
18 En wie in het veld is, laat hij niet omkeren naar achteren om zijn bovenkleding te pakken!
19 En wee de zwangeren en de zogenden in die dagen.
20 En bid dat jullie vlucht niet in de winter plaatsvindt, en ook niet op een sabbat.
21 Want dán zal er een grote verdrukking zijn...

wee
Er is slechts weinig tijd om te vluchten. Ga, zodra je de gruwel ziet staan in de heilige plaats! Keer niet terug om je jas te pakken, elke seconde telt.
Het *wee* is een uitroep van verdriet en smart. Zwangere vrouwen en zij die borstvoeding geven, zijn immers minder mobiel en snel. In de winter zijn wegen slechter begaanbaar en op sabbat liggen zaken zoals openbaar vervoer stil in Israël. Allemaal omstandigheden die vertragen en haast is geboden, want de grote verdrukking vangt aan!

de ecclesia en gelovig Israël in veiligheid
Zowel de ecclesia, het lichaam van Christus, als degenen uit Israël die gehoor geven aan de oproep om te vluchten, zullen in veiligheid gebracht worden en bewaard worden voor de grote verdrukking. De ecclesia wordt weggerukt tot God en Zijn troon (Opb.12:5) en neemt haar positie in om samen met haar Hoofd de heerschappij op zich te gaan nemen. De vrouw, het gelovig overblijfsel uit Israël wordt bewaard buiten het land, in de woestijn. Waar dat precies is, zien we in een volgend hoofdstuk.

14. Mattheüs 24:16-20 Israël verzameld in Bozra

We lezen in zowel Mattheüs 24, als Openbaring 12, over *een vlucht* van een deel van Israël die plaatsvindt *vóór de grote verdrukking* (Matth.24:21; Opb.12:6). Het betreft een vlucht naar bergachtig gebied (Matth.24:16), naar de woestijn (Opb.12:6).
1260 dagen later, *aan het einde van de grote verdrukking*, zal het overblijfsel van Israël de naam van JAHWEH aanroepen en zal de Heer verschijnen op de Olijfberg. Deze zal splijten, zodat er een vluchtweg ontstaat en ook dan zal men *vluchten* naar dezelfde plek in de woestijn (Zach.13:8; 14:4-5; Jer.31:2).

een gereserveerde plaats
In Zach.14:5 staat erbij dat de vluchtweg zal reiken tot *Asel,* of andere vertalingen zeggen: *Azal*. Zo'n plaats kennen we niet en het is dan ook geen plaatsnaam, maar de benaming van een plek. *Asel* betekent *gereserveerd*, het is *een gereserveerde plaats*. Dat komt overeen met *een plaats, door God gereedgemaakt* (Opb.12:6). Uit de beschrijving in Zacharia kunnen we niet afleiden waar dit precies is, maar er zijn andere Schriftplaatsen waar we dit wel kunnen zien.

Micha 2 (naar ISA)
12 Ik zal u, Jakob, zeker verzamelen, geheel en al.
Ik zal het overblijfsel van Israël zeker bijeenbrengen.
Ik zal het samenbrengen als schapen van Bozra,
als een kudde midden in zijn weide.
Het zal er gonzen van de mensen.

[13] De Doorbreker trekt vóór hen op.
Zij zullen doorbreken, door de poort trekken
en daardoor naar buiten gaan.
Hun Koning gaat vóór hen uit,
JAHWEH gaat aan de spits.

Bozra
Israël zal verzameld worden, buiten het land, in *de woestijn van de volken* (Ez.20:35). *Bozra* betekent *schaapskooi*. Het volk Israël, dat in de profetieën wordt voorgesteld als een kudde schapen (Ez.34:11-15), zal worden verzameld in *Bozra*, in het gebied van Edom. Het is vanuit Bozra dat een gelovig Israël zal terugkeren naar het land: de Doorbreker trekt vóór hen op. Hij is dan de Koning van Zijn volk en zal vanaf de troon in Jeruzalem Zijn Koninkrijk gaan vestigen over de hele aarde.
In de omgeving waar het gelovig overblijfsel bewaard wordt, zal de Heer ook de volkeren oordelen.

Jesaja 63 (naar ISA)
[1] Wie is Deze Die uit Edom komt, in helrode kleding uit Bozra,
in een eervol gewaad, Die voorttrekt in Zijn grote kracht?
Ik ben het, Die spreek in gerechtigheid, Die machtig ben om te verlossen.
[2] Waarom is dat rood aan Uw gewaad, en is Uw kleding als die van iemand die de wijnpers treedt?
[3] Ik heb de pers alleen getreden; er was niemand uit de volken met Mij.
Ik heb hen vertreden in Mijn toorn, hen vertrapt in Mijn grimmigheid.
Hun bloed is op Mijn kleding gespat, heel Mijn gewaad heb Ik besmet.
[4] Want een dag van wraak was in mijn hart en het jaar van mijn verlosten was gekomen.
(...)
[6] En Ik vertrapte volken in mijn toorn, maakte hen dronken in mijn boosheid en deed hun bloed ter aarde stromen.

de Heer zal strijden
Als de natiën aan het einde van de grote verdrukking zijn verzameld tegen Jeruzalem (Zach.14:2), zal de Heer verschijnen en zelf tegen die natiën strijden (Zach.14:2-4). Blijkbaar zullen de legers van de volken het er niet bij laten zitten en het overblijfsel dat via de vluchtweg ontsnapt, achtervolgen naar de woestijn en daar weer te maken krijgen met de Heer. De Heer zal voor Zijn volk strijden en de legermachten van de volken verslaan.

een derde deel
Twee derde deel van het volk is omgekomen in de grote verdrukking. Het gelovig overblijfsel dat de naam van JAHWEH heeft aangeroepen, is gevlucht door de Olijfberg naar de woestijn en betreft één derde deel (Zach.13:8).
Op dat moment is er geen levende inwoner meer in het land, de stad Jeruzalem en de tempel zijn geplunderd en verwoest (Zach.14:2; Matth.24:2). God heeft Zijn volk verzameld in Bozra en de Messias zal met Zijn volk optrekken naar het land en het in bezit nemen.

een vijandige wereld
Dat zal plaatsvinden in een wereld die vijandig is ten opzichte van de Messias en Zijn volk. In Psalm 2 vinden we dat de volkeren zich opstellen tegen JAHWEH en Zijn Gezalfde (>Messias) en dat zij zich niet willen onderschikken (Ps.2:2-3). En Psalm110:2 zegt hierover: "Heers temidden
van uw vijanden!".

Sommigen wijzen de stad *Petra* aan als onderduikadres van het gelovig overblijfsel. Is *Petra* hetzelfde als *Bozra?* Daarover meer in een volgend hoofdstuk.

15. Mattheüs 24:16-20 (3) Petra

Het gelovig overblijfsel van Israël zal buiten het land in *Bozra* worden verzameld en de Heer zal na het oordelen van de volken, aan het hoofd van Zijn volk optrekken naar het land. Hij zal hun Koning zijn en via Israël Zijn Koninkrijk gaan vestigen over alle volkeren en de hele wereld.

Petra
Er zijn verschillende aanduidingen en plaatsnamen die in verband worden gebracht met het gebied in Edom rond Bozra. Zo heet de landstreek waar Bozra ligt: *Theman* (Jer.49:7,20; Amos 1:12) en vinden we nog wel meer namen die verband houden met Edom, zoals *Dedan* (Jer.49:8; Ez.25:13).
In het gebied van Edom ligt ook de stad *Petra*, die door sommige gelovigen wordt aangewezen als het toekomstig onderduikadres van het gelovig overblijfsel van Israël.

rotsstad
Petra is een stad in het gebied van Edom, in het huidige Jordanië. De stad is gesticht door de Nabateeërs en is helemaal uitgehouwen in de rotsen. Later hebben er ook andere volkeren in gewoond en Petra uitgebouwd. De stad is omgeven door hoge rotswanden en alleen bereikbaar via een smalle kloof, de *Siq.* Door deze eigenschappen heeft Petra veel overeenkomsten met een *schaapskooi*. We zagen al dat de plaats waar Israël haar toevlucht vindt, *Bozra* heet, dat *schaapskooi* betekent.

rots
Petra betekent *rots* en in het Hebreeuws is dat *sela (H5553).* Er zijn uitleggers die zeggen dat het woord *selah (סלה H5542),* dat hier erg op lijkt en dat voornamelijk voorkomt in de Psalmen en waarvan men over het algemeen zegt dat het een *rustteken* of *intermezzo* betreft, in feite de Hebreeuwse naam van de rotsstad Petra is. Deze voorkomens van *selah* in de Psalmen zouden dan profetieën zijn die in de toekomst met betrekking tot Israël in Petra (>Sela) in vervulling zullen gaan. Er zijn Psalmen waar dit woord *selah* voorkomt, die spreken van een volk in benauwdheid en over redding (o.a. Ps.3:8; 7:5; 32:7; 44:8; 46:7; 61:4; 62:8) en die dit lijken te onderbouwen. De eerlijkheid gebiedt echter te zeggen dat dit woord in de Psalmen 71 keer voorkomt en het bij het grootste gedeelte dan ook niet duidelijk is hoe het betrekking zou kunnen hebben op de toekomst en de rotststad Petra.

Hij komt vanaf Theman
Opmerkelijk in dit verband is wel het enige andere bijbelboek waar we *selah* vinden, in Habakuk 3. Daar wordt gesproken over God die zal komen uit *Theman*, uit het gebied van *Edom* (:3), waar *de schuilplaats van Zijn sterkte* is. Er wordt gesproken over hoe de natiën in beroering worden gebracht (:6) en hoe er instrumenten van oordeel in Zijn hand zijn (:5) en over Gods toorn en verbolgenheid (:8) waarover we eerder lazen met betrekking tot Edom en Bozra. In Zijn toorn oordeelt en dorst God de volkeren (:12, vergelijk Jes.63:1-5).

de mens van de wetteloosheid
Het verslaan van *het hoofd van het huis van de goddeloze* (:13) zal een verwijzing zijn naar *de mens van de wetteloosheid* (2 Thess.2:3), die door de Heer uit de weg geruimd wordt (2 Thess.2:8). Het gedeelte spreekt ervan hoe Hij de volkeren zal verslaan (:12-14) en dat Hij voor Zijn volk de Redder is (:13).

> *Habakuk 3 (naar ISA)*
> [3] God komt vanaf Theman, en de Heilige vanaf de berg Paran, Sela. Zijn pracht bedekt de hemelen, en Zijn lofprijzing vult de aarde.

[4] En de helderheid is als het licht; Hij heeft schijnsels vanaf zijn hand, en daar is de schuilplaats van Zijn sterkte.
(...)
[13] U gaat uit tot redding van Uw volk, tot redding van Uw gezalfde. U doorboort het hoofd van het huis van de slechte, en U ontbloot hem vanaf het fundament tot aan de hals. Sela.

JAHWEH is een Rots
Eerder zagen we al dat er nog een ander Hebreeuws woord is dat dat erg lijkt op dit *selah (סלה H5542).* Dat is *sela (סלעי H5553)* en dat wordt vertaald met *rots.* God wordt een Rots genoemd bij wie men toevlucht kan nemen, een Burcht en Verlosser (Ps.18:2; 31:3-4; 71:3).

Psalm 137 spreekt over vergelding aan Israëls tegenstanders in de toekomst en daar worden ook de *zonen van Edom* genoemd. Over de kinderen Israëls zegt Psalm 137:9 letterlijk: *Gelukkig is hij, die jouw kleine kinderen vast zal houden en ze doet verstrooien naar de Rots.*
JAHWEH is een Rots voor Zijn volk en hier staat dat Hij ze in de toekomst ook in veiligheid zal brengen tot de rots, *tot Sela.* Zou dit een verwijzing zijn naar de stad Petra?

De stad Petra heeft alle kenmerken van *de gereserveerde plaats* (Zach.14:5; Opb.12:6) zoals die wordt beschreven in de Schrift. En ook van een *schaapskooi (>Bozra).* Maar hard bewijs dat deze plaats ook werkelijk Petra betreft, heb ik niet kunnen vinden. Wel enkele aanwijzingen die in die richting wijzen. Zoals de lezer wel merkt, breng ik deze dingen naar voren met een bepaalde terughoudendheid en geef ze door voor wat ze waard zijn. Mocht je aanvullingen hebben, dan hoor ik dat natuurlijk graag.

16. Mattheüs 24:21 een verdrukking zoals er nog nooit is geweest

In het vorige hoofdstuk zagen we hoe penibel de situatie is in Israël bij de start van de grote verdrukking. Er zal slechts voor korte tijd de mogelijkheid zijn om het land te ontvluchten, maar als men van die gelegenheid geen gebruik maakt, zal dat niet meer kunnen.

Mattheüs 24 (naar ISA)
[21] Want dán zal er een grote verdrukking zijn, zodanig als er niet geweest is vanaf het begin van de wereld, tot nu toe, en ook absoluut niet meer wezen zal.

weeën
Wat we hier lezen, is verschrikkelijk en als we geen zicht hebben op het evangelie, zouden we ons hier zomaar op blind kunnen staren. We zagen eerder al dat deze dingen *moeten* gebeuren (:6) en dat ze worden vergeleken met barensweeën (:8). We vinden vaker in de Schrift dat deze verdrukking wordt vergeleken met barensweeën (1 Thess.5:3) en dat wordt zelfs van het lijden van de hele schepping zo gezegd (Rom.8:22).

We mogen daarbij in gedachten houden dat God deze dingen gebruikt om Zijn geweldige plan met Zijn volk ter bereiken en dat barensweeën nodig zijn om nieuw leven voort te brengen: een nieuwe schepping!

Daniël
Eerder refereerde de Heer in deze toespraak al aan de profeet Daniël, toen Hij zei dat Daniël heeft gesproken over een afgodsbeeld dat zal staan in de heilige plaats en dat dit het teken is dat de grote verdrukking zeer spoedig zal aanvangen. Ook de woorden van Jezus in Mattheüs 24:31 zijn rechtstreeks ontleend aan het boek Daniël.

Daniël 12 (naar ISA)
[1] En in die tijd zal Michaël opstaan, de grote overste, die staat voor de zonen van jouw volk. En er zal een tijd van benauwdheid zijn, zoals er niet geweest is sinds er een natie is, tot aan die tijd toe (...)

Wat in Mattheüs 24 *grote verdrukking* wordt genoemd, heet in Daniël: *een tijd van benauwdheid.* Jeremia 30:7 spreekt van *een tijd van benauwdheid voor Jakob.* We lezen ook hier dat deze grote verdrukking een nationaal karakter heeft. Tot Daniël wordt gezegd dat het *jouw volk* betreft, het Joodse volk.

Michaël
Opmerkelijk is de vermelding van Michaël in Daniël 12:1. Hij treedt op bij het begin van de grote verdrukking. Michaël is de aartsengel (Judas :9) en markeert ook de gebeurtenis van de wegrukking (1 Thess.4:16). Deze gebeurtenissen vinden dan ook (ongeveer) gelijktijdig plaats. Ze volgen kort op elkaar.

Maar hiermee is nog niet alles gezegd. In Openbaring 12 vinden we een uitbeelding van de wegrukking. Een vrouw baart *een mannelijke zoon* en deze zoon wordt *weggerukt tot God en Zijn troon* (:5). Dat vindt plaats direct voor de 1260 dagen van de grote verdrukking (:6). Dit teken is een symbolische voorstelling van de wegrukking van de ecclesia.

Op datzelfde moment komt er oorlog in de hemel, *Michaël* en zijn engelen voeren oorlog tegen Satan *en Satan wordt uit de hemel geworpen*. De ecclesia neemt haar hemelse positie in en Satan en Zijn engelen worden uit de hemel geworpen (Opb.12:7-9). Zo vinden we een aantal gebeurtenissen binnen een specifieke periode waarin *Michaël* een hoofdrol speelt en worden deze gebeurtenissen met elkaar verbonden.

17. Mattheüs 24:22 de dagen ingekort

Over het Joodse volk zal een grote verdrukking komen, zoals er niet eerder geweest is. Het volk wordt gedwongen tot afgoderij en het aanbidden van een beeld van het beest. Degenen die het beeld niet aanbidden, zullen gedood worden (Opb.13:15). Ook zal het beest iedereen een merkteken geven aan de rechterhand of het voorhoofd. Degenen die dit merkteken niet hebben, kunnen niet kopen of verkopen en zullen worden uitgesloten van het maatschappelijk verkeer.

Mattheüs 24 (naar ISA)
[22] En indien die dagen niet ingekort werden, dan zou geen vlees gered worden; maar vanwege de uitverkorenen zullen die dagen ingekort worden.

1260 dagen
We weten uit andere Schriftgedeelten nauwkeurig hoe lang de grote verdrukking duurt. Tijd, tijden en een halve tijd (Dan.7:25; Opb.12:14), dat is 3 ½ jaar. Elders staat: 42 maanden (Opb.11:3; 13:5). En nog preciezer 1260 dagen (Opb.11:3; 12:6).

werden verkort
Sommige uitleggers menen dat de grote verdrukking korter zal duren dan deze periode, omdat die dagen worden ingekort. De grote verdrukking zou dan korter gaan duren dan 1260 dagen, maar dat is onlogisch. Waarom zou er meerdere keren, en op verschillende wijzen, nauwkeurig over deze termijn worden gesproken, terwijl deze informatie met betrekking tot de tijdsduur niet klopt?
Nee, God heeft bij aanvang deze tijdsperiode al ingekort, deze dagen *werden vooraf* ingekort.

uitverkorenen
De dagen werden ingekort vanwege de *uitverkorenen* en dat gaat over Israël. Dit woord komt nog twee keer voor in dit hoofdstuk. In vers 24 zijn de *uitverkorenen* de gelovigen *uit Israël* tijdens de grote verdrukking (:15,16,21). Vers 31 spreekt over de tijd ná de grote verdrukking (:29), waarin de *uitverkoren Israëlieten* verzameld zullen worden uit de vier windstreken (vergelijk Deut.30:4; Neh.1:9).

Voor Israël zal de verdrukking na 1260 dagen ten einde zijn, maar dat is nog niet het einde van de heerschappij van het beest en ook niet van Gods oordelen. Na de grote verdrukking over Israël zal de *dag van toorn* aanvangen (Opb.6:17).

zegels en bazuinen
Eerder zagen we al dat *zegels in Openbaring 6* een voorstelling zijn van de rampen die over Israël komen in de grote verdrukking. In vers 29 zullen we hier ook nog op terugkomen, want daar wordt gesproken over *het einde van de grote verdrukking.* Dit moment valt samen met het *zesde zegel* in Openbaring 6:12-13.

Ná de zeven zegels vangt *de dag van Zijn toorn* aan, in Openbaring voorgesteld door zeven bazuinen. Deze zeven bazuinen zijn een voorstelling van rampen en oordelen die over de wereld zullen komen. Voor Israël is het voorbij, voor hen werden de dagen ingekort, maar voor de volkeren begint het dan pas.

18. Mattheüs 24:23-26 valse Christussen

In het eerste deel van Mattheüs 24, vers 1 t/m 14, vonden we een globale beschrijving van de gebeurtenissen tot aan de voleinding van de aeon. Daar lazen we dat er vele valse profeten zullen komen, die velen doen dwalen (:11). In dit tweede deel van de toespraak wordt dit uitgebreider uiteengezet.

> *Mattheüs 24 (naar ISA)*
> [23] Als dán iemand tot jullie zegt: Zie, hier is de Christus, of: hier, geloof het niet.
> [24] Want er zullen valse christussen en valse profeten opgewekt worden, en zij zullen grote tekenen en wonderen geven, om indien mogelijk, ook de uitverkorenen te doen dwalen.

valse christussen en profeten
Opvallend is dat er gesproken wordt over valse Christussen en valse profeten, in het Grieks: *pseudo-christussen* en *pseudo-profeten,* in meervoud. We zagen eerder al dat de ruiter op het witte paard uit Openbaring 6 een valse kopie is van dé Ruiter op het witte paard, die een beeld is van Christus. Hij is dan ook een valse Christus. Maar blijkbaar zullen in deze periode meerdere bedriegers zich voordoen als Christus en als profeet.

De ruiter op het witte paard uit Openbaring overstijgt deze andere 'christussen' en is de enige die preciezer beschreven wordt. Naast deze valse Christus kennen we in de Schrift ook een *valse profeet,* die nader omschreven wordt.

> *Openbaring 13 (naar ISA)*
> [11] En ik zag een ander beest, dat opkomt uit het land, en het had twee horens, die lijken op die van het Lammetje, en het sprak als de draak.
> [12] En het oefent al de macht van het eerste beest voor diens ogen uit. En het bewerkt, dat het land, en zij, die daarin wonen, het eerste beest zullen aanbidden (...)

[13] En het doet grote tekenen, zodat het zelfs vuur uit de hemel doet neerdalen op de aarde, voor het oog van de mensen.

Elia?
Het eerste beest uit de zee, zal opkomen uit de volkeren. Daar is de zee een uitbeelding van (Opb.17:15). Het andere beest komt uit "het land", uit Israël. Hij zal het Joodse volk verleiden om het beest uit de zee te aanbidden. Hij zal *grote* tekenen doen, die sterk doen denken aan de *profeet* Elia. Zal hij claimen Elia te zijn?
Als dat zo is, ontstaat er een bijzondere situatie, want in Jeruzalem op het tempelplein treden tijdens de 1260 dagen van de grote verdrukking twee getuigen op (Opb.11:3-4), waarbij eigenschappen van hen worden genoemd, die sterk doen denken aan Mozes en *Elia* (Opb.11:5-6).

Dit beest uit het land wordt elders *de valse profeet* genoemd (Opb.19:20; 20:10). Hij zal optreden als religieus leider en een verschrikkelijke afgoderij teweegbrengen en het Joodse volk doen dwalen. Het volk zal verplicht worden het beest te aanbidden en wie dat niet doet, zal worden gedood (Opb.13:14-15).

[25] Zie, Ik heb het jullie tevoren tot gezegd.
[26] Als zij dan tegen jullie zeggen: Zie, Hij is in de woestijn, ga niet uit; zie, in de voorraadkamers, geloof het niet.

ga niet uit en gelooft het niet
Het is opmerkelijk dat als in vers 26 staat: "zie, Hij is in de woestijn", er *niet* staat: gelooft het niet, zoals dat van de voorraadkamers wel wordt gezegd. Er staat: *ga niet uit.* Zou de Heer dan *wél* in de woestijn zijn, namelijk die van Bozra, bij het deel uit Israël dat daar al naartoe is gevlucht?

opdat zij haar aldaar zouden voeden
In Openbaring 12 wordt gesproken over de vrouw (>Israël) die vlucht naar de woestijn, omdat de draak (>Satan) het op haar heeft gemunt (:5-6). Daarvan wordt gezegd: "opdat *zij* haar daar voeden, twaalfhonderd zestig dagen" Het *"zij"* in dit vers, is een meervoud en dat lijkt vreemd, omdat de enige logische uitleg is dat hier het '*zij'* slaat op *de mannelijke zoon* (>de Christus). Want het is d*e vrouw* die wordt gevoed en *de draak* is uit op *vernietiging* van de vrouw (:17). Dan blijft er slechts één optie over binnen dit teken en dat is dat mannelijke zoon.

Christus en de ecclesia
Als we de brieven van Paulus kennen, zullen we er geen enkele moeite mee hebben om in de mannelijke zoon *het gezelschap* van *Christus en Zijn ecclesia* te zien. *Zij* zullen Israël voeden in de woestijn. Wellicht letterlijk met brood uit de hemel, zoals het manna in de woestijn. Maar ook zeker met het woord van God, *de onnaspeurlijk rijkdom van de Christus* (Ef.3:8).
Dan is het logisch dat het Hoofd zelf, Christus Jezus, daar ook aanwezig zal zijn. Want vanaf het moment van de wegrukking zullen Hoofd en lichaam onafscheidelijk zijn (1 Thess.4:17).

Later zullen we nog zien dat in Ezechiël 20 wordt gezegd dat de Heer in de woestijn van de volkeren *van aangezicht tot aangezicht* zal verschijnen aan Israël, maar dat is op een later tijdstip.

waarom niet uitgaan?
Waarom men niet uit zou gaan, wordt niet gezegd in Mattheüs 24:26. Maar uit wat we al lazen in vers 15-20 kunnen we concluderen dat het niet mogelijk is om in de grote verdrukking het land te verlaten. Wellicht dat degenen die het wel proberen, zullen omkomen en dat daarom wordt gezegd: ga niet uit.

Sommige uitleggers zeggen dat de *voorraadkamers* of *binnenkamers* wijzen op vertrekken van de tempel. Hoe dat ook zij, daar is Hij niet.

19. Mattheüs 24:27 Hij komt uit het oosten

In de vorige verzen zagen we, dat als er tijdens de grote verdrukking mensen zijn die zich voordoen als de Christus, dit bedriegers zijn. De Messias is niet in het land, Hij is daarbuiten. Het wachten is op Zijn verschijning en als Hij komt, zal het overduidelijk zijn dat Hij het is en niemand anders.

> *Mattheüs 24 (naar ISA)*
> [27] Want net zoals de bliksemflits uitkomt vanaf het oosten en verschijnt tot het westen, zó zal ook de aanwezigheid van de Zoon van de mens zijn.

bliksemflits
Hier staan een aantal zaken die belangrijk zijn. De komst van de Heer wordt vergeleken met een *bliksemflits*. Zo plotseling en snel als een bliksemflits komt, zo zal Hij verschijnen. En het zal duidelijk zijn dat het hier *geen valse* christus betreft, zoals er in de voorgaande periode verleiders waren die claimden de Christus te zijn.

geestelijk lichaam
Hier verschijnt de opgewekte Christus met een opstandinglichaam. Van de engel van God die bij het graf is op de dag van de opstanding, lezen we: *en zijn aanblik was als een bliksemflits, en zijn kledingstuk wit als sneeuw* (Matth.28:3). De heerlijkheid van een geestelijk lichaam blijkt uit het licht dat het afstraalt en als de Heer verschijnt zal dit zichtbaar zijn.

uit het oosten
Er staat ook "zoals een bliksemflits uitgaat vanaf het *oosten".* De Heer zal komen uit het oosten. Hij zal namelijk Zijn voeten zetten op de Olijfberg, die ten oosten van Jeruzalem ligt. Eerder in deze serie hebben we al diverse keren verwezen naar Zacharia 14, waar het moment beschreven wordt van het einde van de grote verdrukking en waar de legers van de natiën verzameld zullen worden tot Jeruzalem.

> *Zacharia 14 (naar ISA)*
> [1] Zie! er komt een dag voor JAHWEH, en jouw buit zal opgedeeld worden in het midden van jullie.
> [2] En Ik zal alle natiën naar Jeruzalem verzamelen tot de strijd. En de stad zal veroverd worden, en de huizen worden leeggeroofd, en de vrouwen zullen geschonden worden. En de helft van de stad zal uitgaan in deportatie, maar de rest van het volk zal niet van de stad worden afgesneden.

de naam van JAHWEH aangeroepen
Uit Zacharia 13:9, maar ook uit vele andere profetieën, blijkt dat het deel van het volk dat is overgebleven, de naam van JAHWEH zal aanroepen. In hun uiterste nood en in hun benauwdheid (Jer.30:7). Dán zal de Heer verschijnen.

> *Zacharia 14 (naar ISA)*
> [3] Dan zal JAHWEH uitgaan en strijden tegen die natiën, zoals Hij vroeger vocht, in de dag van de aanval.
> [4] En zijn voeten zullen in die dag staan op de Olijfberg, die op het aangezicht van Jeruzalem ligt, *aan de oostzijde*.

> En de Olijfberg zal middendoor worden gespleten, oostwaarts en westwaarts,
> tot een uitermate groot ravijn. En de ene helft van de berg zal noordwaarts wijken, en de andere helft zuidwaarts.

alle heiligen met Hem
De Heer zal komen in heerlijkheid, vanuit het oosten. Zacharia 14:5 vermeldt nog dat Hij zal verschijnen, *en alle heiligen met Hem.* Meestal legt men uit dat de Heer verschijnt met een schare van engelen, maar engelen worden nergens in de Hebreeuwse bijbel *heiligen* genoemd.
Het zijn *gelovigen* die door Paulus worden aangeschreven als *heiligen (*o.a. Rom.1:7; 1 Kor.1:2; Ef.1:1).

Het Hoofd, Christus Jezus, zal daar verschijnen met Zijn lichaam, de ecclesia. Paulus zegt immers als hij gesproken heeft over het moment van de wegrukking: *en zó zullen wij altijd samen met de Heer zijn* (1 Thess.4:17).

> *Kolossenzen 3 (naar ISA)*
> [4] Wanneer Christus geopenbaard wordt, die ons leven is, dan zullen ook jullie
> ***samen met Hem geopenbaard worden***, in heerlijkheid.

20. Mattheüs 24:28 daar waar het lijk is, zullen de gieren verzameld worden

Bij de wederkomst van Christus, zullen de natiën tegen Jeruzalem verzameld worden en de stad innemen en plunderen. De helft van de inwoners, zal worden weggevoerd en uitgeroeid. De rest, het overblijfsel, zal in haar benauwdheid de naam van JAHWEH aanroepen, de Heer zal verschijnen en Hij zal zelf strijden tegen die natiën (Zach.13:9; 14:2-3).

> *Mattheüs 24 (naar ISA)*
> [28] Waar ook maar het lijk is, daar zullen de gieren verzameld worden.

letterlijk
Letterlijk is het zo dat gieren en andere aaseters verzameld worden, daar waar een veldslag heeft plaatsgevonden. Over de latere slag bij Harmageddon (Opb.16:16) waar Gog en Magog met vele volkeren worden verzameld, staat er:

> *Ezechiël 39 (naar ISA)*
> [17] En jij mensenzoon, zó zegt de Heer JAHWEH: zeg tot de vogel van elke vleugel en tot elk wild dier van het veld: wordt bijeengeroepen en komt, verzamelt je van alle kanten bij mijn slachtoffer dat Ik voor jullie offer, een groot slachtoffer, op de bergen van Israël; en jullie zullen vlees eten en jullie zullen bloed drinken.
> (...)
> [18] Vlees van machtige mannen zullen jullie eten...

natiën
In Mattheüs 24:28 zijn de *gieren* een symbolische voorstelling van *de natiën* die ten strijde getrokken zijn tegen Jeruzalem (Deut.28:49; Hos.8:1; Hab.1:8; Jer.4:13). Zoals gieren op een dood lichaam afkomen, zo worden de volkeren verzameld rond Jeruzalem.

het lijk
Maar waar wijst *het lijk* op in Mattheüs 24:28? In Ezechiël 37 lezen we dat Ezechiël een visioen krijgt over een dal dat vol ligt met *dorre doodsbeenderen* (:1). Verderop wordt verklaard dat dit een

voorstelling is van *Israël* (:11). Een Israël dat vanwege ongeloof terzijde is gesteld en door God is losgelaten. Zij bevinden zich nu in het graf.

een grote schare
In het gezicht komen de botten bij elkaar en vormen lichamen. Het visioen resulteert in een *hersteld Israël*, dat de *geest* ontvangt en *leeft* (:9-10). God zal Israël doen opgaan uit het graf, zij zullen leven en Hij zal hen brengen in het land van Israël (:12-14). God zal hen verzamelen uit alle natiën en terugbrengen naar het land (:21). Een *grote verzamelde mensenmassa* zal terugkeren naar het grondgebied dat hen ooit beloofd was. Wat in Ezechiël 37:10 *een uitermate grote strijdmacht* heet, wordt in Openbaring 7:9 *een grote schare* genoemd.

Israël in de verstrooiing
Maar bij *aanvang* van het visioen in Ezechiël 37 is het slechts een dal vol met dorre doodsbeenderen (:1-2), een uitbeelding van *Israël in de verstrooiing*. Israël is zonder land en bevindt zich in het graf onder de volkeren. Aan deze beenderen wordt geprofeteerd dat ze weer een lichaam zullen vormen en zullen leven (:4-6).

geen geest in hen
Maar als dit gebeurt en de beenderen tot elkaar komen, er zenuwen op komen, vlees en huid (:7-8), staat er uitdrukkelijk bij: *en er was geen geest in hen* (:8). Dat spreekt van het huidige Israël. Er is weer een Joodse staat, maar die is *ongelovig* en er is *geen geest in*. Over dit dode lichaam wordt daarna gezegd: *"kom van de vier winden, geest, en blaas in deze gedoden, zodat zij zullen leven".*

de huidige Joodse staat
En dat betekent dat deze Joodse staat zou moeten worden aangeduid als *"het lijk"* of *"het dode lichaam"* en zo wordt het dan ook beschreven in Mattheüs 24:28: *Waar ook maar het lijk is (>de ongelovige Joodse staat), daar zullen de gieren (>de natiën) verzameld worden.*

een ander lijk
Opmerkelijk is dat er in de Joodse staat, op ditzelfde tijdstip dat de natiën ten strijde zijn getrokken tegen Jeruzalem, sprake is van een ander "lijk". Aan het einde van de 1260 dagen van grote verdrukking (Opb.11:3) zullen de twee getuigen hun getuigenis beëindigd hebben en door het beest worden *gedood* (Opb.11:7).

> *Openbaring 11 (naar ISA)*
> [8] En *het lijk van hen* zal zijn op het plein van de grote stad, die in geestelijke zin genoemd wordt: Sodom, en Egypte, waar ook hun Heer gekruisigd werd.
> [9] En zij uit de volken, en stammen, en talen, en natiën, bekijken *het lijk van hen* drieënhalve dag, en zij laten niet toe, dat *de lijken van hen* in een graf worden geplaatst.

het lijk van hen
Twee keer is letterlijk sprake van *het lijk van hen*, een enkelvoud. En dat is bijzonder, omdat het hier gaat om *twee* getuigen en je zou verwachten dat er zou staan: *de lijken van hen,* zoals we daar later in vers 9 nog wel een keer melding van vinden. Maar blijkbaar worden de twee getuigen gezien als een eenheid en daarom: *het lijk van hen.*
Dit geeft aan Mattheüs 24:28 een dubbele betekenis. De natiën worden verzameld rondom Jeruzalem, rondom een ongelovige Joodse staat. En op het tempelplein ligt op dat moment *het lijk van hen*, de dode lichamen van de twee getuigen.

21. Mattheüs 24:28: nogmaals: bijeen vergaderde gieren

In het vorige hoofdstuk zagen we dat de *gieren* een uitbeelding zijn van de legers van de natiën, die verzameld worden rond *het dode lichaam,* dat een metafoor is voor de ongelovige Joodse staat.

In Lukas 17 vinden we een passage die parallel loopt aan Mattheüs 24. Dit gedeelte is minder uitgebreid en veel korter dan het hoofdstuk in Mattheüs. We komen dan ook niet alle zaken tegen die in Mattheüs 24 worden beschreven, het is veel beknopter. Maar we vinden daar een vers dat sterk lijkt op Mattheüs 24:28, echter met *een subtiel verschil*.

> *Lukas 17 (naar ISA)*
> [37] En zij antwoorden, en zij zeggen tegen Hem: Waar Heer? En Hij zei tegen hen:
> Waar ook maar het lichaam is, daar zullen ook de gieren bijeen vergaderd worden.

Hoewel dit in vergelijking met Mattheüs 24 een kort gedeelte is (Luk.17:20-37), kunnen we het niet helemaal bespreken. We hebben gezien dat in Mattheüs 24 *de natiën*, voorgesteld als *gieren,* rond *het dode lichaam*, de ongelovige Joodse staat, zullen worden verzameld *aan het einde van de grote verdrukking* (Matth.24:29), als de Heer terugkeert op de Olijfberg (Zach.14:1-4).

een ander moment
Hier in Lukas 17:37 is sprake van *een ander tijdstip*. Een gebeurtenis die zich enige tijd *ná de grote verdrukking* afspeelt, na Israëls bekering en ook na de periode die daarná komt, de dag van toorn. Het is het moment vlak vóórdat het Koninkrijk van de Messias is gevestigd over de hele aarde. Want bij de aanvang van het Koninkrijk zullen degenen die dan (nog) ongelovig zijn, van de aarde worden *weggenomen*. De levenden zullen worden *gelaten*, in de zin van: met rust gelaten. Zij worden *niet* weggenomen, maar blijven op aarde, waar dan het Koninkrijk aanvangt.

Hiervan worden in Lukas 17 twee voorbeelden genoemd, waarbij het telkens gaat om twee mensen en de ene *weggenomen wordt van de aarde* en de ander wordt *gelaten* (Luk.17:34-35).

Harmagedon
Verderop in Mattheüs 24 vinden we dit op dezelfde wijze, ook twee voorbeelden waarbij de ene *wordt weggenomen van de aarde* en de ander wordt *gelaten* (Matth.24:40-41). Deze verzen zullen we nog bespreken. Voor nu volstaat het om te zeggen dat dit zich op een later tijdstip afspeelt, dan Mattheüs 24:28, namelijk *ná* de dag van toorn (Opb.6:17), direct voorafgaand aan de duizend jaar, wanneer de legers van de volkeren verzameld worden bij *Harmagedon*. Dat is dus een andere veldslag, met een andere verzameling van de legers van de natiën, dan in Mattheüs 24:28.

> *Openbaring 16 (naar ISA)*
> [14] (...) de koningen van de gehele bewoonde wereld, om hen te verzamelen tot de oorlog van de grote dag van God, de Almachtige.
> [16] En zij verzamelden hen op de plaats, die in het Hebreeuws genoemd wordt: Harmagedon.

opvallend
In Lukas 17:37 is het een ander tijdstip waarop de natiën (>gieren) worden verzameld tot de strijd. Maar nu nóg een opmerkelijk verschil tussen het gedeelte in Mattheüs 24 en Lukas 17.
In Mattheüs 24:14 staat in het Grieks *ptoma (G4430),* dat betekent: *lijk, dood lichaam.*
Maar in Lukas 17:37 staat *soma (G4983)*, dat betekent: *lichaam*. In Lukas 17 wordt *niet* gesproken van een *lijk* of *dood* lichaam, zoals in Mattheüs 24, maar van *een levend lichaam!*

gelovig Israël
Aan het einde van de grote verdrukking is Israël nog geen gelovige natie, en daarom wordt het in Mattheüs 24:14 voorgesteld als *het lijk,* of *het dode lichaam.* Er is geen geest in (Ez.37:8).
Maar in Lukas 17 is de Heer teruggekomen voor Zijn volk, door Hem aanvaard als Messias, hebben zij de geest ontvangen en daarom wordt het hier voorgesteld als een *lichaam*, namelijk: *een levend lichaam!*

22. Mattheüs 24:29 meteen ná de grote verdrukking

In de meeste bijbels begint bij vers 29 weer een nieuwe perikoop. Het vers begint met een tijdsaanduiding, zodat we nauwkeurig kunnen zien *wanneer* de nu beschreven ontwikkelingen plaatsvinden. Dit vers is belangrijk, omdat er zaken genoemd worden die we in vele profetieën terugvinden en dit vers legt uit *wanneer* dit precies zal zijn.

> *Mattheüs 24(naar ISA)*
> [29] En onmiddellijk na de verdrukking van die dagen, zal de zon verduisterd worden, en de maan zal haar lichtschijnsel niet geven, en de sterren zullen van de hemel vallen, en de machten van de hemelen zullen geschud worden.

onmiddellijk
Het is *meteen na de grote verdrukking* van 1260 dagen dat de tekenen aan zon, maan en sterren zullen plaatsvinden. Eerder zagen we bij de bespreking van de *zeven zegels* al, dat wat we hier in Mattheüs 24:29 beschreven vinden, zich voordoet bij *het zesde zegel*.

> *Openbaring 6 (naar ISA)*
> [12] En ik zag, wanneer Hij het zesde zegel opende: en er werd een grote aardbeving, en de zon werd zwart als een haren zak, en de gehele maan werd als bloed.
> [13] En de sterren van de hemel vielen in het land (...)

Koninkrijk over Israël
Als we Openbaring 6:12-13 vergelijken met Mattheüs 24:29, weten we dat *het einde van de grote verdrukking* samenvalt met *het zesde zegel*. Een bijzonder moment, met tekenen aan de hemellichamen, dat we vele malen beschreven vinden in de Hebreeuwse bijbel, onder andere in Jes.13:10, 24:23; Joël 2:31, 3:15; Amos 5:18; Zef.1:15; Zach.14:6-7.
Er zullen *letterlijk* sterren van de hemel vallen, maar de sterren zijn ook een uitbeelding van Israël (Gen.37:9-10; Dan.8:9-10). Een groot deel van Israël *zal vallen in het* land en zal omkomen in de grote verdrukking (Zach.13:8).

Het moment van de tekenen aan zon, maan en sterren markeert weliswaar *het einde* van de grote verdrukking en dan is het Koninkrijk werkelijkheid voor Israël, maar het Koninkrijk is dan nog niet gevestigd over de rest van de wereld. Sterker nog, het is pas *de aanvang* van de dag van JAHWEH.

> *Joël 2 (naar ISA)*
> [31] De zon zal veranderd worden tot duisternis, en de maan tot bloed, *voordat* de grote en gevreesde dag van JAHWEH komt.

de dag des Heeren
Na het moment van de tekenen aan de hemel begint *de dag van JAHWEH*, in de meeste vertalingen weergegeven als *de dag des Heeren*. Het is de periode waarin Christus geopenbaard zal worden. Hij is gekomen voor het volk Israël en zal via de troon in Jeruzalem Zijn Koninkrijk vestigen over de hele

aarde. De periode die volgt op de grote verdrukking heet ook *de grote dag van toorn* (Opb.6:17). Het is een tijd waarin er oordelen over *de volkeren* komen, in Openbaring voorgesteld door *zeven bazuinen* en *zeven schalen.*

verschillende gebeurtenissen
Aan het einde van de grote verdrukking vinden dus (ongeveer) gelijktijdig een aantal verschillende gebeurtenissen plaats: de verduistering van zon, maan en sterren, de Heer zet Zijn voeten op de Olijfberg, er vindt een grote aardbeving plaats en de Olijfberg splijt doormidden, waardoor het gelovig overblijfsel kan vluchten naar de woestijn.

de twee getuigen
Maar er is nog een andere gebeurtenis die op dat moment plaatsvindt. De twee getuigen waarover we nu al een aantal keren eerder hebben gesproken, zullen aan het einde van de 1260 dagen, wanneer zij hun getuigenis beëindigd hebben, door het beest worden gedood (Opb.11:7). Hun dode lichamen zullen 3,5 dag als een bezienswaardigheid op het Tempelplein liggen (Opb.11:8-9). Na die 3,5 dag zullen zij door God worden opgewekt uit de dood (Opb.11:11) en op het moment van *de grote aardbeving*, bij het *zesde zegel*, worden zij weggenomen naar de hemel.

> *Openbaring 11 (naar ISA)*
> [12] En zij horen een luide stem uit de hemel tegen hen zeggen: Kom hier omhoog! En zij gingen omhoog naar de hemel, in de wolk, en hun vijanden aanschouwen hen.
> [13] En in dat uur kwam er een grote aardbeving (...)

De twee getuigen varen op naar de hemel *in de wolk* en dat is een bekend beeld van *de heerlijkheid des Heeren* en de aanduiding van Zijn *aanwezigheid* (Ex.34:5, 40:34; 1 Kon.8:11; Ez.10:4). Het valt hier dan ook samen met Zijn *verschijning* op de Olijfberg. In het volgende vers zullen we zien dat de Heer zal komen *op de wolken van de hemel*.

23. Mattheüs 24:30 het teken van de Zoon van de mens

Na de grote verdrukking zijn er tekenen aan zon, maan en sterren en zal de Heer Zijn voeten zetten op de Olijfberg. Hij zal komen voor Zijn volk en dat vinden we beschreven in het volgende vers in Mattheüs 24.

> *Mattheüs 24(naar ISA)*
> [30] En dan zal het teken van de Zoon van de mens in de hemel verschijnen, en dan zullen alle stammen van het land heftig treuren, en zij zullen de Zoon van de mens zien, die komt op de wolken van de hemel…

het teken
De Heer zal komen op de wolken van de hemel en in de hemel zal verschijnen *het teken* van de Zoon van de mens. Wat is dat teken? Het verwijst in ieder geval naar de vraag van de discipelen, helemaal aan het begin van het hoofdstuk: “wanneer zullen deze dingen zijn, en wat is *het teken van jouw aanwezigheid (Grieks: parousia)*, en van de afsluiting van de aeon”(:3)? Bij Zijn *parousia*, wordt gesproken van *het teken van de Zoon van de mens*, dat is *het teken van Zijn aanwezigheid*.

symbool?
Sommige uitleggers verklaren dat het teken een symbool is, dat aan de hemel verschijnt. Er zijn er die denken aan een kruis, anderen aan een Davidsster. Maar het teken hoeft niet noodzakelijkerwijs een

symbool te zijn en zou ook kunnen wijzen op *Zijn verschijning*, zoals *het teken van de besnijdenis* (Rom.4:11) niets anders is dan de besnijdenis zelf.

de wolk
Toch meen ik dat als het teken op iets anders zou wijzen dan *Zijn verschijning zelf,* er een veel logischere verklaring is dan de eerder genoemden. Er wordt gezegd dat Hij komt op *de wolken* (meervoud). In het vorige hoofdstuk zagen we dat er bij de hemelvaart van de twee getuigen (Opb.11:12) sprake is van *de wolk* (enkelvoud). *De wolk* is in de Hebreeuwse bijbel de wolk waarin de Heer verscheen: *de heerlijkheid van JAHWEH,* meestal weergegeven als *de heerlijkheid des Heeren* (Ex.16:10, 24:16; 2 Kron.5:14, 7:1).

De heerlijkheid van JAHWEH
De heerlijkheid des Heeren verliet ooit de stad Jeruzalem en plaatste zich boven de Olijfberg. Eeerder zagen we al dat dit een demonstratie is van hoe God Zijn aangezicht voor Israël zou verbergen. Het Joodse volk werd terzijde gesteld en het Koninkrijk zou voor hen verborgen worden. Het vertrek van *de wolk* uit Jeruzalem, symboliseert *de afwezigheid* van God.

afwezigheid en aanwezigheid
Als de Heer na Zijn afwezigheid terugkeert en Zich openbaart aan Israël, dan is dit op dezelfde locatie, als waar ooit de wolk de stad verliet, de *Olijfberg*! Dan zal Hij komen *op de wolken* en *het teken van Zijn aanwezigheid (>parousia),* zal daarbij zichtbaar zijn: *dé wolk*, die een representatie is *van de heerlijkheid en aanwezigheid van de Heer*. Zijn *afwezigheid* werd gesymboliseerd door de wolk die *verdween*, bij Zijn *aanwezigheid* zal de wolk weer *verschijnen*. In het parallelgedeelte in Lukas staat dan ook:

> *Lukas 21 (naar ISA)*
> [27] En dán zullen zij de Zoon van de mens zien, die komt *in een wolk*, met macht en veel heerlijkheid.

de stammen van het land
Alle stammen van het land zullen treuren. De Statenvertaling en NBG hebben in Mattheüs 24:30: *van de aarde*. Zowel het Hebreeuws als het Grieks kennen het onderscheid tussen *land* en *aarde* niet, zoals wij dat hanteren in ons spraakgebruik. *God noemde het droge land* (Gen.1:10). Uit het verband moet blijken wat hieronder verstaan wordt. In Mattheüs 24:30 is het duidelijk, want het gaat om *de stammen* van het land, van Israël. Zij, die in Judea zijn (:16).

De toespraak van de Heer is een aaneenschakeling van citaten en verwijzingen naar de Hebreeuwse profeten. Ook dit vers is een verwijzing naar de Tenach.

> *Zacharia 12 (naar ISA)*
> [9] En het zal zijn in die dag, dat Ik zal zoeken alle natiën uit te roeien, die tegen Jeruzalem opkomen.
> [10] En Ik zal uitgieten over het huis van David, en over de inwoner van Jeruzalem, een geest van genade en smeekbeden. En zij zullen zien op Mij, die zij doorstaken,
> *en zij zullen rouwklagen* over Hem, als de *rouwklacht* over een enige zoon,
> en zij zullen *bitter verdriet* over hem hebben, als een *bitter verdriet* over een eerstgeborene.

Openbaring
Voor het boek Openbaring geldt hetzelfde als voor deze toespraak van Jezus. Het is een opeenvolging van heen wijzingen naar de Hebreeuwse profeten. En ook daar vinden we dit beschreven.

Openbaring 1 (naar ISA)
[7] Zie! Hij komt met de wolken, en elk oog zal Hem zien, ook zij die Hem doorstoken hebben, en al de stammen van het land zullen heftig over Hem treuren. Ja, amen!

de Zoon van de mens
De Zoon van de mens is de *Ben Adam* (Ps.8:5), een eretitel. Tot Adam werd gezegd dat hij de aarde zou onderschikken en zou heersen over de schepping (Gen.1:28), maar dit werd niet vervuld door Adam, maar zal gerealiseerd worden door de *Ben Adam, de laatste Adam* (1 Kor.15:45). Christus zal heersen over de werken van Gods handen en alles zal onder Zijn voeten worden gesteld (Ps.8:7). De *Ben Adam*, die hier komt voor Israël, is niet slechts de Messias *van Israël*, maar is gesteld over *heel de schepping*. Deze is het die hier komt in grote kracht en heerlijkheid om Zijn Koninkrijk te gaan vestigen!

24. Mattheüs 24:30 met grote macht en heerlijkheid

De woorden die de Heer spreekt in de evangeliën zijn gericht tot Israël (Matth.10:6; 15:24) en niet rechtstreeks tot ons als gelovigen van de ecclesia, het lichaam van Christus. Toch zagen we al dat in de evangeliën zaken *verborgen* liggen, die pas later zouden worden *geopenbaard*. Nu kunnen wij met de kennis van de brieven van Paulus met terugwerkende kracht dingen ontdekken die men er toen nog niet in kon zien.

Mattheüs 24 (naar ISA)
[30] …en zij zullen de Zoon van de mens zien, die komt op de wolken van de hemel, *met grote macht en heerlijkheid*.

grote macht en heerlijkheid
De Heer komt op de wolken van de hemel. Maar wat betekent de toevoeging: *met grote macht en heerlijkheid?* Als Paulus in 1 Thessalonicenzen 4 spreekt over het moment van de wegrukking en verklaart hoe dit zal gaan, besluit hij zijn uiteenzetting met: *en zó zullen wij altijd samen met de Heer zijn* (1 Thess.4:17). Vanaf het moment dat de doden in Christus opgewekt worden en samen met de levend overgeblevenen worden weggerukt, tot een ontmoeting van de Heer in de lucht, *zullen wij altijd samen met Hem zijn.*

Hoofd en lichaam
Wanneer Hij verschijnt, zullen wij daarbij zijn. Als de Christus verschijnt, is dat *Hoofd én lichaam*. En met deze kennis kunnen wij dat terugvinden bij de Hebreeuwse profeten, want daar ligt het al verborgen.

Zacharia 14 (naar ISA)
[4] En zijn voeten zullen in die dag staan op de Olijfberg, die op het aangezicht van Jeruzalem ligt, aan de oostzijde (…)
[5] …En JAHWEH, mijn God, zal komen, *en alle heiligen met Hem.*

heiligen
Bij dit gedeelte dat spreekt over de wederkomst van de Heer op de Olijfberg, staat erbij dat dit zal zijn met *alle heiligen met hem.* Meestal verklaart men dat de Heer zal verschijnen met een engelenschare. Maar *engelen* worden in het de Hebreeuwse bijbel nergens *heiligen* genoemd. *Gelovigen* worden door Paulus aangeschreven als *heiligen* (Rom.1:7; 1 Kor.1:2; Ef.1:1; enz.) en vanuit 1 Thessalonicenzen 4:17 weten we dat waar Hij zal zijn, wij met Hem zullen zijn.

Kolossenzen 3 (naar ISA)
[4] Wanneer Christus, die ons leven is, geopenbaard wordt, dan zullen ook jullie samen met Hem *in heerlijkheid* geopenbaard worden.

25. Mattheüs 24:31 de afvaardiging van de 144.000

Bij veel uitleggers is de periode na de wederkomst van de Heer voor Israël, een blinde vlek. Zij menen dat aan het einde van de grote verdrukking de duizend jaar aanbreken en het Koninkrijk van Christus gevestigd is over de hele aarde. Maar juist uit een gedeelte als Mattheüs 24 leren we dat dit niet zo is.

Mattheüs 24 (naar ISA)
[31] En Hij zal Zijn boodschappers afvaardigen met luid bazuingeschal…

engelen of boodschappers?
Onmiddellijk na de grote verdrukking (:29) verschijnt de Heer op de Olijfberg en komt Hij voor dat deel van Zijn volk, dat nog over is, het overblijfsel (Zach.13:8-9). Dan zal de Heer *boodschappers* uitzenden. Vrijwel alle gangbare vertalingen vertalen *aggelos* met *engelen* en dat doet al snel denken aan geestelijke wezens. Alleen de Naardense bijbel heeft *boden*. Het Griekse *aggelos* betekent *boodschapper.* Dat kunnen engelen zijn (Matth.1:20), maar ook mensen van vlees en bloed worden *aggelos* genoemd (Jak.2:25).

boodschappers van de hemelen
Verderop in Mattheüs 24:36 komt het woord nog een keer voor en hier worden de boodschappers nader beschreven. Zij zijn *boodschappers van de hemelen*. In dit vers gaat het wel om wat wij *engelen* zouden noemen, *geestelijke* wezens en *hemelse* boodschappers.

In Mattheüs 24:31 staat er niet bij wie die boodschappers zijn, maar door het gedeelte in Openbaring dat we nu al zo dikwijls hebben bekeken, erbij te betrekken, wordt duidelijk wie zij zijn. Het tijdstip van het uitzenden van de boodschappers, is namelijk net ná het einde van de grote verdrukking (Matth.24:29), die in Openbaring wordt voorgesteld als *het zesde zegel* (Opb.6:12-13).

Openbaring 7 (naar ISA)
[1] *<u>En daarna</u>* zag ik vier boodschappers, die op de vier hoeken van de aarde staan, die de vier winden van de aarde vasthouden, opdat er geen wind zal waaien over de aarde, of over de zee, of over enige boom.
[2] En ik zag een andere boodschapper, (…) en hij roept met een luide stem (…)
[3] en hij zegt: Breng geen schade toe aan het land en aan de zee, en ook niet aan de bomen, totdat wij de slaven van onze God aan hun voorhoofd zullen verzegelen.
[4] En ik hoor het getal van hen, die verzegeld zijn: honderdvierenveertigduizend, die verzegeld zijn (…)

wanneer?
Het is ná de opening van het zesde zegel, dat er wordt gezegd: *en daarna,* of: *na dezen.* Bij het openen van het *zevende zegel* wordt een *pauze* of *intermezzo* beschreven (8:1). Direct na deze onderbreking, wordt gesproken over *de zeven bazuinen* (8:2), die symbool staan voor de oordelen die komen over de volkerenwereld in de dag van toorn (6:17). In deze tijd *vóórdat* de bazuinen geblazen worden, vindt de selectie en verzegeling van de 144.000 plaats.

wie?
Nu we het moment van hun selectie zijn nagegaan, is het goed om meer te leren over de identiteit van de 144.000, omdat we daar in Mattheüs 24 niet veel informatie over vinden. De beschrijving in Openbaring vult dit aan.

> *Openbaring 7 (naar ISA)*
> [4] En ik hoor het getal van hen, die verzegeld zijn: honderdvierenveertigduizend, die verzegeld zijn, uit elke stam van de zonen van Israël.
> [5] Uit de stam Juda twaalfduizend, die verzegeld zijn; uit de stam Ruben twaalfduizend; uit de stam Gad twaalfduizend;
> [6] uit de stam Aser twaalfduizend; uit de stam Naftali twaalfduizend; uit de stam Manasse twaalfduizend;
> [7] uit de stam Simeon twaalfduizend; uit de stam Levi twaalfduizend; uit de stam Issaschar twaalfduizend;
> [8] uit de stam Zebulon twaalfduizend; uit de stam Jozef twaalfduizend; uit de stam Benjamin twaalfduizend, die verzegeld zijn.

144.000
Twaalfduizend mannen, uit de twaalf stammen van Israël gekozen maagden (Opb.14:4), worden verzegeld. In de eerste verzen van Openbaring 7 vinden we, naast het *tijdstip* van de verzegeling, ook de *reden* van de verzegeling van de 144.000.

> *Openbaring 7 (naar ISA)*
> [1] En daarna zag ik vier boodschappers, die op de vier hoeken van de aarde staan, die de vier winden van de aarde vasthouden, <u>opdat er geen wind zal waaien over de aarde, of over de zee, of over enige boom.</u>
> [2] En ik zag een andere boodschapper, (…) en hij roept met een luide stem (…)
> [3] en hij zegt: <u>Breng geen schade toe aan het land en aan de zee, en ook niet aan de bomen, totdat wij de slaven van onze God aan hun voorhoofd zullen verzegelen.</u>
> [4] En ik hoor het getal van hen, die verzegeld zijn: honderdvierenveertigduizend, die verzegeld zijn (…)

luid bazuingeschal
De 144.000 boodschappers, waarvan Jezus zegt, dat ze worden uitgestuurd *met luid bazuingeschal*, zullen over de aarde worden uitgezonden. In Israël is het veilig, maar daarbuiten erg onveilig, omdat daar de rampen en oordelen van *de zeven bazuinen* de wereld zullen treffen. Het *luid bazuingeschal* in Mattheüs 24:31 verwijst dan ook naar deze *zeven bazuinen*. De 144.000 worden verzegeld om hen tegen deze oordelen te beschermen.

De bazuin werd bij vele gelegenheden geblazen, maar onder andere als teken voor de *strijd* (Num.10:9; 1 Kor.14:8), *bij de komst van de Koning* (1 Kon.1:34), als *de Koning overwint* (Ps.47:5), wanneer *de dag van JAHWEH* aanbreekt (Joël 2:1), enz. Het is altijd een uitbeelding van *het spreken van de Heer* (Ex.19:16,19)

In dit intermezzo waarin de 144.000 worden geselecteerd, klinkt de stem van de boodschapper, met de oproep nog geen schade toe te brengen aan het land en aan de zee, en aan de bomen, totdat deze boodschappers aan hun voorhoofd verzegeld zijn. Pas wanneer zij verzegeld zijn en beschermd tegen de beproevingen die de aarde zullen treffen, worden zij uitgezonden.

26. Mattheüs 24:31 Zijn uitverkorenen bijeen vergaderd

144.000 boodschappers worden door de Heer de wereld ingezonden. Zij worden geselecteerd uit een gelovig Israël en verzegeld. Ze zijn veilig voor de verschrikkingen die de aarde zullen treffen. Wat is hun taak? Daarvan vinden we in Mattheüs 24 twee aspecten. Eén element van hun boodschap hebben we al behandeld, omdat dit in het eerste deel van de toespraak van Jezus naar voren kwam.

> *Mattheüs 24 (naar ISA)*
> [14] En dit evangelie van het koninkrijk zal in de gehele bewoonde wereld geproclameerd worden, tot getuigenis voor al de natiën, en dan zal het einde komen.

het evangelie van het Koninkrijk
Voordat het einde (>van de aeon, vers 3) zal komen, zal in de gehele wereld het evangelie van het Koninkrijk worden verkondigd. Door wie anders, dan door de 144.000? Zij zullen uitgezonden worden over de aarde en proclameren dat de Koning is gearriveerd, dat Hij Zijn troon heeft ingenomen en dat Hij Zijn Koninkrijk zal gaan vestigen over de hele wereld. Dat zal niet zonder slag of stoot gaan en vandaar de gerichten van de bazuinen en schalen in Openbaring. Ook bijvoorbeeld Psalm 2 beschrijft dat de natiën zich zullen verzetten tegen de heerschappij van Christus, maar God heeft Zijn Koning aangesteld en Hij hen zal verbrijzelen.

gered
Degenen die het evangelie van het Koninkrijk, dat door de 144.000 verkondigd wordt, zullen geloven, worden opgeroepen om *te verduren tot het einde*. En als zij dit doen, zullen zij gered worden (:13). *Gered worden* in dit verband betekent, dat wie verduurt tot het einde van de aeon, *de toekomende aeon* (Marc.10:30; Luk.18:30) zal ingaan, het Koninkrijk van Christus. Het tijdperk van duizend jaar, waarin Satan gebonden zal zijn (Opb.20:2).

De andere taak van de 144.000 wordt in het vervolg van vers 31 besproken:

> [31] …en zij zullen Zijn uitverkorenen uit de vier windstreken bijeen vergaderen, vanaf het ene uiteinde van de hemelen tot het andere.

bijeen verzameling
De 144.000 worden erop uitgezonden om de Israëlieten in de verstrooiing bijeen te verzamelen naar het land. Er zijn vele profetieën in de Hebreeuwse bijbel, die dan vervuld zullen worden (o.a. Deut.4:29-30; 30:1-6; Neh.1:8; Jer.32:37-38).

Ezechiël 37
Al enkele keren eerder in deze serie hebben we verwezen naar de profetie van Ezechiël 37, waar de profeet een visioen krijgt van een dal vol dorre doodsbeenderen. Deze beenderen komen tot elkaar, er komen pezen op, vlees en huid, maar in eerste instantie is er nog geen leven in (Ez.37:1-8). Maar dan staat er:

> *Ezechiël 37 (naar ISA)*
> [9] En Hij zegt tot mij: Profeteer tot de geest, profeteer, mensenzoon, en jij zegt tot de geest: zó zegt de Heer JAHWEH: kom van de vier winden, geest, en blaas in deze gedoden, zodat zij zullen leven.

de vier winden
Net als in Mattheüs 24:31 is in Ezechiël 37 sprake van de vier winden, de vier windrichtingen. Een

dood Israël, verstrooid onder de natiën, zal door de verkondiging van het woord door de 144.000 tot leven gewekt worden en uit alle windstreken verzameld worden naar het land.

> [10] En ik profeteerde, zoals Hij mij instructie gaf; en de geest komt in hen en zij leven en zij staan op hun voeten, een uitermate grote strijdmacht.

Het verzamelde Israël van de toekomst wordt voorgesteld als *een geweldig groot leger.* In Openbaring 7:9 worden zij genoemd: *een grote schare, die niemand tellen kon, vanuit elke natie, en stammen, en volken, en talen.*

> [11] En Hij zegt tot mij: mensenzoon, deze beenderen zijn het gehele huis van Israël. Zie, zij zeggen: Onze beenderen zijn droog, en onze hoop is vergaan. Wij werden afgesneden.
> [12] Daarom, profeteer, en jij zegt tot hen: Zó zegt de Heer JAHWEH: Zie, Ik zal jullie graven openen en Ik zal jullie uit jullie graven doen opgaan, mijn volk, en Ik zal jullie naar de grond van Israël brengen.
> (...)
> [14] Ik zal mijn geest in jullie geven, en jullie zullen leven, en Ik zal jullie vestigen op jullie grond.
> (...)
> [21] en spreek dan tot hen: Zó zegt de Heer JAHWEH: zie, Ik zal de zonen van Israël uit het midden van de natiën nemen, waarheen zij gegaan zijn; en Ik zal hen van alle kanten bijeenroepen en Ik zal hen naar hun grond brengen.
> [22] En Ik zal hen tot één natie maken in het land, op de bergen van Israël, en één koning zal voor hen allen tot koning zijn.

Wat een geweldige toekomst lezen we hier voor het volk van Israël. Nu nog zonder hoop, afgesneden en in het graf. Maar dán ontvangen zij de geest en zullen zij leven. Ze worden terug verzameld naar het beloofde land en daar zal de Messias Koning over hen zijn.

27. Mattheüs 24:31 éérst verzameld buiten het land

In het vorige hoofdstuk zagen we dat de Heer boodschappers zal uitsturen om Zijn volk uit alle windstreken te verzamelen en terug te brengen naar het land. Eerder zagen we al dat de Israëlieten die het land ontvluchten vóór de grote verdrukking, bewaard zullen worden *in de woestijn van Edom*. Ook hebben we gezien dat het gelovig overblijfsel dat bij de wederkomst van Christus door de gespleten Olijfberg vlucht, zich begeeft *naar de woestijn*. Daar is een plaats, die door God gereed gemaakt is en waar zij verzorgd worden. En ook de Israëlieten die door de 144.000 bijeen verzameld worden, zullen eerst buiten het land, in de woestijn worden bijeengebracht.

> *Ezechiël 20 (naar ISA)*
> [34] Ik zal jullie *van de volken doen uitgaan, en jullie bijeenbrengen vanuit de landen waarin jullie verstrooid werden*, met standvastige hand, en met uitgestrekte arm en met uitgegoten woede.
> [35] En *Ik breng jullie naar de woestijn van de volken* (…)

God zal Israël verzamelen uit de natiën, waaronder zij verstrooid zijn en brengen in de woestijn, *buiten het land.*

> [35] …en daar kom Ik met jullie in het oordeel, van aangezicht tot aangezicht.
> [36] Zoals Ik met jullie vaders in het gericht ben getreden in de woestijn van het land van Egypte, zo zal Ik ook met jullie in het gericht treden, zegt de Heer JAHWEH.

[37] Ik zal jullie onder de herdersstaf doen doorgaan en jullie brengen in de band van het verbond.
[38] En Ik zal jullie zuiveren van degenen die in opstand komen en degenen die tegen Mij overtreden. Vanaf het land waar zij als vreemdelingen verblijven, zal Ik hen doen uitgaan, maar tot de grond van Israël zullen zij niet komen. En jullie zullen weten, dat Ik JAHWEH ben.

het volk wordt gericht
Men zal de Heer zien, Hij zal daar aan hen verschijnen: van aangezicht tot aangezicht. God zal Zijn volk in de woestijn richten, zoals destijds na de uittocht uit Egypte. Alle Israëlieten werden uit Egypte uitgeleid, maar slechts gelovigen gingen het beloofde land in. Zo zal het in de toekomst ook gaan. God zal weliswaar vele Israëlieten uit de natiën verzamelen, maar een deel van hen zal het land Israël niet ingaan. Zij zullen vallen in de woestijn, net als ten tijde van Israël in de woestijn van Egypte.

28. Mattheüs 24:32 en leer van de vijgenboom deze gelijkenis (1)

In de vorige verzen zagen we hoe Israël weer een gelovige natie zal zijn en dat de Israëlieten die over de hele wereld verstrooid zijn, zullen worden opgeroepen om terug te keren naar het land. De door God gezalfde en gestelde Koning heeft Zich aangediend en is aanwezig.

Mattheüs 24 (naar ISA)
[32] Leer echter van de vijgenboom deze gelijkenis…

een gelijkenis
De vijgenboom leert ons een *gelijkenis*, lezen we hier. Voordat we naar het tweede zinsdeel gaan over het uitlopen van de boom, zullen we eerst moeten weten waarvan de vijgenboom spreekt. Dat is belangrijk om te weten, omdat in de evangeliën nogal wat geschiedenissen voorkomen met een vijgenboom.

Hosea 9 (naar ISA)
[10] Als druiven in de woestijn vond Ik Israël; ik zag jullie vaderen als de eerste vruchten aan de vijgenboom (...)

Israël
Al uit het Hebreeuwse Tenach leren we dat de vijgenboom een beeld is van de natie *Israël* (vergelijk: Jer.8:13; 24:5,8). Dat hadden we uit het verband van Mattheüs 24 wellicht ook kunnen concluderen, omdat het immers staat in een context die spreekt over *het herstel van Israël*. Hier gaat het over een vijgenboom die *uitloopt*, maar we vinden het tegenovergestelde eerder in het Mattheüs evangelie.

Mattheüs 21 (naar ISA)
[18] En in het vroege morgenuur als Hij teruggaat, de stad in, heeft Hij honger.
[19] En Hij ziet aan de weg een vijgenboom, en Hij kwam bij haar en Hij vond niets aan haar behalve bladeren. En Hij zei tegen haar: Er komt geen vrucht meer aan jou, tot in de aeon. En de vijgenboom verdort ogenblikkelijk.
[20] En de leerlingen zien het, en zij verwonderen zich, en zij zeggen: Hoe is de vijgenboom zo ogenblikkelijk verdord?
[21] En Jezus antwoordde, en Hij zei tegen hen: Amen! Ik zeg tegen jullie, dat als jullie geloof zouden hebben en niet twijfelen, jullie niet alleen dat van de vijgenboom zullen doen, maar ook indien jullie tot deze berg zouden zeggen: Word opgepakt en in de zee geworpen, het zal gebeuren.

onvruchtbaar
De verdorde vijgenboom spreekt van Israël, dat in deze aeon geen vrucht zou dragen. In Marcus 11:13 staat erbij: *…en Hij vond niets aan haar, behalve bladeren; want het was niet de tijd van vijgen*. Israël zou in deze aeon geen vrucht dragen, omdat het nu niet de tijd is. Het vrucht dragen van Israël zou wachten tot de toekomende aeon, waarover Mattheüs 24 spreekt..
De bladeren zijn een uitbeelding van de werken van de mens, of de werken van de wet. Het is uiterlijk vertoon en lijkt heel wat. Het is datgene waar de mens zichzelf mee probeert "te bedekken" (Gen.3:7), maar het is onvruchtbaar. Zo ook Israël in de tijd van Jezus. Men was religieus, maar herkende Jezus niet als Messias.

dood
De vijgenboom verdort en is *dood*. Eerder zagen we al dat Israël wordt voorgesteld als een dal met dorre doodsbeenderen, in het graf en *dood* (Ez.37:1,1-12). Dat Israël terzijde zou worden gesteld, zou door de discipelen aan het volk worden aangezegd. Daar verwijzen ongetwijfeld de woorden van Jezus naar, als Hij zegt dat *zij niet alleen dat van de vijgenboom zullen doen.*

de Olijfberg
Ook het vervolg sluit aan op wat we eerder hebben besproken. *Deze berg*, is *de Olijfberg* (Matth.21:1) en is een uitbeelding van het *Koninkrijk*. Het Koninkrijk zou terecht komen bij *de natiën*, waar *de zee* een uitbeelding van is (Opb.17:15). Het Koninkrijk zou van Israël worden weggenomen en onder de natiën terechtkomen. Het zou een *verborgen Koninkrijk* zijn (>ondergaan in de zee).

29. Mattheüs 24:32 en leer van de vijgenboom deze gelijkenis (2)

In de evangeliën vinden we een aantal geschiedenissen waarin een vijgenboom een rol speelt. In het vorige hoofdstuk zagen we dat Jezus een vijgenboom vervloekt (Marc.11:21) en dat de boom terstond verdort. Het is een uitbeelding van *Israël* dat in deze aeon geen vrucht draagt. Een andere geschiedenis waar een vijgenboom wordt genoemd, vinden we in het Lukas evangelie.

> *Lukas 13 (naar ISA)*
> [5] Nee, zeg Ik tot jullie, maar indien jullie je niet bezinnen, dan zullen jullie allen op dezelfde wijze omkomen.
> [6] En Hij zei deze gelijkenis: Iemand had een vijgenboom, die in zijn wijngaard was geplant, en hij kwam om vrucht daaraan te zoeken, en hij vond die niet.
> [7] En hij zei tot de wijngaardenier: Zie, drie jaar kom ik vrucht aan deze vijgenboom zoeken, en ik vind ze niet. Hak hem dan om, waarom maakt hij ook het land onproductief?
> [8] En hij antwoordt, en hij zegt tegen hem: Heer, laat hem ook dit jaar staan, dat ik ook rondom haar zal spitten en haar bemesten.
> [9] En indien hij inderdaad, in het aanstaande jaar vrucht zal dragen [laat hem staan], anders zal jij hem zéker omhakken.

Israël bezint zich niet
In vers 5 zien we dat Jezus het volk Israël aanspreekt dat zij als natie zullen omkomen, als zij zich niet bezinnen op Zijn prediking. Vervolgens bespreekt de Heer een gelijkenis over een *vijgenboom*, die is geplant in een *wijngaard*. Beiden zijn een beeld van *Israël*. Een *wijnstok* spreekt van de beloften die God aan de aartsvaders gedaan heeft. De wijnstok "belooft" immers wijn, een uitbeelding van nieuw leven. De *wijngaard* spreekt met name over *het land*, *het huis van Israël* (Ps.80:8; Jes.5:7; Jer.12:10), de *vijgenboom* van *de natie Israël*.

drie jaar
Het was de Heer zelf die kwam tot Zijn volk om te bezien of het vrucht droeg, maar die niet vond (:6). De drie jaar uit vers 7 staan dan ook van de eerste drie jaar van Zijn openbare optreden onder het volk, die aanvingen toen Hij dertig jaar oud was (Luk.3:23). Het omhakken van de vijgenboom, spreekt, net als het verdorren van de vijgenboom, over het terzijde stellen van Israël. De natie Israël zou uiteindelijk worden weggenomen in 70 AD, omdat het onvruchtbaar was.

spitten en bemesten
Maar na drie jaar was de bediening van Jezus nog niet ten einde en vandaar het antwoord: Heer, laat hem ook dit jaar staan, dat ik ook rondom haar zal spitten en haar bemesten. En indien hij inderdaad, in het aanstaande jaar vrucht zal dragen [laat hem staan], anders zal jij hem zéker omhakken.

dood en opstanding
Het spitten spreekt over de begrafenis van de Heer. Maar Hij verbleef slechts kort in het graf, want God wekte Hem op uit de dood en gaf Hem nieuw en onvergankelijk leven. Bemesting is voeding voor de boom en spreekt van dit onvergankelijke leven. Maar, zoals wij nu achteraf weten, Israël verwierp ook de opgewekte Christus en werd uit het land gezet. Hier in deze gelijkenis heet dit: *omgehakt*, elders: *afgesneden* (Ez.37:11).

30. Mattheüs 24:32 en leer van de vijgenboom deze gelijkenis (3)

We hebben gezien dat de vijgenboom een uitbeelding is van Israël. En dat een vijgenboom bij gelegenheid wordt omgehakt. Een uitbeelding van het wegnemen van de uitverkoren positie van Israël als volk en ook van het wegnemen uit het land.

verdord
We zagen in Mattheüs 21 hoe een vijgenboom door Jezus vervloekt werd en terstond verdorde. De geschiedenis met de verdorde vijgenboom speelt zich slechts één dag vóór Jezus' toespraak in Mattheüs 24 af. Sommigen zeggen twee dagen, het was in ieder geval zeer kort na elkaar.

In Mattheüs lijkt het dat de discipelen op datzelfde moment zagen dat de vijgenboom was verdord (:21), maar uit Markus 11:20 weten we dat dit de volgende ochtend plaatsvond. De discipelen hebben dus waarschijnlijk in de ochtend de verdorde vijgenboom gezien en nog dezelfde dag (in Mattheüs 24) spreekt Jezus tot hen over de vijgenboom, waar iets tegenovergestelds mee gebeurt, een vijgenboom die uitloopt.

> *Mattheüs 24 (naar ISA)*
> [32] Leer echter van de vijgenboom deze gelijkenis: Wanneer haar tak reeds week wordt, en de bladeren uitspruiten, dan weten jullie, dat de zomer nabij is.

herstel
Het verdorren van de vijgenboom staat voor een Israël dat onvruchtbaar is. Een ongelovig volk bevindt zich in de dood en is door God terzijde gesteld. Maar in de toekomst zal de vijgenboom uitbotten, een uitbeelding van het herstel van Israël. Israël zal als natie de geest ontvangen (Ez.37:10). Dat zal zijn nadat het volk de naam van JAHWEH zal aanroepen en de Heer zal verschijnen op de wolken van de hemel en Zijn voeten zal zetten op de Olijfberg.

1948
Velen hebben gedacht dat het uitbotten van de vijgenboom in Mattheüs 24 staat voor de vestiging van de Joodse staat in 1948. Binnen één generatie (:34) na 1948 zou dan de wederkomst

plaatsvinden. Een generatie heeft men inmiddels opgerekt van 40 jaar naar 70 jaar en beiden zijn al verstreken. Op vers 34 wat zegt 'dat deze generatie geenszins zal voorbijgaan voordat dit alles geschied', zullen we nog terugkomen.
Maar de uitbottende vijgenboom spreekt niet van *de huidige staat Israël*, dat is hooguit een *dode* vijgenboom. Zoals we eerder al zagen dat het wordt voorgesteld als een *dood* lichaam (Matth.24:28). Een lichaam waarin *geen geest* is (Ez.37:8). Pas wanneer het de geest ontvangt, zal het een levend lichaam worden (Ez.37:9-10). Zo ook de uitbottende vijgenboom. Wanneer Israël de geest ontvangt, zal de vijgenboom uitlopen.

leven uit de doden!
Via Israël zal de Koning Messias Zijn Koninkrijk gaan vestigen over de hele aarde. Het uitbotten van de vijgenboom, de takken die week worden en de bladeren die uitspruiten, zijn een uitbeelding van de bekering van Israël. De verdorde vijgenboom komt tot leven, leven uit de doden! (Rom.11:15). De generatie die dat ziet gebeuren, weet dat de lente is aangebroken en de zomer dichtbij is. Israël is hersteld en spoedig zal *de zomer* aanbreken, de toekomende aeon waarin het Koninkrijk wordt gevestigd over de hele wereld. In het parallelgedeelte in Lukas 21:31 staat: *Zó weten ook jullie, wanneer jullie deze dingen zien gebeuren, dat het koninkrijk van God nabij is.*

31. Mattheüs 24:33-36 deze generatie zal geenszins voorbijgaan, voordat dit alles gebeurt

Van de volken is Israël de eerste natie die onderschikt zal worden aan de Messias. Via Israël zal de Zoon Zijn Koninkrijk gaan vestigen over de hele aarde en over alle volkeren (Dan.2:44; 7:27). Het uitbotten van de vijgenboom is een uitbeelding van het herstel van Israël. Degenen die dat zien gebeuren, kunnen weten dat de zomer nabij is, het moment dat het Koninkrijk wereldwijd zal worden gegrondvest.

> *Mattheüs 24 (naar ISA)*
> [33] Zo weten ook jullie, wanneer jullie al deze dingen waarnemen, dat het nabij is, voor de deur.
> [34] Amen! Ik zeg tegen jullie, dat deze generatie geenszins zou voorbij gaan, totdat dit alles zou geschieden.

deze generatie
Wat de Heer hier zegt over *deze generatie,* wordt vaak verkeerd begrepen. We zagen al dat men in het uitbotten van de vijgenboom de vestiging van de huidige Joodse staat ziet. Maar daarmee haalt men deze tekst *uit* het verband, want we hebben ook gezien dat dit gedeelte spreekt over de wedergeboorte van Israël *in de toekomst*, na de grote verdrukking.

vergissing?
Sommigen zeggen dat de Heer zich vergist zou hebben. Hij spreekt immers tot Zijn discipelen en zegt dat dit *geslacht*, of deze *generatie*, niet zou voorbijgaan, totdat al deze dingen geschied zullen zijn. Zij hadden het dan moeten meemaken.
Maar *deze generatie* is dubbelzinnig en zou ook zo opgevat moeten worden. In de tijd dat de Heer deze woorden tot Zijn discipelen sprak, was het ongeloof van Israël nog niet definitief, en werd ook na Zijn dood en opstanding, aan Israël het evangelie van het Koninkrijk verkondigd. Als het volk Israël zich zou bezinnen en bekeren, zou God de Christus vanuit de hemel naar hen terugsturen om alles te herstellen waarvan de profeten gesproken hebben (Hand.3:19-21). Hij zou dan Zijn Koninkrijk vestigen.

aanvoegende wijs
En dat klinkt ook door in de Griekse grammatica van de grondtekst. In vers 34 staan z*ou voorbij gaan* en *zou geschieden* in een aanvoegende wijs en die vorm drukt *een handeling uit die de spreker als mogelijk beschouwt.*

> [35] De hemel en de aarde zal voorbijgaan; maar mijn woorden gaan absoluut niet voorbij.

krachtig
Die autoriteit die er ligt in deze woorden, maken het idee dat de Heer Zich vergist zou hebben, absurd. Nee, de Heer wist precies waarover Hij het had en het is zo nauwkeurig vastgelegd dat de goede verstaander en degene die onderzoekt, het zal begrijpen (Spr.25:2)

Op het moment van spreken, was het nog mogelijk dat Israël zich zou bekeren en de discipelen het in hun generatie zouden meemaken. Intussen weten wij dat dit niet is gebeurd en dat de woorden van toepassing zijn op de generatie die het herstel van Israël in de toekomst zal meemaken. Binnen één generatie zal dan het Koninkrijk zijn gevestigd en de toekomende aeon aanbreken.

32. Mattheüs 24:36 van die dag en uur weet niemand

De generatie die getuige zal zijn van de bekering van Israël, zal ook de zomer meemaken, want die is dan nabij. De vijgenboom als uitbeelding van Israël, loopt als eerste uit en in de zomer zullen alle bomen bloeien en vrucht dragen. Dit spreekt van de tijd dat alle natiën aan de Messias Zijn onderschikt. De openbaring van het Koninkrijk over de hele aarde en over alle volkeren.

zeven zegels met betrekking tot Israël
We hebben nu al verschillende malen verbanden gezien tussen Mattheüs 24 en het boek Openbaring, omdat veel zaken hierin parallel lopen. We zagen dat de opening van de eerste *zes zegels* verband houden met *Israël*: de schijnvrede en de grote verdrukking, uiteengezet in *Openbaring 6.*

Daarna volgt in *Openbaring 7* de *verzegeling van de 144.000* en de omschrijving van het *uit de volkeren verzamelde Israël*, de schare die niemand tellen kan.
Bij het *zevende zegel* is het Koninkrijk gevestigd over *Israël.*

zeven bazuinen met betrekking tot de natiën
In *Openbaring 8, 9 en 10* worden de *zeven bazuinen* beschreven, met oordelen die komen over de *volkeren*, in de dag van toorn (Opb.6:17).
Bij de *zevende bazuin* is het Koninkrijk gevestigd over de *hele wereld.*

> *Openbaring 11 (naar ISA)*
> [15] En de zevende boodschapper blaast de bazuin, en er werden luide stemmen in de hemel gehoord, die zeggen*: Het koninkrijk van de wereld* werd van onze Heer, en van Zijn Christus, en Hij zal heersen tot in de aeonen van de aeonen. Amen!

geen termijn
Opvallend is dat op meerdere plaatsen, op verschillende manieren, wordt gezegd *hoe lang* de grote verdrukking voor Israël zal duren. *1260 dagen* (Opb.11:3; 12:6), *42 maanden* (Opb.11:2; 13:5), of: *tijd, tijden en een halve tijd* (Dan.12:7; Opb.12:14). Maar van *de dag van toorn* wordt niet gezegd hoe lang deze periode zal zijn.

[36] Maar van die dag en uur weet niemand, ook de boodschappers van de hemelen niet, ook de Zoon niet, alleen de Vader.

die dag
Als het gaat over de dag van toorn, de tijd tussen de bekering van Israël en het vestigen van het Koninkrijk over alle volkeren (>de zomer), is niet bekend hoe lang die duurt. En daarom is ook onbekend wanneer *het einde van de aeon* precies zal zijn. "Van *die dag en uur* weet niemand". Ook de engelen niet en zelfs de Heer niet toen Hij op aarde was. In het vervolg wordt dit bevestigd en daar wordt beschreven *hoe* die tijd zal zijn, die direct vooraf gaat aan het einde van de aeon.

33. Mattheüs 24:37-39 het zal zijn als in de dagen van Noach

In het vorige hoofdstuk zagen we dat de uitspraak van de Heer: "maar van die dag en uur weet niemand", gaat over het einde van de aeon. De tijd die volgt ná Israëls grote verdrukking wordt *de dag van toorn* genoemd (Opb.6:17). Dit is een tijd waarin er oordelen over *de volkeren* komen. Het einde van deze periode, is tevens het einde van de aeon. Maar omdat we niet weten hoe lang de dag van toorn zal duren, is ook niet bekend wanneer de voleinding van de aeon precies is.

niet te berekenen
Het einde van de aeon is niet uit te rekenen, zoals dat voor de grote verdrukking wel geldt, omdat we weten dat die 1260 dagen duurt (Opb.11:3; 12:6), vanaf het moment dat er een afgodsbeeld wordt opgericht in de heilige plaats (Matth.24:15). Men zal slechts kunnen zien op de tekenen en daaruit afleiden dat het einde van de aeon *nabij* is.

Mattheüs 24 (naar ISA)
[37] Want net zoals de dagen van Noach, zó zal de aanwezigheid van de Zoon van de mens zijn.
[38] Want net zoals zij waren in die dagen, vóór de zondvloed, bezig met eten en drinken, met trouwen en uithuwelijken, tot op de dag, waarop Noach de ark binnenkwam, [39] en zij bekenden het niet, totdat de zondvloed kwam, en allen wegnam,
zó zal ook de aanwezigheid van de Zoon van de mens zijn.

weggenomen
'Want het zal zijn als in de dagen van Noach', verbindt deze uitspraak met het vorige vers. Ook in de tijd van Noach was men zich niet bewust wat er ging gebeuren en ook niet van *het tijdstip* waarop. Toen de tijd was gekomen, kwam de zondvloed en nam hen allen weg. Dat zal ook aan het einde van de aeon gebeuren als de Heer Zijn Koninkrijk vestigt over de hele wereld. Dit zal voor de ongelovigen onverwachts zijn. Wanneer de toekomende aeon aanbreekt en het Koninkrijk wereldwijd gevestigd wordt, zullen daar geen ongelovigen ingaan en zij zullen dan ook van de aarde worden weggenomen. Over deze kwestie gaat het grootste deel van de rest van Mattheüs 24 en Mattheüs 25.

hardleers
Als we in Openbaring (8-10) de oordelen van de zeven bazuinen die over de volkeren komen bezien, kunnen we ons bovenstaande wellicht lastig voorstellen. Ondanks deze gerichten zal men gewoon doorgaan met leven 'of er niets aan de hand is'. Zij weten dat deze oordelen van Godswege zijn, maar zij zullen zich niet onderschikken. *Zij lasteren de naam van God, maar bezinnen zich niet* (Opb.16:9,11)

zij bekenden het niet
En z*ij bekenden het niet*, zij namen geen kennis van het aangekondigde oordeel en dat de ongelovigen zullen worden weggenomen. De mens is hardleers. Eerder hebben we al gerefereerd aan de woorden

in Psalm 2, waar wordt beschreven dat de natiën zich opstellen tegen God en Zijn Christus en zij zich niet willen onderwerpen (:2-3). En ook aan Psalm 110, waar staat dat de Heer zal heersen temidden van vijanden. Hij zal de Koning van Israël zijn en dat zal voor iedereen zichtbaar zijn. Ook zullen de natiën horen dat de oordelen die over hen komen, van de Heer zijn, maar zij zullen zich niet willen onderschikken.

34. Mattheüs 24:40-41 de één weggenomen, de ander gelaten

Dit laatste deel van Mattheüs 24 beschrijft de laatste fase, vlak voor het einde van de aeon (:3). Israël is hersteld en de Messias is hun Koning. Over de volkerenwereld komen nu de gerichten. Het aanbreken van het Koninkrijk, de duizend jaar waarin Satan gebonden is, is aanstaande. Maar wanneer dit precies zal zijn, is niet bekend. Het zal voor velen dan ook plotseling komen, zoals in de dagen van Noach (:37).

de dagen van Noach en Sodom en Gomorra
In die dagen kwam het oordeel voor het grootste deel van de mensheid onverwachts, omdat men niet rekende met God en Noach niet geloofde. In het parallelgedeelte in het Lukas evangelie wordt ook de geschiedenis uit de dagen van Lot als voorbeeld genoemd. Want ook Sodom en Gomorra werden geoordeeld en men was zich nergens van bewust, totdat het oordeel kwam (Luk.17:28-29).

> *Mattheüs 24 (naar ISA)*
> [40] Dán zullen er twee in het veld zijn, één wordt meegenomen, en één wordt gelaten;
> [41] twee vrouwen zijn aan het malen in de molen, één wordt meegenomen, en één wordt gelaten.

alsdan
Deze verzen worden vaak misverstaan. Men leest hier ook wel in dat het over de wegrukking zou gaan. Maar het gaat hier niet over de ecclesia, het lichaam van Christus, want die wordt weggerukt vóór de 1260 dagen van de grote verdrukking (1 Thess.5:1-4, 9; Opb.12:5-6). En deze gebeurtenis vindt plaatst ná de grote verdrukking (:29) en zelfs ná de periode die daarna komt met gerichten over de volkeren (Opb.6:17). *Dán* zullen er twee in het veld zijn…

weggenomen
De standaard vertalingen geven hier allemaal weer: de één zal aangenomen worden, de ander achtergelaten. Men legt dan het *aangenomen* uit als positief en het *achtergelaten* als negatief. Maar het is precies tegenovergesteld. De één wordt *meegenomen,* in de zin van *weggenomen* door het oordeel. Hetzelfde woord *(paralambano, G3880),* wordt gebruikt als Jezus wordt *meegenomen* om gekruisigd te worden (Matth.27:27; Joh.19:16).

gelaten
Degene die *gelaten* wordt, wordt *achtergelaten op aarde* en daar vangt het Koninkrijk aan. Dit woord *(aphiemi, G863)* wordt ook vertaald met *vergeven* Luk.7:47; Rom.4:7). Zij zijn degenen die verduurt hebben tot het einde, gered worden (:13) en het Koninkrijk binnengaan.
Deze verzen zijn een nadere uitleg, *waarom het zal zijn als in de dagen van Noach*. Ook toen werden de *ongelovigen* van de aarde *weggenomen* en de gelovigen *gelaten*.

de voleinding van de aeon
Eerder in Mattheüs vinden we een aantal gelijkenissen. In de gelijkenis van het onkruid (Matth.13:24-30) vertelt de Heer een verhaal over iemand die goed zaad zaait in zijn akker. Maar 's nachts komt zijn vijand en zaait onkruid tussen de tarwe. Als het zaad ontkiemd is, vragen de dienstknechten van de

eigenaar of zij het onkruid moeten uittrekken. De eigenaar van de akker antwoordt dat zij dit niet moeten doen, maar dat beiden moeten opgroeien tot de oogst. *Dán* zullen de tarwe en het onkruid gescheiden worden. Een aantal verzen verder vragen de discipelen aan de Heer om deze gelijkenis uit te leggen.

> *Mattheüs 13 (naar ISA)*
> [36] (...) En zijn discipelen komen tot Hem, en zij zeggen: Verklaar ons de gelijkenis van het onkruid in de akker.
> [37] En Hij antwoordde, en Hij zei: Hij die het goede zaad zaait, is de Zoon van de mens;
> [38] en de akker is de wereld; en het goede zaad, dat zijn de zonen van het Koninkrijk; en het onkruid, dat zijn de zonen van de boze;
> [39] en de vijand, die het zaait, dat is de Duivel; en de oogst, dat is *de voleinding van de aeon*; en de maaiers, dat zijn de boodschappers.
> [40] Net zoals dan het onkruid bijeengeraapt wordt, en met vuur wordt verbrand, zo zal het zijn in *de voleinding van de aeon*.
> [41] De Zoon van de mens zal zijn boodschappers sturen, en zij zullen uit zijn Koninkrijk al de valstrikken bijeenrapen, en hen die de wetteloosheid doen,
> [42] en zij zullen hen in de oven van het vuur werpen; daar zal het huilen zijn en het knarsen van de tanden.
> [43] Dán zullen de rechtvaardigen stralen als de zon in het Koninkrijk van hun Vader.

het einde van de aeon
Twee keer vinden we in deze gelijkenis de uitdrukking: *de voleinding van de aeon*. Dit wordt voorgesteld door *de oogst*. Als de oogsttijd gekomen is, zal de Heer Zijn boodschappers uitzenden en uit Zijn Koninkrijk de *ongelovigen (>onrechtvaardigen)* verzamelen en hen wegnemen. Net zoals in de gelijkenis het onkruid bijeengeraapt wordt en met vuur verbrand. Daar staat echter tegenover dat dán de *gelovigen (>rechtvaardigen)* het Koninkrijk beërven. Zij zullen stralen als de zon in het Koninkrijk van hun Vader.

Ook een paar verzen verder vinden we een gelijkenis over de voleinding van de aeon.

> *Mattheüs 13 (naar ISA)*
> [47] En weer, het koninkrijk van de hemelen, is gelijk aan een sleepnet, dat in de zee geworpen wordt, en uit elke soort verzamelde.
> [48] Dat, wanneer het vol is, op het strand getrokken wordt, en zij gaan zitten, en zij rapen de goeden bijeen in vaten, maar de rotten werpen zij uit.
> [49] Zó zal het zijn *in de voleinding van de aeon*. De boodschappers zullen uitgaan, en zij zullen de bozen uit het midden van de rechtvaardigen afzonderen,
> [50] en zij zullen hen in de oven van het vuur werpen; daar zal het huilen zijn en het knarsen van de tanden.

Bozen en rechtvaardigen staan hier tegenover elkaar. De *rechtvaardigen* zijn de *gelovigen*, de *bozen* zijn de *ongelovigen*. Bij de voleinding van de aeon zullen de onrechtvaardigen weggenomen worden en de gelovigen ingaan in het Koninkrijk.

35. Mattheüs 24:42 waak dan! (1)

Aan het einde van deze aeon, wanneer dit tijdperk wordt voleindigd en de toekomende aeon aanbreekt, zullen ongelovigen worden weggenomen en gelovigen zullen op aarde blijven en het

Koninkrijk ingaan. Maar in tegenstelling tot de grote verdrukking, is onbekend hoe lang deze periode duurt en wanneer precies het einde van dit tijdperk zal zijn.

Mattheüs 24 (naar ISA)
[42] Waak dan, want jullie hebben niet waargenomen, welke dag jullie Heer komt.

waakzaam
Waak dan! is concluderend naar aanleiding van het voorgaande. Omdat niet bekend is wanneer precies de toekomende aeon aanbreekt, is hier de oproep tot waakzaamheid. Degene die waakt, staat vast in het geloof (1 Kor.16:13). Zij slapen niet, maar zijn wakker en leven bij het licht van het woord van God (1 Thess.5:6). Daarom laten zij zich niet in slaap sussen door wat 'men' zegt (1 Thess.5:3), maar zij zijn nuchter, verstandig (1 Petr.5:8), standvastig (Opb.3:2) en verduren. Eerder zagen we immers al dat met betrekking tot het einde van de aeon gezegd werd: *Maar wie verduurt tot het einde, die zal gered worden* (:13).

aanwezigheid en komst
In de *parousia (>aanwezigheid)* van de Zoon van de mens, zal het zijn als in de dagen van Noach. De Heer is *aanwezig* bij Zijn volk in de woestijn in Bozra, waar Israël is verzameld en Hij is hun Koning. Het einde van de aeon is nabij, maar men zal zich hier over het algemeen niet bewust van zijn. Totdat de Heer *komt* en dan zullen de ongelovigen geoordeeld worden.

de troon van Zijn heerlijkheid
Het woord dat in vers 42 vertaald is met *komt (erchomai,)*, is een ander woord dan *parousia*, dat in de gangbare vertalingen ook vertaald wordt met *(toe)komst*, maar letterlijk spreekt van Zijn *aanwezigheid.* Zijn *komst* gaat hier over het moment dat de Heer zal gaan zitten op *de troon van Zijn heerlijkheid* (Matth.25:30). Dan zal Hij Zijn koningschap vestigen over heel de aarde en zal Hij de volkeren oordelen (Matth.25:31).

[43] Maar weet dit: Indien de huiseigenaar had geweten, in welke nachtwake de dief zou komen, zou hij waken, en nooit toelaten dat zijn woonhuis doorgraven zou worden.

Jezus vergelijkt Zijn komst met het komen van een dief. *Indien de huiseigenaar had geweten, in welke nachtwake de dief zou komen, zou hij gewaakt hebben.* Blijkbaar is deze huiseigenaar *niet* waakzaam (:42) en weet hij het niet. Als hij het had geweten, had hij zich niet laten overvallen. Maar het idee is dat hij het wel had *kunnen* weten.

het boek Daniël verzegeld tot de eindtijd
Men kan in die tijd weten dat het einde van de aeon nabij is. Niet op de dag en uur nauwkeurig (:36, 42, 44), maar wel dat men leeft in het tijdvak dat het gaat gebeuren.

In Daniël staat dat het boek toegesloten is en verzegeld tot de tijd van het einde (Dan.12:4,9). In de tijd van het einde zullen er verstandigen *(>Hebreeuws: maskilim)* zijn en zij zullen het boek Daniël verstaan (Dan.12:10). Velen zullen onderzoek doen en de kennis zal vermeerderen (Dan.12:4). Zou dit ook zo zijn met betrekking tot het einde van de aeon? Nu weet men de dag en uur niet, maar dan wordt wellicht het tijdstip wel duidelijk.

dief
Net als in Mattheüs 24:43 vinden we met betrekking tot de komst van de Heer vaker een vergelijking met een *dief.* Als Paulus spreekt over *de tijden en gelegenheden van de wegrukking* (1 Thess.4:13-1 Thess.5:1), zegt hij:

1 Thessalonicenzen 5 (naar ISA)
[2] want jullie weten zelf nauwkeurig, dat de dag van de Heer zó komt, *als een dief* in de nacht.
[3] Want wanneer ook maar zij zullen zeggen: vrede en zekerheid, dan onverwachts, is totale ineenstorting aanstaande, net zoals een barenswee over een zwangere vrouw, en zij zullen absoluut niet ontsnappen.
[4] Maar jullie, broeders, zijn niet in duisternis, opdat de dag jullie *als een dief* grijpen zou…

voor wie als een dief?
Voor degenen die in duisternis leven, komt de Heer als een dief in de nacht. Voor degenen die waakzaam zijn echter niet. Hen zal die dag niet overvallen, omdat zij leven bij het licht van het woord en waakzaam zijn (1 Thess.5:3-6).

overeenkomsten en verschillen
Hoewel de wegrukking een gebeurtenis is, die enkele jaren plaatsvindt vóór de tijd die in Mattheüs 24:42-44 wordt beschreven, is het principe hetzelfde. Van de beschreven *vrede en zekerheid* weten wij ook niet hoe lang die duurt, maar als het zover is, weten we dat het moment van de wegrukking *aanstaande* is.
Zo is het ook met betrekking tot het einde van de aeon. Hoewel niemand die dag en uur weet (Matth.24:36), kan men door de gebeurtenissen weten, dat het moment *aanstaande* is. Na het herstel van Israël zou immers binnen een generatie de zomer aanbreken (Matth.24:32-34), de aanvang van de toekomende aeon.

In beide gevallen komt de Heer voor de ongelovigen, die slapen en niet waakzaam zijn, als een dief, *onverwachts*. Voor allebei geldt ook, dat voor de gelovigen, die dag *niet* als een dief komt. Zij zijn waakzaam en zonen van het licht.
In beide gevallen komt de Heer ook om iets weg te nemen, net als een dief. Hij neemt het weg uit een huis dat door een ander geregeerd wordt. De god van deze aeon (2 Kor.4:4) regeert in deze tegenwoordige boze aeon (Gal.1:4). Het verschil is, dat de Heer bij de wegrukking, in tegenstelling tot een dief, wegneemt wat Hem toebehoort. Aan het einde van de aeon, neemt hij de ongelovigen weg.

36. Mattheüs 24:42 waak dan! (2)

In dit gedeelte ligt de nadruk op waakzaamheid. Men zou in de periode die beschreven wordt, niet zo handelen als de mensen in de dagen van Noach en het aangezegde oordeel negeren. Ook al rekent men niet met God, en ook al duurt het oordeel langer dan verwacht, het *zal* komen.

Mattheüs 24 (naar ISA)
[42] Waak dan, want jullie hebben niet waargenomen, welke dag jullie Heer komt.
[43] Maar weet dit: Indien de huiseigenaar had geweten, in welke nachtwake de dief zou komen, zou hij waken, en nooit toelaten dat zijn woonhuis doorgraven zou worden.
[44] Daarom, worden ook jullie gereed, want op een uur dat jullie het niet menen, komt de Zoon van de mens.

nachtwaken
De oproep in deze tijd is om waakzaam te zijn, zoals iemand die weet dat er een dief komt om iets uit zijn huis weg te nemen. Wanneer die dief precies komt, weet de huiseigenaar niet, maar hij zal komen en als hij niet waakzaam is, zijn bezit wegnemen. Zo zal de Heer ook plotseling komen en de ongelovigen zullen worden weggenomen van de aarde.

De nacht wordt verdeeld in een viertal *nachtwaken*, we vinden dit diverse keren in de Schrift, zoals bij de herders die we tegenkomen rond de geboorte van Jezus.

> *Lukas 2 (naar ISA)*
> [8] En er waren herders in diezelfde landstreek, die in de veldschaapskooi zijn, en die de nachtwaken van de nacht waakten over hun kudde.

De herders hielden de wacht over de kudde en blijkbaar deden zij dit bij toerbeurt. In Mattheüs 14:25 is sprake van een *vierde* nachtwake. En in Lukas 12:38 wordt gesproken over een *tweede* en *derde* nachtwake. Ook hier gaat het om waakzaamheid (Luk.12:35) en het uitzien naar de Heer, die komt (Luk.12:36). Men weet niet precies wanneer men de Heer kan verwachten, want men kent *de dag en het uur* niet waarop de Heer komt.

Marcus en Lukas
Ook de parallelgedeelten uit de andere evangeliën werpen licht op deze verzen in Mattheüs 24.

> *Marcus 13 (naar ISA)*
> [33] Kijk uit, wees waakzaam, en bid. Want jullie weten niet, wanneer de bestemde tijd daar is.
> [34] Gelijk een mens, een reiziger, die zijn woonhuis achterlaat, en aan zijn slaven de autoriteit geeft, en aan ieder zijn werk, en aan de deurwachter instructie geeft, opdat hij waakt.
> [35] Waak dan, want jullie weten niet, wanneer de heer van het woonhuis komt, of laat in de avond, of middernacht, of bij het hanengekraai, of vroeg in de morgen,
> [36] opdat hij niet, als hij plotseling komt, jullie vindt, terwijl jullie slapen.
> [37] En wat Ik tegen jullie zeg, zeg Ik tegen allen: Waak!

verduren en waken tot het einde
In vers 35 worden de vier nachtwaken genoemd. En ook hier vinden we de oproep om te *waken*. Het wordt tegenover *slapen* gezet. De Heer zal plotseling komen en gelovigen dienen dan gereed en wakend te zijn en niet te slapen. Want *wie verduurt tot het einde, zal gered worden* en de toekomende aeon ingaan (Matth.24:13).

> *Lukas 21 (naar ISA)*
> [34] En geef acht op jezelf, dat jullie harten niet bezwaard worden in roes en dronkenschap, en de bezorgdheden van alledaagse dingen van het leven, en dat die dag onverwachts voor jullie staat.
> [35] Want hij zal als een strik overvallen, allen, die gezeten zijn op de oppervlakte van de gehele aarde.
> [36] En wees waakzaam, en smeek bij elke gelegenheid, dat jullie in staat mogen zijn, om te ontsnappen aan al deze dingen, die aanstaande zijn, en te staan vlak vóór de Zoon van de mens.

misleiding
Als men, net als in de dagen van Noach, gewoon doorgaat met leven zonder rekening te houden met de komst van de Messias en Zijn Koninkrijk, zal men overvallen worden. Of als men niet nuchter en verstandig is, maar leeft in roes en dronkenschap. Dat kan letterlijk zijn, maar men kan ook bedwelmd zijn door bepaalde bezigheden (Luk.21:34; Matth.24:38), valse claims van mensen (1 Thess.5:3) en religie.
Dan zullen er namelijk vele valse profeten zijn, die velen zullen misleiden (Matth.24:11). Zij zeggen namens God te spreken en doen zich voor als 'dienaren van de rechtvaardigheid', maar zij zijn dienaren van Satan (2 Kor.11:13-15). Daarom zou men waakzaam zijn en vertrouwen op het woord van God.

37. Mattheüs 24:45-51 gelijkenis van de twee dienstknechten

In het laatste gedeelte van Mattheüs 24 vinden we een gelijkenis, die wordt genoemd: *de gelijkenis van de twee dienstknechten*. Deze gelijkenis *illustreert* de dingen die hiervoor zijn uiteengezet. Het is de eerste van drie gelijkenissen, die nu volgen.

> *Mattheüs 24 (naar ISA)*
> 45 Wie is dus, de gelovige en verstandige slaaf, die zijn heer over zijn huispersoneel aanstelt, om aan hen, op de bestemde tijd, het voedsel te geven?
> 46 Gelukkig de slaaf, die zijn heer bij zijn komst zó bezig zal vinden.
> 47 Amen! Ik zeg tegen jullie, dat hij hem over al zijn bezit zal aanstellen.

waken en gereed zijn
Eerder vonden we de oproep: *waak dan!* En: *worden ook jullie gereed!* Wanneer de Heer komt, gaat het er in die tijd om dat men verduurt tot het einde van de aeon. Degenen die dat doen, zullen gered worden (Matth.24:13). Zij worden *gelaten* en zullen op aarde blijven om het Koninkrijk van de Messias te beërven. Dat is ook wat wordt gezegd over de goede *slaaf* (=lijfeigene, een ander woord dan *dienstknecht*). Wanneer de Heer komt, zal Hij degenen die waakzaam zijn en Hem verwachten, meenemen in Zijn Koninkrijk en worden zij met Hem *over al Zijn bezit aangesteld* (:47).

gelovig
De eerste slaaf in deze gelijkenis is een *gelovige* en *verstandige* slaaf. De meeste vertalingen geven het Griekse *pistos* weer met *(be)trouw(baar).* Het zijn min of meer synonieme begrippen, omdat een *gelovige* zijn *vertrouwen* stelt op Zijn Heer en op wat Hij zegt. Een gelovige is iemand die vertrouwt op het woord van God.

verstandig
Verstandig is de vertaling van het Griekse *phronimos*, dat in de Statenvertaling soms wordt vertaald met *voorzichtig.* Het gaat om handelen met *voor-zicht.* Men is bedachtzaam en handelt verstandig ten aanzien van de toekomst (vergelijk: Matth.7:24; Luk.16:8). Dat vinden we hier ook met betrekking tot deze gelovige en verstandige slaaf en zullen we later zien in de gelijkenis van de *wijze* en dwaze maagden.

> 48 Maar in het geval dat de kwade slaaf in zijn hart zou zeggen: mijn heer blijft lang uit met zijn komst,
> 49 en hij zou beginnen zijn medeslaven te slaan, en te eten en te drinken met degenen, die dronken zijn,
> 50 dan zal de heer van die slaaf arriveren op een dag, die hij niet verwacht, en op een uur, dat hij niet weet,
> 51 en hij zal hem afscheiden, en zijn deel met de huichelaars plaatsen. Daar zal het huilen zijn en het knarsen van de tanden.

ongelovig en onverstandig
De kwade slaaf is *ongelovig* en *onverstandig*. Hij waakt niet en is niet gereed als de Heer komt. Eerder zagen we dat de ongelovigen zullen worden weggenomen (:40, 41) en het Koninkrijk niet zullen ontvangen. Dat wordt hier ook gezegd. Als de Heer arriveert, zal hij hem *afscheiden* en zijn deel met de huichelaars plaatsen. In het parallelgedeelte in Lukas staat: …en zijn deel met de *ongelovigen* plaatsen (Luk.12:42).
Over het slot van de gelijkenis, hebben we het in een volgend hoofdstuk. “Daar zal wening zijn en knersing der tanden”.

38. Mattheüs 24:51 daar zal het huilen zijn en het tandengeknars (1)

In deze gelijkenis, die de *gelijkenis van de twee dienstknechten* wordt genoemd, wordt door middel van een voorbeeld, geïllustreerd dat aan het einde van de aeon, bij de komst van de Heer, er twee groepen mensen zijn. Er zullen er zijn die waakzaam en gereed zijn en zij zullen op aarde het Koninkrijk ingaan. Anderen zullen niet verduren tot het einde en 'slapen' of op andere manieren hun ongeloof laten blijken. Over deze laatste groep wordt gezegd:

> *Mattheüs 24 (naar ISA)*
> [51] en hij zal hem afscheiden, en zijn deel met de huichelaars plaatsen. Daar zal het huilen zijn en het knarsen van de tanden.

Hier gaat het om dat deel van de mensen dat het Koninkrijk niet zal ingaan. De Heer zal hen *afscheiden* van degenen die wel het Koninkrijk beërven. Dan staat er een frase waar veel misverstanden over bestaan: *daar zal het huilen zijn en het knarsen van de tanden.*

wening en knersing der tanden
Over het algemeen legt men deze uitdrukking uit als het lijden van wat men in de hel ondergaat. Het knersen van de tanden, zou dan een uitdrukking zijn van de pijn die men daar ervaart. Maar de bijbel kent geen hel. Het concept van de hel vind je niet in de Schrift en is bedacht door mensen. Ten diepste zit daar de Satan zelf achter natuurlijk, die hiermee van de God van de bijbel een duivel heeft gemaakt, die het merendeel van Zijn schepping voor altijd zal martelen en folteren in het hellevuur. Om te zeggen dat dit een karikatuur is van de waarheid, is nog veel te zwak uitgedrukt. Het is een duivelse leer.

woede
Knersen van tanden is in de Schrift *nooit* een uitdrukking van pijn, maar een uiting van *woede en frustratie*. Als Stefanus zijn toespraak houdt tot de leidslieden van het Joodse volk, kunnen zij dit op zeker moment niet meer aanhoren en zij schreeuwen het uit van woede, stoppen hun oren toe (Hand.7:57) en stenigen hem.

> *Handelingen 7 (naar ISA)*
> [54] Wanneer zij deze dingen horen, sneed het door hun hart, en zij knarsten de tanden tegen hem.

oude testament
In de Hebreeuwse bijbel vinden we de uitdrukking *wening en knersing van de tanden* niet, maar er wordt wel vijf keer gesproken over *het knersen van tanden* (Job 16:9; Ps.35:16, 37:12, 112:10 en Klaagl.2:16). Sommigen wijzen Psalm 112:10 aan als een Schriftplaats die over tandengeknars *en huilen* zou gaan:

> *Psalm 112 (naar ISA)*
> [10] De slechte zal het zien en hij is vertoornd, hij zal met zijn tanden knarsen en hij smelt;
> De hunkering van de slechten zal vergaan.

smelten
Het *smelten* in dit vers is dan een ander woord voor *huilen* of *wenen*. Het woord wordt soms voor letterlijk smelten gebruikt (Ex.16:14; Ps.68:2). Maar het komt ook figuurlijk voor, bijvoorbeeld voor het 'smelten van het hart' (Joz.2:11; 2 Sam.17:10) en kan dus met emoties te maken hebben. Maar er zijn geen andere teksten waar smelten een synoniem is voor *huilen*.

Hoe dat ook zij, nooit is tandengeknars in de Tenach een uitdrukking van pijn, maar altijd van *toorn* of *vijandschap.* Er wordt met de tanden geknarst als uitdrukking van woede.

> *Klaagliederen 2 (naar ISA)*
> [16] Zij doen hun mond wijd open over jou, al jouw vijanden. Zij sissen en zij knersen hun tanden. Zij zeggen: Wij verzwolgen hen! Ja, dit is de dag waarop wij hoopten. We hebben hem gevonden, wij hebben hem gezien.
>
> *Job 16 (naar ISA)*
> [9] Zijn toorn heeft een prooi gevonden, en hij haat mij. Hij knarst met zijn tanden tegen mij, mijn benauwer scherpt zijn ogen tegen mij.

nieuwe testament
De uitdrukking *daar zal het geween zijn en het tandengeknars,* vinden we zeven keer in het nieuwe testament, zes keer in het Mattheüs evangelie en één keer in Lukas (Matth.8:12; 13:42,50; 22:13; 24:51; 25:30; Luk.13:28). Mattheüs 24:51 hebben we in deze serie besproken en Mattheüs 25:30 zullen we nog bespreken. In het vorige hoofdstuk een overzicht van de andere Schriftplaatsen die spreken van *wening en knersing der tanden.*

39. Mattheüs 24:51 daar zal het huilen zijn en het tandengeknars (2)

In het vorige hoofdstuk zagen we wat de Hebreeuwse Tenach zegt over het knarsen van tanden en in dit hoofdstuk zullen we de Schriftplaatsen bezien in het nieuwe testament waar sprake is van *het huilen en knarsen van tanden.* Dat zijn, minus de teksten uit Mattheüs 24 en 25, vijf voorkomens.

buiten het Koninkrijk
In al deze gevallen gaat het om hen die *buiten het Koninkrijk* geplaatst worden en geen deel hebben aan het Koninkrijk van de Messias op aarde. Dat is waar deze laatste perikoop in Mattheüs 24 over handelt en met name ook waar de gelijkenis van de twee dienstknechten over gaat. Zij die buiten het Koninkrijk worden geplaatst, zullen in woede en frustratie huilen en tandenknarsen.

de hoofdman over honderd
In Mattheüs 8:5-10 geneest Jezus de knecht van een hoofdman over honderd, die zegt dat de Heer niet in zijn huis hoeft te komen, omdat hij niet waardig is en dat de Heer slechts een woord hoeft te spreken en zijn knecht zal genezen. Jezus' reactie hierop is dat Hij zelfs in Israël zo'n groot geloof niet heeft gevonden. Dan staat er:

> *Mattheüs 8 (naar ISA)*
> [11] En Ik zeg tegen jullie, dat er velen zullen arriveren van het oosten en van het westen, en zij zullen zich neerleggen met Abraham en Izak en Jakob in het koninkrijk van de hemelen,
> [12] maar de zonen van het koninkrijk
> zullen uitgeworpen worden in de buitenste duisternis; daar zal het huilen zijn en het knarsen van de tanden.

uitgeworpen uit het Koninkrijk
Velen zullen uit het oosten en westen komen, uit de volkeren, en het Koninkrijk ingaan met Abraham, Izak en Jakob. Terwijl zij uit het Joodse volk, die de Heer hier 'de zonen van het Koninkrijk' noemt, niet zullen ingaan in het Koninkrijk, maar buiten zullen staan. Hoewel aan hen het Koninkrijk

oorspronkelijk beloofd was. *De zonen van het koninkrijk zullen uitgeworpen worden in de buitenste duisternis; daar zal het huilen zijn en het knarsen van de tanden.* Iets soortgelijks vinden we in :

> *Lukas 13 (naar ISA)*
> [25] Van het ogenblik af, dat de huiseigenaar gewekt wordt, en hij de deur vergrendelt, zullen jullie beginnen buiten te staan, en aan de deur te kloppen, en te zeggen: Heer, Heer, doe ons open! En Hij zal antwoorden, en Hij zal tot jullie uitspreken: Ik ken jullie niet, waarvandaan zijn jullie?
> (...)
> [28] Daar zal het huilen zijn, en het knarsen van de tanden, wanneer jullie Abraham en Izak en Jakob, en al de profeten in het koninkrijk van God zullen zien, en jullie worden buitengeworpen.
> [29] En zij zullen arriveren van het oosten, en van het westen, en van het noorden, en van het zuiden, en zij zullen zich in het Koninkrijk van God aan tafel neerleggen.

Eerder zagen we al in de gelijkenis van het onkruid uit Mattheüs 13, dat bij de voleinding van de aeon, de zonen van het Koninkrijk en *de zonen van de boze* zullen worden gescheiden. Deze laatsten worden in de gelijkenis voorgesteld als onkruid.

> *Mattheüs 13 (naar ISA)*
> [40] Net zoals dan het onkruid bijeengeraapt wordt, en met vuur wordt verbrand, zo zal het zijn in *de voleinding van de aeon*.
> [41] De Zoon van de mens zal zijn boodschappers sturen, en zij zullen uit zijn Koninkrijk al de valstrikken bijeenrapen, en hen die de wetteloosheid doen,
> [42] en zij zullen hen in de oven van het vuur werpen; daar zal het huilen zijn en het knarsen van de tanden.
> [43] Dán zullen de rechtvaardigen stralen als de zon in het Koninkrijk van hun Vader.

***uit* het Koninkrijk**
De ongelovigen zullen worden weggenomen, *uit Zijn Koninkrijk* worden bijeengeraapt en worden verwijderd. Zij zijn buiten het Koninkrijk en worden geworpen in de oven van het vuur, die hier ongetwijfeld een beeld is van het meer van het vuur (Opb.19:20). De rechtvaardigen (>gelovigen) echter, zullen stralen *in het Koninkrijk* van hun Vader.
Dit principe vinden we ook verderop in hetzelfde hoofdstuk, in de gelijkenis van het sleepnet.

> *Mattheüs 13 (naar ISA)*
> [49] Zó zal het zijn *in de voleinding van de aeon*. De boodschappers zullen uitgaan, en zij zullen de bozen uit het midden van de rechtvaardigen afzonderen,
> [50] en zij zullen hen in de oven van het vuur werpen; daar zal het huilen zijn en het knarsen van de tanden.

De bozen zullen bij de voleinding van de aeon worden afgezonderd van de rechtvaardigen en zullen het Koninkrijk niet ingaan. Ook een aantal hoofdstukken later is dit het geval.

> *Mattheüs 22 (naar ISA)*
> [11] En de koning komt binnen, om hen, die aan tafel aanliggen, gade te slaan, en hij zag daar een mens, die geen bruiloftskledingstuk aangetrokken had.
> [12] En hij zegt tegen hem: Vriend, hoe kwam jij hier binnen zonder bruiloftskledingstuk? En hij verstomde.
> [13] Toen zei de koning tegen de bedienden: Bind hem aan handen en voeten, en werp hem uit in de buitenste duisternis; daar zal het huilen zijn en het knarsen van de tanden.

binnen of buiten
In Mattheüs 22 is sprake van een *bruiloftszaal* als uitbeelding van het Koninkrijk. Datzelfde zullen we later nog zien in de gelijkenis van de wijze en dwaze maagden. Ook hier vindt een scheiding plaats. Het Koninkrijk zal op deze aarde gevestigd worden en daarom zagen we al dat de ongelovigen *uit Zijn Koninkrijk* worden weggenomen (Matth.22:41). Hier is iemand onrechtmatig in de bruiloftszaal en zien we dat hij uitgeworpen wordt. Van het *licht* (Opb.21:11, 23-24) van het Koninkrijk (>de bruiloftszaal) naar de *buitenste duisternis*, buiten het Koninkrijk.

conclusie betekenis 'wening en knersing der tanden'
Het huilen en tandengeknars is in de Schrift nooit een uiting van pijn, maar altijd van woede, frustratie en vijandschap. Het wordt in verband gebracht met degenen die geen deel zullen hebben aan het Koninkrijk en daarbuiten zullen zijn. Het religieuze Jodendom sluit anderen buiten, maar zal zelf worden buitengesloten. Zij dachten het uitverkoren volk te zijn, maar velen van hen zullen geen deelhebben aan het Koninkrijk, dit tot grote woede en frustratie.

40. Mattheüs 25:1 de gelijkenis van de wijze en dwaze maagden (1) wanneer?

Dat de vertalers de bijbel hebben ingedeeld in hoofdstukken, is vaak erg makkelijk. We kunnen door het hoofdstuk en het vers te noemen, snel de dingen vinden. Maar soms kan het ook een belemmering zijn en dat is hier het geval. Met de gelijkenis van de vijf wijze en vijf dwaze maagden begint een nieuw hoofdstuk, maar het is nog steeds dezelfde toespraak van de Heer, want Hij beëindigt Zijn woorden pas in Mattheüs 26:1.

> *Mattheüs 25 (naar ISA)*
> [1] Dán zal het Koninkrijk van de hemelen vergeleken worden met tien maagden…

alsdan
Dán, op dát moment, zal het Koninkrijk van de hemelen, gelijk zijn aan tien maagden. Deze gelijkenis mag dus niet uit de context worden gehaald en op elke tijd worden toegepast. Zo wordt het namelijk meestal wel gedaan. De strekking zou dan zijn dat 'wij' de tien maagden zijn en onze lamp brandend moeten houden. Maar het gaat niet over onze tijd, maar over de periode vlak voor het einde van de aeon, als de toekomende aeon zeer aanstaande is.

chronologisch
Ook kunnen we dit gedeelte niet betrekken op een periode zoals de grote verdrukking. We zouden de chronologische aanwijzingen die de Heer in Zijn toespraak noemt, niet negeren. Het woord *tote*, dat hier vertaald is met *(als)dan*, loopt als een rode draad door Mattheüs 24 en 25 en komt maar liefst 16 keer voor in deze twee hoofdstukken. We zouden die tijdrekenkundige aanwijzingen volgen, want het is de chronologische ruggengraat van deze toespraak (Matth.24:9,10,14,16,21,23,30,40; Matth.25:1,7,31,34,37,41,44,45). Mattheüs 24 en 25 is een chronologisch verslag!

maar van die dag en van die ure weet niemand
De gelijkenis van de vijf wijze en vijf dwaze maagden handelt nog steeds over de kwestie van het einde van de aeon en dat *niemand de dag nog het uur daarvan kent* (24:36). Het zal zijn zoals in de dagen van Noach (24:37). Men zal geen besef hebben van Zijn komst en wanneer het moment daar is, zal het de meesten overvallen, net als toen de zondvloed kwam (24:39). Ongelovigen zullen worden weggenomen en gelovigen zullen op aarde worden gelaten (24:40-41), waar dan het Koninkrijk aanvangt, de toekomende aeon. Dát wordt geïllustreerd in *de gelijkenis van de twee dienstknechten* (24:45-51), maar ook in *de gelijkenis van de vijf wijze en vijf dwaze maagden*, die daarop volgt.

Eerder in Mattheüs 24 lazen we enkele keren de oproep tot waakzaamheid.

> Waakt dan, want gij weet niet, op welke dag uw Here komt (24:42)
>
> Daarom, worden ook jullie gereed, want op een uur dat jullie het niet menen, komt de Zoon van de mens (24:44)

En we vinden een vergelijkbare oproep aan het einde van de gelijkenis van de vijf wijze en vijf dwaze maagden, die de conclusie vormt naar aanleiding van de gelijkenis.

> Waakt dan, want gij weet de dag noch het uur (25:13)

41. Mattheüs 25:1 de gelijkenis van de wijze en dwaze maagden (2) wie?

Met de gelijkenis van de wijze en dwaze maagden bevinden we ons, net als in het voorgaande, in de tijd ná Israëls grote verdrukking en vóór het aanbreken van de toekomende aeon. Het is de periode met oordelen over de volkeren, die ook *de dag van toorn* (Opb.6:17) wordt genoemd. De Heer is Koning van Israël, maar het Koninkrijk is nog niet wereldwijd gevestigd en de verborgenheid van God nog niet voleindigd (Opb.10:7).

> *Mattheüs 25 (naar ISA)*
> [1] Dán zal het Koninkrijk van de hemelen vergeleken worden met tien maagden…

maagden
In de Tenach zijn er verschillende woorden die vertaald worden met *maagd.* Het Hebreeuwse *bthuwlah (H1330)*, wordt vertaald met *maagd*, maar ook met *meisje.* Een ander woord, *almah (H5959)* wordt soms vertaald met *maagd*, maar vaker met *(jong) meisje* of *jonkvrouw (jonge vrouw)*. Zo wordt een *ongehuwde vrouw* aangeduid (Gen.24:43). En ook vinden we nog het woord *amah (H519)*, dat doorgaans wordt vertaald met *dienstmaagd, dienstmeisje*.

onderschikt
Een maagd is een onderschikte vrouw. Een vrouw die nog niet aan een man verbonden is en zich onderschikt aan haar Heer. Zij is dienstbaar. De term *maagd* wordt ook op mannen toegepast, bij de 144.000. Zij zijn geselecteerd door de Heer voor een taak en daaraan toegewijd.

> *Openbaring 14 (naar ISA)*
> [3] (...) en niemand kon het lied leren dan alleen de honderdvierenveertigduizend, die gekocht zijn van de aarde.
> [4] Dezen zijn het, die niet met vrouwen werden bezoedeld, want zij zijn maagden (...)

In het voorgaande in Mattheüs 24:45-51 ging het over *twee dienstknechten* of *slaven.* Ook zij zijn *dienstbaar* aan de Heer. De ene slaaf verduurt tot het einde, maar de andere slaaf doet dat niet. De tien maagden in Mattheüs 25 hebben zich rein en onberispelijk bewaard voor hun Heer. Vijf verduren wel tot het einde, de andere vijf verduren niet tot het einde (Matth.24:13).

Israëlieten?
Zijn de tien maagden, net als de 144.000 mannelijke maagden, een uitbeelding van gelovigen *uit Israël*, van hen die zich bevinden onder de natiën? Zij bevinden zich onder de volkeren en zullen

optrekken naar het land, omdat zij daartoe worden opgeroepen door de 144.000 (Matth.24:31). Een deel van Israël bevindt zich dan al bij haar Heer, in de woestijn van Bozra.
Drie keer vinden we in de evangeliën dat de Heer de twaalf discipelen *zonen van het bruidsvertrek* noemt (Matth.9:15; Marc.2:19; Luk.5:34), meestal vertaald met *bruiloftskinderen.* Blijkbaar zijn in dit verband zowel de *zonen* als de *dochters* (>maagden) een uitbeelding van Israël.

uit de natiën?
Of zijn de tien maagden een uitbeelding van gelovigen uit de natiën? In Mattheüs 22 vertelt de Heer *de gelijkenis van de koninklijke bruiloft.* In deze gelijkenis wordt verteld dat de bruiloft gereed is, maar de oorspronkelijk genodigden geen gehoor geven aan de uitnodiging (22:8). De bruiloft is, net als hier in Mattheüs 25, een uitbeelding van het Messiaanse rijk en de eerst genodigden zijn een type van het Joodse volk. Zij verwierpen de Messias.

anderen
De Koning zegt dan tot Zijn slaven dat zij moeten uitgaan om anderen tot de bruiloft te roepen, zoveel als zij vinden (22:10). De bruiloftszaal wordt vol met deze genodigden (22:11). Er zullen onder de aanwezigen velen geroepenen zijn, maar *weinig uitverkorenen*. Slechts weinigen van het *uitverkoren volk Israël* zullen uiteindelijk het Messiaanse rijk ingaan.

Eerder zagen we al in de geschiedenis van Jezus die de knecht van de hoofdman over honderd geneest, iets soortgelijks. Velen van het volk aan wie het Koninkrijk oorspronkelijk was beloofd, zullen niet ingaan. Maar vele anderen uit de natiën wel.

> *Mattheüs 8 (naar ISA)*
> [11] En Ik zeg tegen jullie, dat er velen zullen arriveren van het oosten en van het westen, en zij zullen zich neerleggen met Abraham en Izak en Jakob in het koninkrijk van de hemelen,
> [12] maar de zonen van het koninkrijk zullen uitgeworpen worden in de buitenste duisternis; daar zal het huilen zijn en het knarsen van de tanden.

zonen van het Koninkrijk
De zonen van het Koninkrijk zijn de natuurlijke erfgenamen van de belofte. Aan Israël was het Koninkrijk beloofd, maar velen zullen geen deelhebben aan het Koninkrijk. Maar uit de natiën zullen er velen aankomen van alle windrichtingen en wél met Abraham, Izak en Jakob in het Koninkrijk aanliggen (vergelijk Lukas 13:28-29).

kiezen?
Voor de betekenis blijkt het moeilijk te kiezen waar de tien maagden een beeld van zijn. En wellicht hoeft dit ook helemaal niet. Het getal *tien* staat voor de woorden van God. Denk aan de *tien* woorden (>geboden) in Exodus 20 en de *tien* scheppingswoorden in Genesis 1. *Tien* keer sprak God. Hier vinden we *tien* maagden die *gehoor geven aan het woord van God*: het evangelie van het Koninkrijk, dat verkondigd zou worden tot een getuigenis *voor alle natiën* (Matth.24:14).

42. Mattheüs 25:1-8 de gelijkenis van de wijze en dwaze maagden (3) lampen en olie

Over de periode rond de wegrukking zegt Paulus dat *wij* zonen van het licht zijn en van de dag. Wij wandelen niet in duisternis en slapen niet, maar we zouden wakker en nuchter zijn (1 Thess.5:4-6). Maar als wij gelovigen zijn en niet waken, maar slapen, zullen we toch gered en weggerukt worden en samen met Hem leven (1 Thess.5:9-10).

Dat is anders in de periode aan het einde van de aeon, waar de gelijkenis van de wijze en dwaze maagden over gaat. In die tijd geldt, dat wie verduurt tot het einde, gered zal worden, de anderen niet. En zo vinden we in deze gelijkenis tien maagden, die alle tien lampen of fakkels bij zich hebben (Grieks: *lampas*)

> *Mattheüs 25 (naar ISA)*
> [1] Dán zal het koninkrijk van de hemelen vergeleken worden met tien maagden, die hun fakkels nemen, en zij gingen uit, om de bruidegom tegemoet te gaan.

lampen
Een lamp is een lichtdrager en verspreidt *licht*, een uitbeelding van *het woord van God*. Het woord van God is als een lamp die schijnt in een wereld waar het duister is, of troebel. Doordat dit tijdperk een boze aeon is, waarin Satan regeert, worden de dingen door elkaar gegooid. Het woord *duivel* is in het Grieks *diabolos* en dat betekent *doorheen-werper*. Hij gooit de dingen door elkaar en zorgt er met opzet voor dat zaken onduidelijk zijn.

> *Psalm 119 (naar ISA)*
> [105] Uw woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad.

> *2 Petrus 1 (naar ISA)*
> [19] En wij hebben het profetische woord meer bevestigd, en jullie doen goed, door er acht op te geven, als op een lamp, die schijnt in een troebele plaats (...)

de bruidegom
De *bruidegom* is natuurlijk de Heer zelf (Matth.9:15; Joh.3:29). Het nieuwe verbond is, net als het oude verbond, een huwelijksverbond tussen JAHWEH en Zijn volk (Jes.62:4-5; Jer.31:32).
In het boek Hooglied wordt de liefde bezongen tussen de bruidegom (de Heer) en bruid (Israël) en over de tijd dat de bruid de bruidegom kwijt is (Hoogl.3:1; 5:6). In die tijd overkomt de bruid allerlei leed (Hoogl.5:7), een uitbeelding van de geschiedenis van het Joodse volk van de afgelopen 2000 jaar. Maar er wordt ook beschreven dat zij haar Bruidegom weer vindt.

> *Hooglied 3 (naar ISA)*
> [6] Wie is deze die opgaat uit de woestijn als zuilen van rook, omgeurd van mirre en wierook, van alle poeder van de handelaar?
> [7] Zie, dat is Salomo's draagstoel; met zestig helden rondom haar...
> (...).
> [11] Trekt uit en ziet, dochters van Sion, koning Salomo, met de kroon waarmee zijn moeder hem kroonde in de dag van zijn bruiloft en in de dag van de vreugde van zijn hart!

de Zoon van David
Er wordt een koninklijke bruidsoptocht beschreven. Letterlijk gaat het over Salomo, de zoon van David, maar profetisch spreekt het van *Christus, dé Zoon van David*. Hij zal als Koning van Zijn volk, vanuit de woestijn van Bozra, met het alreeds verzamelde Israël, optrekken naar het land. Dit zal gaan via *de Koninklijke weg* (Num.20:17; 21:22), die daar al duizenden jaren ligt. Dan zal de Messias met het volk het land in bezit nemen.

zie, de bruidegom
In de donkere periode van de dag van toorn (>middernacht), zal plotseling klinken: Zie, de bruidegom! Ga uit, hem tegemoet! (Matth.25:6) en de dochters van Sion zullen Hem tegemoet gaan. Het boek Hooglied gaat specifiek over het volk Israël, maar het evangelie van het Koninkrijk wordt aan alle natiën verkondigd, dus ook uit de volkeren zullen gelovigen optrekken om hun Heer te ontmoeten.

Mattheüs 25 (naar ISA)
[2] En vijf van hen waren dwaas, en vijf verstandig.

verstandig
Eerder zagen we dit woord *verstandig* al in de gelijkenis van de twee dienstknechten. De verstandige dienstknecht handelde met bedachtzaamheid ten opzichte van de toekomst. Hij handelde met *voor-zicht*. Zo ook de wijze (>verstandige) maagden. Deze vijf verstandige maagden zorgden ervoor dat zij genoeg olie hadden voor hun lampen.

olie
Olie is in de Schrift *olijfolie* en is op alle manieren een uitbeelding van het woord van God, dat *licht* geeft (Ps.119:105; Joh.1:4; Ef.5:13). Maar ook van de geest, want *woord* en *geest* zijn min of meer synoniemen (Joh.6:63). Olijfolie staat dan ook bekend om de geneeskrachtige werking (Luk.10:34) en is vitaal en levenskrachtig. Het wordt gebruikt voor de bereiding van voedsel, zoals het woord ons ook voedt. Priesters en koningen werden gezalfd met olie.

[3] Want de dwazen nemen hun lampen, maar geen olie met zich mee;
[4] maar de verstandigen namen olie in de vaten met hun lampen mee.

kruiken
De wijze maagden zijn verstandig, omdat zij olie in hun kruiken of vaten hebben. Een vat of een kruik is in de Schrift een uitbeelding van *de mens*. Een creatie van God, de Pottenbakker (Jes.64;8; Rom.9:20-21), maar breekbaar en gemaakt van aardewerk, uit het stof van de aarde (Gen.2:7). Paulus wordt door de heer 'een uitverkoren *vat'* genoemd (Hand.9:15). En het commentaar van de Romeinen brief op de geschiedenis met Farao, is dat God *'vaten* tot eer' maakt en '*vaten* zonder eer' (Rom.9:21). Een mens is een kruik of vat, dat waarde heeft om wat erin zit, het vat zou gevuld moeten worden.

2 Korinthe 4 (naar ISA)
[7] Maar wij hebben deze schat in aarden vaten, zodat de kracht die alles overtreft, van God is en niet van ons.

gevuld
De mens is een vat, dat breekbaar en vergankelijk is. Het zou gevuld worden met Gods woord, want daarin is kracht en onvergankelijkheid. In heel de Schrift komen we dan ook vaten tegen die gevuld worden. Kruiken die gevuld worden met *water* (Gen.24:16; Joh.2:7), *fakkels* (Rich.7:16), *meel* (1 Kon.17:12), *manna* (Ex.16:33; Hebr.9:4), *honing* (1 Kon.14:3), *olie* (1 Sam.1:10; 2 Kon.4:2) en *wijn* (2 Sam.16:1). Al deze gevulde kruiken zijn op enige wijze een voorstelling van de mens, die vervuld zou worden met *geest* (Ef.5:18), met *het woord van God* (Kol.3:16).

vaten
De vaten van de wijze maagden zijn een uitbeelding van *deze wijze maagden zelf*. Zij hebben niet slechts het licht van het woord, maar zijn er ook werkelijk mee gevuld. De dwaze maagden daarentegen, hebben wel fakkels, een uitbeelding van het profetisch woord, maar het woord van God woont niet in hen. Dat is van toepassing op een groot deel van het Joodse volk. Hen zijn de woorden van God toevertrouwd (Rom.3:2), maar zij geloven het woord niet (Rom.10:2).

Mattheüs 25 (naar ISA)
[5] En wanneer de bruidegom lang uitblijft, werden zij allen slaperig, en zij sluimerden.
[6] En midden in de nacht komt er een luidkeels roepen: Zie, de bruidegom! Ga uit, hem tegemoet!

[7] Dán werden al die maagden gewekt, en zij ordenen hun fakkels.
[8] En de dwazen zeiden tegen de verstandigen: Geef ons van jullie olie, want onze fakkels doven uit.

verduren tot het einde
De dwaze maagden hebben niet vooruitgedacht. Ook in deze gelijkenis wordt geïllustreerd dat er zijn die wel verduren tot het einde en een deel dat niet verduurt tot het einde. Zij verslappen en blijkbaar luistert dat in die tijd zeer nauw. Het evangelie van het Koninkrijk is dan ook, dat wie verduren zal tot het einde, gered zal worden (Matth.24:14-15). Wie dat niet doet, wordt niet gered voor de toekomende aeon.

43. Mattheüs 25:8-13 de gelijkenis van de wijze en dwaze maagden (4) de bruiloft

Deze gelijkenis van de wijze en dwaze maagden is een aanmoediging om te verduren tot het einde. De komst van de bruidegom blijft lang uit (vergelijk 24:48) en als ze alle tien slaperig worden, sluimeren ze. Dan klinkt plotseling de roep dat de bruidegom komt en worden zij gewekt om hem tegemoet te gaan. Dan blijkt waarom de wijze maagden verstandig zijn en de dwaze maagden niet. De wijzen hebben vooruitgedacht en gezorgd dat zij extra olie hebben voor hun lampen. De dwaze maagden hebben dat niet, zij rekenden niet werkelijk op de komst van de Heer en vragen nu olie van de anderen.

Mattheüs 25 (naar ISA)
[8] En de dwazen zeiden tegen de verstandigen: Geef ons van jullie olie, want onze fakkels doven uit.
[9] Maar de verstandigen antwoordden, en zij zeggen: Nee, omdat er absoluut niet voldoende zal zijn voor ons en voor jullie. Jullie kunnen beter naar de verkopers gaan, en voor jezelf kopen.

doorgeven?
De dwaze maagden willen olie van de wijze maagden. Maar het vervuld zijn met Gods geest is niet ‘overdraagbaar’ en dat blijkt ook in deze geschiedenis. De wijze maagden zeggen tot de anderen dat zij maar zelf olie moeten gaan kopen. Dat zou tot het misverstand kunnen leiden dat geest ‘te koop’ is, maar in de Schrift is kopen, niet altijd hetzelfde als ergens voor betalen. Het kan ook staan voor iets verwerven of verkrijgen.

Jesaja 55 (naar ISA)
[1] O, alle dorstigen, kom tot de wateren, en u die geen geld hebt, kom, koop en eet, ja, kom, koop zonder geld, zonder prijs, wijn en melk.

De dwaze maagden zijn niet gereed en waren niet waakzaam. Zij leefden niet werkelijk met het woord van God en daardoor verduren zij niet tot het einde.

Mattheüs 25 (naar ISA)
[10] Maar wanneer zij weggaan om te kopen, kwam de bruidegom, en degenen die gereed waren, kwamen met hem de bruiloft binnen, en de deur wordt gesloten.

de toekomende aeon
De bruiloft is een uitbeelding van de openbaring van het Koninkrijk in de toekomende aeon, de duizend jaar waarin Satan gebonden is (Opb.20:2). Dan zal het nieuwe verbond met Israël worden

gesloten en dat is een huwelijksverbond tussen God en Israël. De natiën zullen hierbij aanwezig zijn als de bruiloftsgasten.

de bruiloftszaal
Zoals we nu al enkele keren eerder zagen, zullen aan het einde van deze aeon en het aanbreken van de nieuwe aeon, de gelovigen die op aarde zijn, het Koninkrijk binnengaan. Hier voorgesteld door de bruiloftszaal. De ongelovigen zullen worden weggenomen en buiten de bruiloftszaal zijn.
Zie ook de gelijkenis van de Koninklijke bruiloft, waar de bruiloftszaal vol wordt, maar iemand die daar onterecht aanwezig is, wordt buitengeworpen (Matth.22:10-13).

> [11] Erna echter, komen ook de overige maagden, en zij zeggen: Heer, heer, doe open voor ons!
> [12] Maar hij antwoordde, en hij zei: Amen! ik zeg tegen jullie, ik ken jullie niet.
> [13] Waak dan, want jullie weten niet de dag, noch het uur.

Degenen die niet verduren tot het einde, zullen niet het Koninkrijk binnengaan. Zij hebben niet geleefd in gemeenschap met de Heer, en daarom zegt Hij: “ik ken jullie niet’. Deze gelijkenis is bedoeld om de gelovigen in die tijd op te roepen tot waakzaamheid en deze periode te doorstaan, want de Heer zal komen. Men weet alleen niet precies wanneer.

44. Mattheüs 25:14 de gelijkenis van de talenten (1): de afwezigheid van de Heer

Nu volgt de derde en laatste gelijkenis in de reeks en deze gelijkenis is het langst. Hij wordt verteld in Mattheüs 25:14-30. Nu we de eerste twee gelijkenissen hebben besproken en we ze door de chronologische aanwijzingen in de juiste tijd hebben geplaatst, is het niet moeilijk om ook deze laatste te verklaren.

> *Mattheüs 25 (naar ISA)*
> [14] Want het is net zoals een mens, die op reis ging, en zijn slaven riep, en hij gaf over aan hen, wat hem toebehoort.

het is net zoals
Ook voor dit gedeelte geldt dat we het in de context moeten laten staan en niet zomaar op elke tijd kunnen toepassen. Het *‘want’,* waar dit vers mee aanvangt, koppelt deze gelijkenis aan het voorgaande. ‘*Want het is net zoals’* verwijst naar het begin van de gelijkenis van de vijf wijze en dwaze maagden. Die begon met: *‘alsdan zal het Koninkrijk van de hemelen gelijk zijn aan’* (Matth.25:1). In Mattheüs 25:14 moeten we dus lezen: *want alsdan is het Koninkrijk van de hemelen net zoals een mens…*

als in de dagen van Noach
Net als de gelijkenis van de wijze en dwaze maagden, speelt ook deze gelijkenis zich af in die specifieke tijdsperiode waarop het Koninkrijk bijna openbaar wordt. De Heer is aanwezig bij Zijn volk Israël en spoedig zal wereldwijd het Koninkrijk aanvangen. In deze tijd is de Heer voor de volkeren nog niet aanwezig, in de gelijkenis voorgesteld door *een mens, die op reis ging*.

Eerder lazen we over deze periode, dat *de aanwezigheid (>parousia)* van de Zoon van de mens zal zijn *als in de dagen van Noach* (Matth.24:37). Ongelovigen zullen worden weggenomen, gelovigen zullen op aarde worden gelaten en het Koninkrijk ingaan (Matth.24:40-41). En ook in deze gelijkenis vinden we dit terug (Matth.25:21,23,30).
Alle drie deze gelijkenissen hebben een vergelijkbaar slot (Matth.24:50-51; 25:10-13; 25:29-30), waarin het gaat over een deel dat het Koninkrijk zal ingaan en op aarde zal worden gelaten. De

anderen, die niet ingaan, zullen buiten het Koninkrijk zijn en door het oordeel worden weggenomen (Matth.24:40-41).

45. Mattheüs 25:15-18 de gelijkenis van de talenten (2): dood en levend geloof

De tijd die vooraf gaat aan het aanbreken van de toekomende aeon is anders dan de onze. Voor ons als gelovigen geldt, dat we gered zijn en worden, of we nu waken of slapen (1 Thess.5:10). In de periode waarover deze gelijkenissen handelen, ligt dit anders. Degenen die in de dag van toorn leven, zullen moeten verduren tot het einde van de aeon om gered te worden (Matth.24:13). In deze gelijkenis wordt geïllustreerd dat in deze tijd iemands geloof zal moeten blijken uit zijn werken (Jak.2:14). Een geloof dat in de praktijk niet blijkt uit iemands werken, is dood (Jak.2:17,20,24,26).

> *Mattheüs 25 (naar ISA)*
> [15] En aan de een gaf hij vijf talenten, aan een ander twee, en aan een derde één, aan ieder naar zijn vermogen, en hij ging onmiddellijk op reis.
> [16] En degene, die de vijf talenten in ontvangst nam, ging, en hij werkte ermee, en hij won er vijf bij.
> [17] Op dezelfde wijze won ook degene, die de twee talenten had, er twee bij.

maat
Dat God een ieder geeft naar een bepaalde maat, is niet alleen een waarheid voor die tijd, maar geldt ook voor ons (Rom.12:6; 2 Kor.10:13; Ef.4:7). Wat God ons geeft, is afgestemd op onze persoonlijke aanleg en behoeften. Zo zal het dan ook zijn. Degene die vijf talenten krijgt, is niet beter dan degenen die er twee krijgt. Een ieder krijgt wat bij hem past, God geeft 'aan ieder naar zijn vermogen' (>kracht).

> [18] Maar degene, die het ene talent in ontvangst nam, ging weg, en hij groef in de grond, en hij verborg het zilver van zijn heer.

talent
Uit dit vers blijkt dat het *talent,* een talent *zilver* betreft. Een talent is een gewichtseenheid, die we al in het oude testament tegenkomen (Ex.25:39; 37:24). De betekenis van *aanleg* of *bekwaamheid*, die *talent* bij ons heeft, is ongetwijfeld afgeleid van deze gelijkenis.
Het kan ook gaan om een talent zilver*geld*, want vaak wordt dit woord vertaald met *zilverstukken* (Matth.26:15; 28:12).

dood geloof
De eerste twee slaven vermeerderden wat hun Heer hen had gegeven, *zij werkten ermee.* We moeten hier natuurlijk niet denken aan werken van de wet (Gal.2:16), maar aan wat geloof in de mens *uitwerkt*. Als dat niet onderdrukt wordt, zal het altijd vrucht dragen (Matth.13:23; Kol.1:6,10). Deze laatste slaaf onderdrukt het door het te verbergen onder de grond. Zijn geloof komt niet tot uiting, het blijft verborgen. Jakobus noemt dit geloof zonder werken, een dood geloof en degenen die zo'n geloof hebben, zullen niet worden gered (Matth.24:13).

> *Jakobus 2 (naar ISA)*
> [14] Want wat is het nut, mijn broeders, in het geval dat iemand zegt, dat hij geloof heeft, maar dat hij geen werken heeft? Kan dat geloof hem soms redden?
> (…)
> [17] Zó is het ook met het geloof: in het geval dat het geen werken heeft, is het op zichzelf genomen, dood.

(…)
[20] Maar wil jij weten, o, ijdel mens, dat het geloof, zonder de werken, dood is?

de brief van Jakobus
De brief van Jakobus is gericht aan *de twaalf stammen in de verstrooiing* (1:1) en zal in de toekomst als God de draad met Israël weer oppakt, opnieuw actueel worden. Meteen in de aanvang vinden we dat gelovigen worden aangemoedigd te verduren *wanneer zij in allerlei beproevingen vallen* en *hun geloof beproefd wordt* (1:2). Die beproeving van het geloof bewerkt *verduren* (1:3), men zou immers verduren tot het einde van de aeon (Matth.24:13) om het Koninkrijk in te gaan.

Jakobus 2 (naar ISA)

[12] Gelukkig is de man, die de beproeving verduurt, want als hij wel beproefd zal zijn, zal hij de lauwerkrans van het leven in ontvangst nemen, die Hij belooft aan wie Hem liefhebben.

46. Mattheüs 25:19-27 de gelijkenis van de talenten (3): in geloof leven

In de gelijkenis van de talenten wordt door een Heer, die op reis gaat, zijn bezit verdeeld onder een drietal slaven. De eerste twee hebben met het talent gewerkt en het bezit verdubbeld. De derde heeft het begraven in de grond en er niets mee gedaan.

Mattheüs 25 (naar ISA)
[19] En na lange tijd kwam de heer van die slaven, en hij vereffende de rekening met hen.

scheiding
De komst van de heer in de gelijkenis, is het moment van het aanbreken van het Koninkrijk over de hele wereld. De huidige aeon wordt dan beëindigd (Matth.24:3) en een nieuw tijdperk breekt aan, de duizend jaar. Verschillende gelijkenissen spreken hiervan. Zo wordt het Koninkrijk voorgesteld als een *schuur* (Matth.13:30), of als een *bruiloft* (Matth.22:2), waarin 'het goede' verzameld wordt en 'het kwade' wordt buitengeworpen (Matth.13:30,42,48; Matth.24:51; 25:11-12).
Later zullen we nog zien dat de Zoon van de mens dan zal zitten op de troon van Zijn heerlijkheid en dat de volkeren voor Hem verzameld worden en ook daar een scheiding plaatsvindt (Matth.25:31-32).

[20] En degene, die de vijf talenten in ontvangst nam, kwam naar hem toe, en hij bracht nog vijf talenten, en hij zegt: Heer, vijf talenten droeg jij aan mij over: zie, ik won er vijf talenten bij.
[21] En zijn heer zei tegen hem: Goed gedaan, goede en betrouwbare slaaf, over weinig dingen was jij betrouwbaar, over veel dingen zal ik jou aanstellen; kom binnen in de vreugde van jouw heer.
[22] En degene, die de twee talenten in ontvangst nam, kwam ook naar hem toe, en hij zei: Heer, twee talenten droeg jij aan mij over; zie, ik won er twee talenten bij.
[23] Zijn heer zei tegen hem: Goed gedaan, goede en betrouwbare slaaf, over weinig dingen was jij betrouwbaar, over veel dingen zal ik jou aanstellen; kom binnen in de vreugde van jouw heer.

gelovig
Vers 21 en 23 zijn exact hetzelfde. Hoewel er verschil is in wat aan iemand is toevertrouwd, is het resultaat hetzelfde. Zij worden beiden geprezen, omdat zij goed hebben gedaan. *Goed* is in dit verband: zij hebben *gewaakt* (Matth.24:42; 25:13) en *verduurt* tot het einde.

Van allebei deze slaven wordt gezegd: goede en *betrouwbare* slaaf. Het woord *betrouwbaar*, is in het Grieks *pistos*, dat vaak vertaald wordt met *gelovig.* Zo schrijft Paulus de Efeziërs en Kolossenzen aan als *gelovigen* in Christus Jezus (Ef.1:1; Kol.1:2).

Deze slaven waren *gelovige* slaven en dat blijkt uit de werken die voortgekomen zijn uit hun geloof. Hun geloof was niet dood (Jak.2:17), maar levend. Uit de context blijkt ook hier dat God geen prestaties van de mens verwacht. Er wordt van beide slaven gezegd: over *weinig* was jij betrouwbaar. Als geloof niet weggestopt of 'dicht gebrand' wordt (vergelijk 1 Tim.4:2), dan zal het altijd vrucht voortbrengen.

> [24] Maar ook degene, die het ene talent in ontvangst genomen had, kwam naar hem toe, en hij zei: Heer, ik wist van jou, dat jij een hard mens bent, die oogst, waar jij niet zaait, en die verzamelt van plaatsen, waar jij niet uitstrooit.
> [25] En ik was bevreesd, en ik ging weg, en ik verborg jouw talent in de grond; zie, jij hebt het jouwe.
> [26] En zijn heer antwoordde, en hij zei tegen hem: Boze en luie slaaf, jij wist, dat ik oogst, waar ik niet zaai, en dat ik verzamel van plaatsen, waar ik niet uitstrooi.
> [27] Zo had jij dan mijn zilvergeld bij de bankiers moeten storten, en bij mijn komst zou ik het mijne voor mijzelf ophalen met rente.

ongelovig
De boze en luie slaaf is het tegenovergestelde van de andere slaven, die goed en gelovig (>betrouwbaar) zijn. Hij is *slecht* en *ongelovig (>ontrouw).* Deze slaaf heeft niet gewaakt en verduurt tot het einde. De ontrouwe slaaf wordt geconfronteerd met zijn eigen woorden, die door de heer herhaald worden. Als hij ervan overtuigd was dat zijn heer een hard mens is, die oogst waar hij niet zaait en die verzameld waar hij niet uitgestrooid heeft, had hij daarnaar moeten handelen. Hiermee veroordeelt hij zichzelf.

een hard mens?
Dat wil overigens niet zeggen dat de heer een hard mens is, dat is de mening van deze slaaf. Uit het vervolg blijkt wel dat dit niet zo is. De heer zegt dat als de slaaf zijn zilver bij de bank had gebracht, hij het bij zijn komst had kunnen ophalen met rente. Dan was er, hoe weinig ook, toch met het talent gewerkt. Bij de eerste twee slaven vinden we een verdubbeling van de talenten, maar hieruit blijkt dat de heer met de minste groei al tevreden was geweest. Wat slechts telt, is een levend geloof, hoe gering dan ook.

47. Mattheüs 25:28-30 de gelijkenis van de talenten (4): wie heeft, zal gegeven worden

In deze lange gelijkenis is de boze en luie slaaf, een uitbeelding van degenen in die tijd die niet waakzaam zijn en net zo leven als de mensen in de dagen van Noach (Matth.24:37). Zij houden geen rekening met de komst van de Heer en het oordeel. Als ze zeggen dat ze geloven, blijkt dit niet uit hun werken, maar is het een dood geloof (Jak.2:17).

> *Mattheüs 25 (naar ISA)*
> [28] Neem weg, dan, van hem het talent, en geef het aan degene, die de tien talenten heeft.
> [29] Want aan ieder, die heeft, zal gegeven worden, en hij zal overvloed hebben. Maar wie niet heeft, ook wat hij heeft, zal van hem weggenomen worden.

wie heeft, die zal gegeven worden
Het talent wordt van de boze slaaf afgenomen en aan degene gegeven die tien talenten heeft. De uitspraak in vers 29 lijkt op het eerste gezicht wat cryptisch, maar gelezen in de samenhang van Mattheüs 24 en 25 is het duidelijk waar het over gaat.

Want aan ieder die *heeft*, zal gegeven worden. Degene die *het woord* heeft en door het woord de verwachting van het Koninkrijk en daardoor *waakzaam* is en *verduurt*, hem zal *gegeven* worden en hij zal overvloed hebben. Hij zal het Koninkrijk ingaan.

wie niet heeft
Degene die *niet* heeft, is degene die het woord niet gelooft en niet waakzaam is en verduurt. Hem zal wat hij had (of dacht te hebben), afgenomen worden. Hij had een verwachting van het Koninkrijk, maar zal het Koninkrijk niet ingaan. En daarover gaat ook het volgende vers. Dit einde van de gelijkenis vertoont grote overeenkomsten met het einde van de gelijkenis van de twee dienstknechten (Matth.24:51). Er vindt een scheiding plaats (Matth.24:51). En iets soortgelijks vertelt ook de gelijkenis van de wijze en dwaze maagden. De deur gaat dicht en een deel wordt buitengesloten (Matth.25:10-12).

> [30] En werp de onbruikbare slaaf uit, in de buitenste duisternis. Daar zal het huilen zijn en het knarsen van de tanden.

buiten het Koninkrijk
De onbruikbare of onnuttige slaaf wordt uitgeworpen, in de buitenste duisternis. Eerder bij de gelijkenis van de twee dienstknechten hebben we al stil gestaan bij de term *de buitenste duisternis* (link naar deel 1 en deel 2). Het betekent dat degenen die worden buiten geworpen, buiten het Koninkrijk zullen zijn. Zij bevinden zich niet in het *licht* van het Koninkrijk.

In Mattheüs 22, in de gelijkenis van de Koninklijke bruiloft, is de bruiloftszaal ook een uitbeelding van het Koninkrijk, waar het *licht* is. Ongelovigen zullen worden buiten geworpen, in de buitenste *duisternis* (Matth.22:11-13).

huilen en knarsen van tanden
Ook aan de uitspraak *wening en knersing der tanden* hebben we al eerder uitgebreid aandacht besteed (link naar: 38.Mattheüs 24:51 daar zal het huilen zijn en het tandengeknars (1)en naar: 39.Mattheüs 24:51 daar zal het huilen zijn en het tandengeknars (2). Het huilen en knarsen van tanden is een uiting van de frustratie van degenen die buiten het Koninkrijk worden geworpen.

Met name voor de natuurlijke erfgenamen aan wie het Koninkrijk beloofd was, het Joodse volk, zal dit een harde realiteit zijn. Zij dachten dat zij het Koninkrijk zouden beërven, maar zullen zien dat er velen zullen komen van het oosten en van het westen, die zich zullen neerleggen met Abraham en Izak en Jakob in het koninkrijk van de hemelen, terwijl zij zullen worden uitgeworpen (Matth.8:11-12).

48. Mattheüs 25:31 de komst van de Zoon van de mens

Met het vers dat nu volgt, begint een nieuwe perikoop. Vanaf Mattheüs 24:45 t/m Mattheüs 25:30 vertelde de Heer drie gelijkenissen om te illustreren wat Hij daavoor had uitgesproken. Men zou in de periode voorafgaand aan Zijn komst waakzaam zijn en verduren tot het einde, omdat men niet weet wanneer de Zoon van de mens komt. Zijn *komst* betreft hier één specifiek moment, dat het einde van de huidige aeon betekent en het begin van een nieuwe aeon. Voor die gebeurtenis dient men klaar te zijn, omdat dan het Koninkrijk aanbreekt en als men niet gereed is, zal men het Koninkrijk niet ingaan.

Mattheüs 25 (naar ISA)
[31] En wanneer de Zoon van de mens in Zijn heerlijkheid zal komen, en al de heilige boodschappers met Hem, dán zal Hij op de troon van zijn heerlijkheid gaan zitten.

Ben Adam
Eerder hebben we al gekeken naar de titel *de Zoon van de mens.* Dit is niet zomaar een verwijzing naar de *mens*wording van de Here Jezus, maar een eretitel. Hij is de *Ben Adam* (Ps.8:5), de erfgenaam van Adam, die zou heersen over de hele schepping (Gen.1:28).
Op het moment dat hier beschreven wordt, komt de Heer om deze positie in te gaan nemen en wordt het Koninkrijk wereldwijd gevestigd. Als de Ben Adam zal Hij regeren over de hele schepping en als Koning heersen (1 Kor.15:25). De heerschappij van de Messias zal niet alleen inhouden dat Hij in de toekomende aeon regeert, maar ook in het tijdperk dat daarna komt, *de aeon van de aeonen* (Hebr.1:8; Ef.3:21): het tijdperk van de nieuwe hemel en nieuwe aarde (Opb.21:1).

totdat
Zijn heerschappij duurt *totdat* Hij alle vijanden onderschikt zal hebben. De laatste vijand is de dood en die zal aan het einde van de aeonen teniet worden gedaan. Dan zal Hij het Koninkrijk overdragen aan God, de Vader (1 Kor.15:24-28). Hier in Mattheüs 25 zijn het de volkeren die onderschikt worden, zoals we in het volgende vers zullen zien.

de zevende bazuin
Het moment dat in Mattheüs 25:31 wordt beschreven, valt samen met *de zevende bazuin* in het boek Openbaring. Het is het moment dat het *geheimenis*, of de *verborgenheid*, geheel vervuld is en het Koninkrijk wereldwijd gevestigd wordt.

Openbaring 10 (naar ISA)
[7] maar in de dagen van de stem van de zevende boodschapper, wanneer hij de bazuin zal blazen, dan wordt ook het geheimenis van God voleindigd (...)

Openbaring 11 (naar ISA)
[15] En de zevende boodschapper blaast de bazuin, en er werden luide stemmen in de hemel gehoord, die zeggen: Het koninkrijk van de wereld is van onze Heer, en van zijn Christus geworden, en Hij zal heersen tot in de aeonen van de aeonen. Amen!

twee aeonen
Dit moment wordt in Mattheüs 25:31 beschreven als *de komst van de Zoon van de mens in Zijn heerlijkheid*. De verborgenheid is vervuld en het Koninkrijk wordt openbaar over alle natiën en over de hele aarde. De hele wereld is dan het Koninkrijk van de Messias. Twee geweldige aeonen breken aan. Eerst de toekomende aeon van de duizend jaar, die nog overtroffen wordt in heerlijkheid door het tijdperk dat daarna komt: de aeon van de nieuwe hemel en aarde.

49. Mattheüs 25:31 de troon van Zijn heerlijkheid

De *komst* van de Zoon van de mens is het thema waarover het laatste deel van Mattheüs 24 gaat en ook het eerste deel van Mattheüs 25. De dag en het uur van Zijn komst waren onbekend, maar hier is het dan zover. De Zoon van de mens komt in Zijn heerlijkheid, om Zijn Koninkrijk wereldwijd te vestigen. Hij zal zitten op de troon in Jeruzalem, want dat is *de stad van de grote Koning* (Matth.5:35) en de hoofdstad van het Messiaanse rijk. Vóór Hem zullen de volkeren verzameld worden (:32).

opgetrokken naar het land
Eerder hebben we gezien dat de Heer Zijn volk eerst *buiten* het land zal verzamelen, in de woestijn, in Bozra. Hij zal vanuit Bozra, als Koning aan het hoofd van Zijn volk, optrekken naar het land en het in bezit nemen (Micha 2:12-13). *Wanneer* dit precies zal plaatsvinden, heb ik in de Schrift (nog) niet kunnen ontdekken.

zesde schaal en zesde bazuin
Wel weten we dat de Heer aanwezig is in het land op het moment van *de zesde schaal*, die we in Openbaring beschreven vinden en die parallel loopt met *de zesde bazuin.* De volken komen bij de zesde schaal in opstand tegen JAHWEH en Zijn *Gezalfde* (Ps.2:2) en worden verzameld bij Harmagedon (Opb.16:16), in het dal van Megiddo, ook wel de vlakte van Jizreeël genoemd. Daar zullen deze legers van de natiën vernietigd worden, Hij zal ze verbrijzelen (Ps.2:9).

> *Mattheüs 25 (naar ISA)*
> [31] En wanneer de Zoon van de mens in Zijn heerlijkheid zal komen, en al de heilige boodschappers met Hem, dán zal Hij op de troon van zijn heerlijkheid gaan zitten.

alle heilige boodschappers met Hem
De Heer komt niet alleen, lezen we. Er staat dat Hij komt, *en alle heilige boodschappers met Hem*. Hier betreft het Zijn komst voor de *volkeren* (:32).
Eerder zagen we dat in Mattheüs 24:30 gesproken wordt over Zijn komst voor *Israël*. Aan het einde van de grote verdrukking (Matth.24:29) zullen Zijn voeten staan op de Olijfberg (Zach.14:4) en zal Hij verschijnen aan het Joodse volk. Ook hier verschijnt de Heer niet alleen. In Zacharia staat erbij dat Hij komt: *en alle heiligen met Hem* (Zach.14:5). Bij de beschrijving van Zijn verschijning aan Israël in Mattheüs 24, zagen we dat Hij komt op de wolken *met grote macht en heerlijkheid* (Matth.24:30).

met Hem geopenbaard in heerlijkheid
Deze toevoegingen in Zacharia 14:5, Mattheüs 24:30 en Mattheüs 25:31 lijken erg op elkaar en verwijzen allemaal naar hetzelfde: het gezelschap waarmee de Heer verschijnt.
Vóór de grote verdrukking wordt de ecclesia weggerukt en met de Heer verenigd. Paulus zegt hierover: *en zó zullen wij altijd samen met de Heer zijn* (1 Thess.4:17). Wanneer Hij dan later verschijnt, is dat Christus het Hoofd, *met* de ecclesia, Zijn lichaam. Zowel Mattheüs 24:30 als Mattheüs 25:31 spreken van Zijn verschijning *in heerlijkheid* en daar zullen wij bij zijn.

> *Kolossenzen 3 (naar ISA)*
> [4] Wanneer Christus, die ons leven is, geopenbaard wordt, dan zullen ook jullie samen met Hem *in heerlijkheid geopenbaard worden.*

de 144.000?
Het woord *boodschappers (Grieks: aggelos)* komt vier keer voor in deze hoofdstukken. In Mattheüs 24:36 betreft het de boodschappers *van de hemelen*, dat zijn *engelen*. In Mattheüs 25:41 gaat het over de duivel en zijn boodschappers.

In Mattheüs 24:31, dat we eerder besproken hebben, zijn de boodschappers de 144.000, die het evangelie van het Koninkrijk verkondigen en *de uitverkorenen (>Israël) verzamelen uit de vier windstreken.*

In Mattheüs 25:31 wordt gezegd dat er *heilige* boodschappers zijn, die Christus zullen vergezellen als Hij verschijnt *in heerlijkheid*. Daarom denk ik dat het de ecclesia betreft. Maar als de heilige boodschappers hier toch de 144.000 betreffen, wordt de Heer vergezeld door zowel de ecclesia, die Zijn lichaam is, als door de 144.000.

50. Mattheüs 25:32-33 schapen en bokken

We zijn aangekomen in het laatste deel van Mattheüs 25, dat loopt van vers 31-46 en waarin het oordeel van de Zoon van de mens (>de Ben Adam) over de volkeren wordt beschreven. De volken zullen voor Hem verzameld worden en Hij zal ze van elkaar scheiden, 'zoals een herder de schapen van de bokken afscheidt'.

> *Mattheüs 25 (naar ISA)*
> [32] En al de natiën zullen vlak vóór Hem verzameld worden, en Hij zal ze van elkaar afzonderen, net zoals de herder de schapen van de bokken afzondert.
> [33] En Hij zal de schapen aan zijn rechterhand doen staan, en de bokjes aan zijn linkerhand.

definitief lot?
Meestal wordt hierin gelezen dat dit het moment is van het eindoordeel en dat hierna 'de eindeloze eeuwigheid' aanbreekt. De schapen gaan naar de hemel, de bokken naar de hel, is dan de gedachte. Maar de Schrift kent niet zoiets als een 'eindeloze eeuwigheid', maar aeonen, dat zijn tijdperken.
En ook het begrip 'hel' is onbekend aan de bijbel.
Verder weten we uit de context dat het oordeel plaatsvindt vóór de toekomende aeon en niet over een definitieve bestemming gaat, er volgt immers nog een tijdperk. En na de aeon van de duizend jaar zelfs nog een laatste aeon. Daarnaast gaat het hier niet over individuen, maar over *volkeren*.

volken
Wat hier beschreven wordt, is dat aan het einde van deze aeon, *de natiën* zullen worden geoordeeld. De schapen en bokken zijn een uitbeelding van *de volkeren.* Zij zullen beoordeeld worden op hun houding ten opzichte van Israël. Daarover later meer.
En ook hier bij de beschrijving van het gericht over de volkeren, baseert de Heer Zich in Zijn toespraak weer op de Hebreeuwse geschriften, op bijvoorbeeld Joël 3.

Joël 2 en 3
Het gedeelte dat vooraf gaat aan Joël 3 is erg bekend. In Joël 2 wordt gesproken over *het herstel van Israël*. Net als in het voorgaande in Mattheüs 24. God zal Zijn geest uitgieten op alle vlees van Zijn volk (Joël 2:28-29).
In deze passage wordt ook gesproken over de tekenen aan zon, maan en sterren (Joël 2:30-31), die het moment van *het zesde zegel* markeren (Opb.6:12-3) en waarvan we uit Mattheüs weten dat dit is: *onmiddellijk na de grote verdrukking* (Matth.24:29).
Het volk zal aan het einde van de grote verdrukking de naam van JAHWEH aanroepen, de Heer zal verschijnen en Zijn voeten zetten op de Olijfberg, waarop de Olijfberg zal scheuren (Zach.14:4). Dan zal het volk kunnen vluchten (Joël 2:32).

eindoordeel over de volkeren
Na de grote verdrukking over Israël, zullen de oordelen over de natiën komen, in Openbaring voorgesteld door zeven bazuinen. Aan het einde van deze periode zal het eindoordeel over de volkeren komen en dat is wat wordt beschreven in Joël 3, waaraan de Heer refereert in Mattheüs 25:31-32.

> *Joël 3 (naar ISA)*
> [1] Want zie, in die dagen en in die tijd, wanneer Ik de krijgsgevangenschap van Juda en Jeruzalem zal omkeren,
> [2] dan zal Ik al de natiën bijeenroepen en Ik zal hen afvoeren naar het dal van Josafat. En Ik zal daar met hen in het oordeel komen ten behoeve van mijn volk en mijn erfdeel Israël, dat zij onder de natiën verstrooiden, en mijn land dat zij opdeelden.

(…)
[11] Mobiliseert en komt, al de natiën van rondom! En zij worden daar bijeengeroepen. Zet neer, JAHWEH, jouw machtige mannen!
[12] De natiën zullen opgewekt worden en zij zullen opgaan naar het dal van Josafat, want daar zal Ik zitten om over al de natiën van rondom recht te spreken.

Ook andere profeten spreken over deze gebeurtenis, zoals de profeet Zefanja:

Zefanja 3 (naar ISA)
[8] Daarom, verwacht Mij, spreekt JAHWEH, tot de dag dat Ik opsta om buit te halen.
Want Mijn oordeel is de natiën te verzamelen, de koninkrijken bijeen te roepen,
om over hen Mijn gramschap uit te storten, heel de hitte van Mijn toorn.
Want door het vuur van Mijn na-ijver zal heel dit land verslonden worden.

bokken
Het gericht dat in Mattheüs 25 wordt beschreven, is een oordeel dat plaatsvindt, hier op aarde. Het vindt plaats ná het herstel van Israël, aan het einde van de dag van toorn (Opb.6:17).
Het is een oordeel over de dan levende volkeren. Zij zullen geoordeeld worden op hun houding ten opzichte van het volk Israël. De ongehoorzame volken (>bokken) zullen gebracht worden in het dal van Josafat (=JAHWEH richt) en daar worden berecht. Ze zullen omkomen in het aeonische vuur en de toekomende aeon niet beërven (:41).

schapen
De rechtvaardige (:37) volken (>schapen) zullen het Koninkrijk van de Messias ingaan. Zij zullen het leven van de toekomende aeon ontvangen, het aeonische (>eeuw-ige) leven (:46). Dat is de duizend jaar waarin Satan gebonden is, opdat hij *de volkeren* niet meer zou verleiden (Opb.20:2-3).

51. Mattheüs 25:34-40 het oordeel over de volkeren: de schapen

We zagen dat de Heer de volkeren voor Zich zal verzamelen en ze van elkaar zal scheiden, zoals een herder de schapen van de bokken scheidt. De schapen zal Hij zetten aan Zijn rechterhand. *Rechts* is in de Schrift de positie van *voorrang* en *verhoging* (Ef.3:20; Kol.3:1). *Links* is een uitbeelding van *achterstellen* en van *vernedering*. Zoals wij dat bijvoorbeeld ook kennen in ons taalgebruik: iets links laten liggen.

Mattheüs 25 (naar ISA)
[34] Dán zal de Koning zeggen tot degenen, die aan zijn rechterhand zijn: Kom hier, gezegenden van mijn Vader, ontvang als lot-bezit het Koninkrijk, dat vanaf de nederwerping van de wereld voor jullie gereedgemaakt is.
[35] Want Ik had honger, en jullie gaven Mij te eten. Ik had dorst, en jullie gaven Mij te drinken. Ik was een vreemdeling, en jullie namen Mij in huis.
[36] Naakt, en jullie kleedden Mij. Ik was zwak, en jullie zagen naar Mij om. Ik was in de gevangenis, en jullie kwamen naar Mij toe.

vanaf de nederwerping van de wereld
Hier wordt gezegd dat deze volkeren, eerder voorgesteld als schapen (:33), het Koninkrijk zullen ontvangen. Het zal inmiddels duidelijk zijn dat de setting waarin dit beschreven wordt, toekomstig is en handelt over het einde van de aeon. We weten door het verband waarin dit gezegd wordt, dat het niet over ons als gelovigen van de ecclesia, het lichaam van Christus, gaat.

vanaf en vóór de nederwerping van de wereld
En dat blijkt ook hieruit, want er is een verschil met de gelovigen van de ecclesia. Over deze 'schapen volkeren' wordt gezegd dat zij het Koninkrijk als erfdeel ontvangen, dat '*vanaf* de nederwerping van de wereld' voor hen gereedgemaakt is. Over de ecclesia wordt gezegd dat 'Hij ons uitverkoren heeft, in Hem, *vóór* de nederwerping van de wereld' (Ef.1:4).

De Heer zegt dat deze natiën als erfdeel het Koninkrijk ontvangen, omdat zij Hem te eten gaven, te drinken, in huis namen, Hem kleedden en naar Hem omzagen. Uit de volgende verzen blijkt dat de Heer Zich hiermee identificeert met Zijn volk.

> [37] Dán zullen de rechtvaardigen Hem antwoorden, en zeggen: Heer, wanneer zagen wij dat U honger had, en hebben wij U gevoed? Of dat U dorst had, en gaven U te drinken?
> [38] En wanneer zagen wij U als vreemdeling, en namen wij U in huis? Of naakt, en kleedden wij U?
> [39] En wanneer zagen wij dat U zwak was, of in de gevangenis, en kwamen wij naar U toe?
> [40] En de Koning zal antwoorden, en Hij zal tot hen zeggen: Amen! Ik zeg tegen jullie, in zoverre jullie dit aan één van deze, mijn broeders, de minsten, hebben gedaan, hebben jullie het aan Mij gedaan.

Mijn broeders
De minste van Zijn broeders, betreft Zijn broeders *naar het vlees* (Rom.9:3): *Israëlieten*. Eerder zagen we dat de Heer dit deel van Zijn toespraak baseert op de profeet Joël, waar staat: dan zal Ik al de natiën bijeenroepen en Ik zal hen afvoeren naar het dal van Josafat. *En Ik zal daar met hen in het oordeel komen ten behoeve van mijn volk en mijn erfdeel Israël* (Joël 3:2).
Eerder in het Mattheüs evangelie lezen we:

> *Mattheüs 10 (naar ISA)*
> [40] Wie jullie ontvangt, ontvangt Mij, en wie Mij ontvangt, ontvangt Hem, die Mij afvaardigt.

144.000 Israëlieten
Dit zijn woorden die de Heer uitsprak tot Zijn twaalf discipelen. Soortgelijke woorden, waarin de Heer Zich vereenzelvigt met Zijn volk, vinden we in Luk.10:16 en Joh.13:20. In Mattheüs 10:40 zijn het weliswaar woorden gesproken tot de *Twaalf*, maar deze woorden krijgen ook een vervulling met betrekking tot *de twaalf maal twaalf duizend Israëlieten (de 144.000),* die in de toekomst zullen worden uitgezonden over de aarde om het evangelie van het Koninkrijk te verkondigen, tot een getuigenis voor alle volken (Matth.24:14). De natiën zullen door de Heer beoordeeld worden op hun houding ten aanzien van hen en ten opzichte van heel het volk Israël.

het leven van de toekomende aeon
Als de beschrijving van de bokken is gedaan, lezen we nog dat *de rechtvaardigen zullen heengaan tot in het aeonische leven* (:46). Dit wordt meestal vertaald met het *eeuwige leven.* We hebben gezien dat deze rechtvaardigen (>gelovigen) zullen ingaan in het Koninkrijk in de toekomende aeon. Het eeuwige leven is dus het leven van de toekomende eeuw (>aeon). Zie ook Marc.10:30 en Luk.18:30. Het is het tijdperk waarin het Koninkrijk op aarde openbaar is en Satan duizend jaar is gebonden (Opb.20:2).

52. Mattheüs 25:41-46 het oordeel over de volkeren: de bokken

We hebben gezien dat 'de schapen volkeren', die gezet waren aan de rechterhand van de Heer, het Koninkrijk ingaan en beërven. Nu komen 'de bokken volkeren' aan de beurt. De verzen over hen zijn

vrijwel identiek aan die van de schapen. Het verschil is dat de bokken *niet* hebben gedaan, wat de schapen *wel* hebben gedaan. Ze worden op hun houding ten opzichte van Israël veroordeeld.

> *Mattheüs 25 (naar ISA)*
> [41] Dán zal Hij ook tot degenen, die aan zijn linkerhand zijn, zeggen: Ga weg van Mij, vervloekten, tot in het aeonische vuur, dat voor de Duivel en zijn boodschappers gereedgemaakt is.
> [42] Want Ik had honger, en jullie gaven Mij niet te eten. Ik had dorst, en jullie gaven Mij niet te drinken.
> [43] Ik was een vreemdeling, en jullie namen Mij niet in huis. Naakt, en jullie kleedden Mij niet. Zwak, en in de gevangenis, en jullie zagen niet naar Mij om.
> [44] Dán zullen ook zij Hem antwoorden en zeggen: Heer, wanneer zagen wij dat U honger had, of dorst, of als vreemdeling, of naakt, of zwak, of in de gevangenis, en hebben wij U niet gediend?
> [45] Dán zal Hij hen antwoorden, en Hij zal zeggen: Amen! Ik zeg tegen jullie, in zoverre jullie dit aan één van deze minsten niet gedaan hebben, hebben jullie het ook niet aan Mij gedaan.
> [46] En dezen zullen heengaan, naar de aeonische tuchtiging, maar de rechtvaardigen tot in het aeonische leven.

aeonisch leven
De rechtvaardigen (>schapen) gaan in het aeonische leven (:46). Dat is iets anders dan wat men meestal verstaat onder 'eeuwig leven'. Als we dit gedeelte lezen, zien we dat het aeonische of eeuwwige leven is, dat zij *als lot-bezit het Koninkrijk ontvangen* (:34). Dat is het Koninkrijk van de Messias op aarde.

het aeonische vuur
De ongelovigen gaan het Koninkrijk niet binnen. Zij gaan naar het aeonische vuur, waarin ook Satan en zijn boodschappers worden geworpen (Opb.20:10): het meer van het vuur.
Het *aeonische leven* staat tegenover het *aeonische vuur* (:41), of de *aeonische tuchtiging* (:46). Zij zullen in het meer van het vuur worden geworpen en geen deelhebben aan de toekomende aeon. Na de duizend jaar zullen zij opstaan om voor de grote witte troon te worden geoordeeld (Opb.20:7; 11-12). Daarna zullen zij wederom in het meer van vuur worden geworpen, dat dan ook beschreven wordt als *de tweede dood* (Opb.20:14). Zij sterven dan immers voor een tweede keer.

de nieuwe hemel en aarde
Ook het tijdperk van de nieuwe hemel en aarde (> de aeon van de aeonen) zullen zij niet meemaken. Openbaring 21 vangt aan met: *en ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.* Openbaring 21 en 22 beschrijven vervolgens deze nieuwe hemel en aarde. Maar dit is nog niet de 'eindsituatie'. Want ook in deze hoofdstukken wordt nog gesproken over de tweede dood en 'hen die buiten zijn'.

> *Openbaring 21 (naar ISA)*
> [8] Maar voor de lafhartigen, en de ongelovigen, en de gruwelijken, en de moordenaars, en de ontuchtige mannen, en de tovenaars, en de afgodendienaars, en al de leugenachtigen: hun deel is in het meer, dat brandt van vuur en zwavel, dat is: de tweede dood.

> *Openbaring 22 (naar ISA)*
> [15] Buiten zijn de honden, en de tovenaars, en de ontuchtige mannen, en de moordenaars, en de afgodendienaars, en ieder, die de leugen liefheeft en haar doet.

nog niet het einde van de tijdperken
Hier zijn de wereldtijdperken van de aeonen nog niet voorbij. Over het einde van de aeonen spreekt Openbaring niet, maar ook Jezus' toespraak in Mattheüs 24 en 25 reikt niet zover. De vraag van de

discipelen betrof immers *het einde van de aeon* (:30) en dat betreft het einde van deze tegenwoordige boze aeon (Gal.1:4). Na deze aeon volgt de aeon van de duizend jaar (Marc.10:30; Luk.16:30; Opb.20:2). En dit tijdperk wordt opgevolgd door de laatste aeon, *de aeon van de aeonen* (Ef.3:21), het tijdperk van de nieuwe hemel en aarde.

Paulus mocht bekendmaken dat ook de dood als laatste vijand teniet gedaan zal worden en er niet meer zal zijn. Dit zal dan ook pas plaatsvinden na de aeon van de nieuwe hemel en aarde, waarover Openbaring 21 en 22 spreken.
Over het einde van Jezus' toespraak, maar ook het einde van de aeonen, hebben we het in een volgend hoofdstuk.

53. Mattheüs 26:1 einde toespraak

We zijn aan het einde gekomen van deze lange rede. Het is goed om ons tijdens het lezen van zowel Mattheüs 24, als Mattheüs 25, te blijven beseffen dat het hier een toespraak van de Heer betreft. Ook de gelijkenissen behoren tot wat de Heer uitsprak tot Zijn discipelen.
Met het volgende vers begint een nieuw hoofdstuk en daar wordt gezegd dat dit het einde is van Jezus' toespraak.

> *Mattheüs 26 (naar ISA)*
> [1] En het gebeurde, wanneer Jezus al deze woorden tot een einde brengt...

de dood teniet gedaan
Het einde van deze 'rede over de laatste dingen' handelt over de volkeren die geoordeeld worden (Matth.25:31-46). We hebben gezien dat zij zullen worden geworpen in de poel van vuur, zoals beschreven in Openbaring. Deze poel, of beter: *het meer van het vuur,* wordt ook *de tweede dood* genoemd (Opb.20:14). Maar is dit het einde? Nee, want Paulus ziet verder dan de toespraak van Jezus in deze hoofdstukken strekt en ook verder dan wat Johannes in Openbaring beschrijft. Hij maakt bekend dat *de dood* zal worden teniet gedaan.

> *1 Korinthe 15 (naar ISA)*
> [22] Want net zoals in Adam allen sterven, zó zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden.

Paulus verklaart hier dat zoals in Adam *allen* stervelingen zijn, zo ook in Christus *allen* levend gemaakt zullen worden. Het gaat hier niet om een opstanding zoals die voor de grote witte troon (Opb.20:11-12), want velen die daar opstaan, zullen alsnog sterven. Zij komen terecht in de tweede dood (Opb.20:14-15). Het betreft hier een *levendmaking*, *zoals de Eersteling Christus* is levend gemaakt.

> [23] Maar ieder in zijn eigen rangorde: de Eersteling Christus...

onvergankelijk
Allen worden levend gemaakt, maar in een bepaalde volgorde. Deze rangorde is niet het onderwerp van dit hoofdstuk. Wat voor ons onderwerp relevant is, is dat de levendmaking geschiedt naar het voorbeeld van *de Eersteling Christus*. Hij werd *opgewekt in onvergankelijk leven*, de dood heerst niet meer over Hem (Rom.6:9). Levendmaking betreft: levend gemaakt worden in *leven en onvergankelijkheid* (2 Tim.1:10). Allen die in Adam sterven, zullen ook in Christus worden levend gemaakt in onvergankelijkheid.

> (…)

[25] Want Hij moet heersen, totdat Hij al Zijn vijanden onder zijn voeten heeft geplaatst.
[26] De laatste vijand, de dood, wordt teniet gedaan...

de laatste vijand
Christus heerst totdat Hij alle vijanden onder Zijn voeten heeft gesteld. Als dat is gebeurd, draagt Hij een volmaakt Koninkrijk over aan God de Vader (:24). Wanneer bijna alles is onderschikt, is daar nog één laatste en ultieme vijand die tenslotte buiten werking wordt gesteld en tot niets gemaakt. Dat is de dood. Als de dood is teniet gedaan, zal er geen dood meer zijn. Dit is pas realiteit als elk schepsel dat in de dood was, *leeft*.

Dan zijn alle vijanden onderschikt en zal de Zoon Zijn Koninkrijk overdragen aan de Vader en Zich onderschikken aan God. Dan is alles volbracht waartoe God Zijn Zoon had aangesteld.

(…)
[28] En wanneer alles aan Hem onderschikt zal worden,
dán zal ook de Zoon zelf onderschikt worden aan Hem,
die alles aan Hem onderschikt,
opdat God zal zijn: alles in allen.